

KIRKKOHERROJEN PALKKAUSTA KEHITETTÄVÄ

CRUX

1 | TAMMI–HELMIKUU 2010

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI R.Y.

SEURAKUNTA KIRKON BRÄNDIN RAKENTAJANA

■ Kirkko – unelmatyöpaikka?

■ Sanojen takana pitää olla tekoja

■ Pitääkö papin tai kanttorin olla hyvännäköinen?

ASKEL KOHTI UUTTA

JUKKA HUTTUNEN

PAPPISLIITON PUHEENJOHTAJA

jukka.huttunen@evl.fi

Sekä AKI:ssa että sen perusliitoissa kulunut syksy oli tiivis, vaiherikas ja vaativa. Syksyn aikana tiivistyivät toimemme neuvotteluasemamme muuttamiseksi. Tavoitteena oli kehittää edunvalvontaamme. Keskeistä oli pyrkiä jäsenen kannalta parempiin tuloksiin. Halusimme myös yksinkertaistaa järjestelmää niin, että jäsenen on helpompi ymmärtää, miten tavoitteisiin päästään. Jo pitkään oli liiton johdossa ollut selvää, että tavoitteen saavuttamiseksi tulee pyrkiä ns. pääsopijaksi kirkon neuvottelupöytään. Siis pelkästään AKI, ei JUKOa eikä muutakaan kirjainyhdistelmän taakse kätkeytyvää.

Joulun alla olimme tilanteessa, jossa alkuperäistä tavoitetta tuli arvioida uudelleen. Päädyimme uusiin ratkaisuihin. Jatkamme JUKOssa, mutta olemme suoraan sen jäseniä. Saavutimme muita parannuksia, joita tavoitelimme. Lisäämme mm. luottamusmiesten koulutusta ja tukea.

Nyt tulee katsoa kahteen suuntaan: eteenpäin tulevaisuuteen ja myös menneisyyteen sitä arvioiden. Lienee niin, etteivät kaikki liiton jäsenet huomanneet mitään, kun taas erityisesti luottamusmiehet saivat tuta heti ammattiyhdistyspolitiikan turbulenssin. Oma arvioni on edelleen, että asetettu tavoite oli oikea. Mutta samalla on sanottava, että emme kaikin osin osanneet tarpeeksi hyvin arvioida tavoitteeseen pyrkimiseen liittyviä vaiheita. Erityisesti akavalaisen kentän haluttomuus nähdä tilannettamme ajoissa ja oikein ihmetytti. Seurausvaikutuksetkin olivat kohtuuttomia.

Voimme todeta kaiken vaivan ja ponnistuksen jälkeen, että emme saavuttaneet muodollista tavoitettam-

me – itsenäistä pääsopijaa. Mutta saavutimme selkeämmän ja selvästi vahvemman aseman JUKOn sisällä. Sitä asemaa on nyt vain taiten käytettävä: Niin toimitaan, kun kaikessa neuvottelutoiminnassa jäsenten etu asetetaan ensimmäiseksi. Se ei merkitse välttämättä sitä, että kaikki tavoitteet toteutuvat. Kompromisseja tarvitaan. Ajattelen niin, että AKI:ssa vedetään nyt keskeiset kirkon akavalaisen sektorin linjat. Niin on hyvä. AKI:iin mahtuu nykyisten lisäksi muitakin yhteistyöhön ja uusiin avauksiin kykeneviä liittoja. AKI on yhteistyökykyinen ja -haluinen liitto.

Jo aivan lähitulevaisuuden asia on vahvistaa luottamusmiestoimintaa. Ennen sitä tulee luottamusmiesjärjestelmä saada sellaiseen kuntoon, että se edustaa jäsenistöä. Yllättävää on ollut, että siinä on ilmennyt valtakunnallisen sopuratkaisun jälkeenkin vielä ongelmia. Tärkeintä eivät ole muodollisuudet, vaan se, että luottamusmiehet edustavat aidosti jäsenistöä. Toivon, että tämän kirjoituksen ilmestyttyä ongelmat on tavalla tai toisella ratkaistu – mieluummin tietenkin yhteisymmärryksessä. Sitten on aika ryhtyä lisäämään luottamusmiehille annettavaa tukea. Se on olennaisen tärkeää, sillä paikallinen toiminta on palkkausjärjestelmässämme keskeinen toimintakenttä.

AKI jatkaa kehittämistyötään. Tavoite on yksinkertainen ja kirkas: mahdollisimman hyvä jäsenten etujen edistäminen. Tarvitaan sekä hyvää paikallista että valtakunnallista toimintaa. Mutta ennen muuta siihen tarvitaan jäsenten aktiivisuutta. Sitä voi osoittaa äänestämällä liiton vaaleissa. Vaaleissa voit vaikuttaa. Muistathan äänestää! ■

CRUX

1 | TAMMI-HELMIKUU 2010

TEEMA

Kirkon julkisuuskuva. Mielikuvat kirkosta sekä kirkon brändit muotoutuvat pääsääntöisesti paikallis-seurakunnissa, sanoo kirkkoherra Tapio Luoma.

24

ULKONÄKÖKESKEINEN YHTEISKUNTA HAASTAA
seurakuntien työntekijöitä **28**

"SIEHÄN OLET KIN AIKA HOIKKA"
Naispapiit pohtivat ulkonäköä ja työtä **30**

KIRKKO - UNELMIEN TYÖPAIKKA?
Opiskelijoiden mietteitä kirkosta **32**

SANOJEN TAKANA PITÄÄ OLLA TEKOJA
Pelkät kampanjat eivät riitä, tarvitaan aitoa toimintaa **34**

ARTIKKELIT

TYÖTTÖMYYSTURVA
Kierrä kaukaa työttömyysturvalain sudenkuopat **38**

TYÖURIEN PIDENTÄMINEN
Avainasemassa ovat työolosuhteet,
ei eläkelainsäädäntö **40**

MONITAHOINEN KARISMAATTISUUS
Millainen ilmiö karismaattisuus on ja millaisia ovat
karismaattiset yhteisöt **42**

SIIRTOSEURAKUNNAT
evakkoväestön tukena **44**

TARVITSEEKO KIRKKO BRÄNDIN?

MERJA LAAKSAMO PÄÄTOIMITTAJA

Julkisuuskuvaa, imagoa tai brändiä pohditaan aika ajoin kirkon eri tasoilla paikallisseurakunnista keskushallintoon. Mielenpitoita tuntuu olevan yhtä monta kuin miettijäkin. Ei ole helppoa selvittää, mistä kirkon imago muodostuu, kun kirkossa on valtava määrä erilaisia toimijoita.

Vaikuttaako kuvaan kirkosta enemmän piispa kuin tavallinen pappi? Onko aktiiviseurakuntalaisella merkitystä julkisuuskuvan kannalta? Välillä askarruttaa, mihin suuntaan iltalehkien lööpit vievät kirkon julkisuuskuvaa.

Usein korostetaan, että kirkolla on suunnattoman hyvä tuote, mutta markkinointi ei toimi. Kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa. Kirkolla ei ole tapaa, jolla saada viestinsä taval-

lisen ihmisen korviin, eikä kirkolla ole sellaista brändiä, josta sen hyvin tunnistaisi, kuten vaikkapa Fazerilla tai Nokialla.

Vuoden ensimmäisessä Cruxissa kysellään kirkon julkisuuskuvan ja brändin perään. Tapio Luoma perustelee artikkelissaan ajatustaan, että kirkon brändi syntyy paikallisseurakunnissa. Jaana Haapala puhuu kirkon julkisuuskuvasta mainosammattilaisen näkökulmasta Raine Haikaraisen jutussa. Teemajutuissa pohditaan myös viime aikoina puheenaiheiksi nousseita pappien ulkonäköpaineita sekä kirkon houkuttavuutta työpaikkana teologian opiskelijoiden näkökulmasta.

Tässä lehdessä kerrotaan tarkemmin myös AKIn pääsopijahankkeen vaiheista, joista kehittyi syksyn aikana melkein pä jännitys näytelmä. Episodi oli vähällä johtaa AKIn Aka-vasta erottamiseen. Artikkeleissa paneudutaan myös työli-syysturvan sudenkuoppiin ja työurien pidentämiseen.

Tämä Crux on hiukan erinäköinen kuin edeltäjänsä. Lehteä tehdään nyt MCI Press Oy:ssä, joka on erikoistunut järjestö- ja asiakaslehtiin. Nyt myös Sinulla lehden lukijana on mahdollisuus vaikuttaa! Kerro verkossa mielipiteesi lehdestä (asiasta lisää sivulla 66) ja voita palkinto! Samalla autat meitä kehittämään Cruxia entistä paremmaksi ammattijärjestölehdiksi.

Hyviä lukuhetkiä ja siunausta alkaneen vuoden työhön ja toimintaan! ■

JULKAISIJA

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y.
Rautatieläistenkatu 6, 00520 Helsinki

PÄÄTOIMITTAJA Merja Laaksamo
Puh. (09) 150 2466
merja.laaksamo@akiliitot.fi

TOIMITUSSIHTEERI Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653, faksi (09) 148 5875
heli.meinola@akiliitot.fi

TOIMITUSKUNTA

Marita Hakala, seurakuntapastori
Juho Kopperoinen, kirkkoherra
Merja Laaksamo, pastori (pj.)
Markku Orsila, seurakuntapastori
Juha Petterson, nuorten aikuisten pappi
Hanna Remes, kanttori

CRUX

OSOITTEENMUUTOKSET

Tuija Kukkonen
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi

TOIMITUS JA ULKOASU

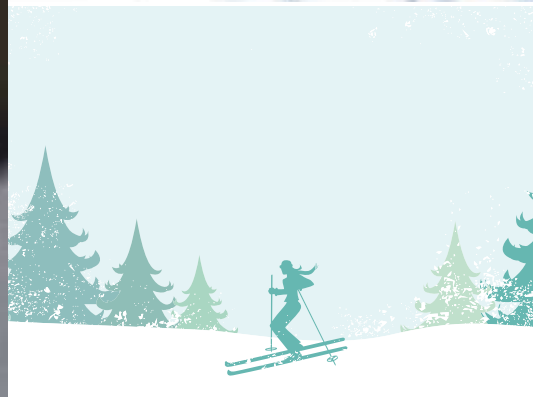
MCI Press Oy
Mikonkatu 18 B, 00100 Helsinki

ILMOITUSHINNAT

Koko		
2/1 s.	380 mm x 255 mm	1 790,- euroa
1/1 s.	190 mm x 255 mm	1 020,- euroa
1/2 s.	166 mm x 118 mm	560,- euroa
	79 mm x 245 mm	
1/4 s.	79 mm x 118 mm	330,- euroa
1/8 s.	79 mm x 55 mm	200,- euroa
takasisivu	190 mm x 230 mm	1 200,- euroa

ISSN 0783-0122

PAINOPAikka
Scanweb Oy

AJANKOHTAISTA

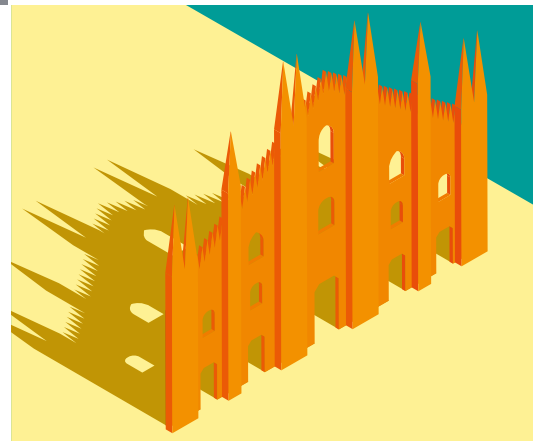
SIIHEN AIKAAN KUN MEITÄ AKAVASTA EROTETTIIN	12
KIRKKOHERROJEN PALKKAUSTA KEHITETTÄVÄ	16
KESÄTYÖNTEKIJÄN PIKKUJÄTTILÄINEN	20

KIRJOITUSSARJA

VERKOSTA TARTTUNUTTA	
Verkkokeskustelu on työntekijän kansalaistaito	46

VAKIOT

KORPPIS	8
OPISKELIJAVINKKELI	37
SATTUMUKSIA	48
TYÖNTEKIJÄN NÄKÖKULMASTA	49
TEKSTIN ÄÄRESSÄ	52

Kanttoriemme koulutustaso vertaansa vailla

MIKAEL HELENELUND

KANTTORI-URKURILIITON PUHEENJOHTAJA

mikael.helenelund@evl.fi

Kanttorien koulutus ja pätevyysvaatimukset olivat keskeisenä aiheena, kun Suomen Kanttoriurkuriliitto 7. - 10.1.2010 isännöi ”Nordisk facklig konferenssia” Valamossa. Puolentoista vuoden välein järjestettävä konferenssi kokosi jälleen kanttorien ammattiliittojen johtoa kaikista viidestä Pohjoismaasta.

Ns. Bolognan prosessin toteutuminen kaikkialla on osoittanut aiempaa selvemmin, miten hyvin suomalaisen kanttorien koulutustaso kestää pohjoismaisen vertailun. Suomen kolmiportaisen kanttorin viran alimman tason kelpoisuusehtona oleva ammattikorkeakoulututkinto edustaa Bolognan bachelor-tasoa, keskimmäisen viran vaatima ylempi korkeakoulututkinto vastaa Bolognan master-tasoa, ja ylimpään kanttorin virkaan vaadittava laaja yliopistotutkinto on vielä huomattavasti master-tasoa korkeampi.

Muissa pohjoismaissa kanttorin viran tasoja on kaksi, ja vain ylemmän tason virkaan vaaditaan Bolognan mallin mukainen korkeakoulututkinto. Ruotsissa ja Norjassa se on bachelor-tasoinen kandidaattitutkinto, Tanskassa master-tasoinen. Tosin tanskalaisetkin kutsuvat harhaanjohtavasti ylempää tutkintoaan kandidaattitutkinoksi. Norjassa kirkkomusiikin kandidaattitutkinto käsittää 240 op, mikä vastaa neljän vuoden opintoja. Ruotsissa kandidaattitutkinnon laajuus on 180 op, mikä puolestaan vastaa kolmen vuoden opintoja.

Bolognan prosessin seurauksena Ruotsin nelivuotinen ”organistutbildning” on lyhentynyt vuodella. Menetetyt oppimäärän tilalle Ruotsin kirkko esittää kirkkomusiikin kandidaattitutkinnon täydentämistä puolen vuoden pastoraaliteologisella opintokokonaisuudella, joka suoritetaan Lundin yliopistossa yhdessä pappisvirkaan valmistautuvien teologian opiskelijoiden kanssa. Kelpoisuuden saamiseksi vaaditaan sen lisäksi puolen vuoden työskentely seurakuntavirassa pastoraaliteologisen laitoksen opettajan ohjauksessa. Täydennyskoulutuksen toteutuminen esitetystä muodosta on tosin epävarmaa,

sillä monelta taholta sitä on kritisoitu.

Sekä Ruotsissa että Norjassa kirkkomusiikin kandidaattitutkintoa voidaan täydentää kahden vuoden maisteriopinnoilla, mutta maisterin tutkinto ei ole kelpoisuusehtona mihinkään virkaan. Suomessa valtaosaan kanttorin viroista vaaditaan vähintään maisteritutkinto. Norjassa maisteritutkinnon houkuttelevuus halutaan taata sillä, että sen suorittaneelle maksetaan automaattisesti korkeampaa palkkaa. Tanskassakin on äsken solmittu vastaavanlainen ”utdannelseoverkomst”. Kirkkomusiikon palkkaus riippuu hänen koulutuksestaan, ei viran kelpoisuusehdoista. Palkka maksetaan kirkkomusiikon suorittaman tutkinnon mukaan riippumatta viran tasosta.

Oman kirkkomme palkkausjärjestelmässä henkilökohtainen pätevyys ja kelpoisuusehdot ylittävät tutkinnot huomioidaan parhaiten harkinnanvaraisessa palkanosassa. Ruotsin kirkossa vapaa palkka-asetanta mahdollistaa lisätutkintojen huomioimisen. Norjan ja Tanskan järjestelmässä viran laji ja viran kelpoisuusehdot uhkaavat jäädä vaille merkitystä. Aika näyttää, miten heidän järjestelmässään eritasoisten tutkintojen kilpailukyky työmarkkinoilla kehittyy. Täällä Suomessa taas pitää seurata tarkoin sitä, miten hyvin palkkausjärjestelmämme puitteissa osataan palkita kelpoisuusehdot ylittävistä opinnoista.

Kanttorien rekrytointipohjan laajentamisesta on Suomessa keskusteltu paljon. Norjassakin on samanlainen pyrkimys. Oslo ja Tromsø musiikkikorkeakouluissa on mahdollisuus suorittaa 60 opintopisteen kirkkomusiikin opintokokonaisuus, joka yhdessä kasvatustieteen tai musiikin alan kandidaattitutkinnon kanssa pätevoittää kanttorin virkaan. Vastaavanlaisen yhdistelmäutkinnon kirkkomusiikkiosion laajuudeksi on meillä Suomessa esitetty 130 opintopistettä. On hienoa, että edelleen vaalimme maamme kirkkomusiikkiosaamisen korkeaa tasoa. ■

KENESTÄ SEURAAVA VUODEN KANTTORI?

Suomen Kanttori-urkuriunionin hallitus valitsee taas keväällä Vuoden kanttori -palkinnon saajaksi jonkun ansioituneen ja edustavan jäsenensä. Alaosastot voivat lähettää ehdotuksensa Vuoden kanttoriksi 2010 unionin hallitukselle osoitettuna 14.3.2010 mennessä unionin toimistoon. Tällä kertaa Vuoden kanttorin julkistaminen tapahtuu unionin neuvottelukokouksessa Lahden urkuvuorilla torstaina 5.8.

Aikaisemmat vuoden kanttorit ovat Pekka Laakkonen, Martti Kilpeläinen, Kaj-Gustav Sandholm, Tiina Korhonen, Marjatta Hannula, Erkki Rajamäki, Osmo Jämsä, Leila Savolainen, Jari Piikki, Kaisa-Leena Harjunmaa-Hannikainen ja Heikki Ali-Löytty (kuvassa).

KENESTÄ VUODEN PAPPI 2010?

On jälleen aika miettiä Vuoden pappi 2010 -ehdokkaista. Vuoden pappia voivat ehdottaa unionin alaosastot, opiskelijajärjestöt sekä hallituksen ja valtuuston jäsenet. Yksittäisellä jäsenellä on hyvä mahdollisuus saada äänensä kuuluviin edustajiensa kautta. Hallituksen ja valtuuston jäsenet sekä alaosastojen yhdyshenkilöt löytyvät kotisivuilta osoitteesta www.akiliitot.fi.

Vuoden pappi -ehdotukset perusteluineen lähetetään 1.4. mennessä osoitteella toimisto@akiliitot.fi. Hallitus käsittelee ehdotukset ensimmäisen kerran kokouksessaan 15.4.

Lopullinen valinta tehdään syyskuussa ja Vuoden pappi 2010 julkistetaan Papiston päivillä Hämeenlinnassa 12.10.2010.

Vuoden pappi on ensimmäisen kerran valittu vuonna 1995, joten valinta tehdään tänä vuonna 16. kerran.

AKI

AKIn opintomatka Roomaan 2010

AKI järjestää kanttoreille ja papeille yhteisen opintomatkan Roomaan viikolla 38. Matkanjohtajina toimivat AKIn toiminnanjohtaja Esko Jossas sekä musiikin asiantuntijamatkanjohtaja. Matkan hinta on noin 1200 €.

Opintomatkalle voivat osallistua Kanttori-urkuriunionin ja Pappisliiton jäsenet puolisoineen. Matkalle on mahdollista saada oman liittonsa matka-apuraha.

Ilmoittautumiset heli.meinola@akiliitot.fi tai (09) 1502 653.

Vaalit meneillään – muista äänestää!

Käytä oikeuttasi äänestää – äänestää valtuuston vaaleissa. Palauta äänestyslippusi 16.2.2010 klo 12 mennessä AKIn toimistoon!

Vastaa myös jäsenkyselyyn, ja palauta se samassa palautuskuoreksa äänestyslippusi kanssa. Jäsenkyselylomakkeen voi täyttää myös nettissä osoitteessa www.akiliitot.fi.

Nu är det val – kom ihåg att rösta!

Använd din rösträtt – rösta i fullmäktigevalen! Returnera din röstsedel senast den 16 februari kl. 12!

Fyll också i medlemsenkäten och returnera den i samma kuvert som röstsedeln till AKIs kansli. Enkäten kan besvaras även på näten www.akiliitot.fi. På dessa två sätt kan du påverka ditt förbunds verksamhet.

PAPPISLIITTO

Teologimatrikkeli
2010

Kyselylomakkeet matrikkelia varten on postitettu. Palauta lomake tai täytä se netissä osoitteessa www.pappisliitto.a5.fi.

Mikäli et ole saanut matrikkeli-lomaketta, ota yhteys liiton toimistoon os. toimisto@akiliitot.fi tai (09) 150 2453.

Teologimatrikkeli 2010 julkaistaan syksyllä. Lisätietoa matrikkelistä Cruxissa nro 5/2009 sekä kotisivuilla www.akiliitot.fi.

Papiston päivät

Kahdeksan valtakunnalliset Papiston päivät järjestetään Hämeenlinnan Verkatehtaalla 12. - 13.10.2010.

Päivien teemana on ”Kuin kuvastimessa”. Päivillä tarkastellaan monipuolisesti sitä henkistä, hengellistä ja fyysistä toimintaympäristöä, jossa tänä päivänä toimimme pappeina ja kirkkona.

Ilmoittautuminen päiville alkaa keväällä.

MUUTOKSIA
TYÖTTÖMYYSTURVALAKIIN

Ensimmäistä kertaa työttömyyspäivärahaa saavien työssälöehto lyhenee 43 viikosta 34 viikkoon. Myös yrittäjien työssälöehto lyhenee kahdesta vuodesta 18 kuukauteen.

Eduskunta hyväksyi lain täysistunossaan tiistaina 8. joulukuuta. Lakiuudistus parantaa etenkin ensimmäistä kertaa työmarkkinoille tulevien ihmisten asemaa.

Lakipakettiin sisältyy useita yksityiskohtia, jotka liittyvät muun muassa aktiivitoimenpiteisiin kannustamiseen, lisäpäiväoikeuteen, sovelletun päivärahan maksamiseen ja vuorotellukorvauksen perusteisiin. Lakiehdotukset hyväksyttiin sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietinnön (StVM 50/2009) mukaisina.

**Jumalanpalvelus
Planner • Cantor**
Palvelevat seurakuntatyötä
Pyydä esittely ja tarjous
www.labora.fi

Lahden Urkuviikko 2.8. - 8.8. 2010

Urkuviikon kanttoripäivä 5.8. 2010 Lahdessa

OHJELMA

klo 09:00	Aamulaudes	Ristinkirkko
klo 10:00	Luento	Ristinkirkon auditorio
klo 11:30	Lounas	
klo 13:00	Konsertti Jan Lehtola, urut	Ristinkirkko 15 € / SKUL:n jäsenille 7,50 €
klo 14:00	Kahvi	Ristinkirkon kahvio
klo 14:30	Suomen Kanttori-urkuriliiton neuvottelukokous	Ristinkirkon auditorio
klo 19:00	Paoli Oreni (Italia) urut	Sibeliustalo 20 € / SKUL:n jäsenille 10 €
klo 21:00	Yhteinen illanvietto SKUL:n jäsenille*	Piano-paviljonki, Vesijärven satama

* Illanviettoon ilmoittautuminen: urkuviikko@lahtiorgan.fi *Huom! paikkoja rajoitetusti.*

Annamme Suomen Kanttori-urkuriliiton jäsenille -50% alennuksen kaikkiin Urkuviikon urkukonsertteihin.

Majoitustarjous SKUL:n jäsenille:

Hotelli Mustakissa	1 hh	jäsenhinta: 61 euroa/vrk
	2 hh	jäsenhinta: 74 euroa/vrk
	<i>Majoitukseen sisältyy aamiainen</i>	

Vuoden 2010 ohjelma julkaistaan 15.2.2010 osoitteessa www.lahtiorgan.fi
Tiedustelut: Lahden Kansainvälinen Urkuviikko
puh. 03- 877 230 / urkuviikko@lahtiorgan.fi

TERVETULOA URKUVIIKOLLE

OPIKELIJAJÄSENET VOIVAT LIITTYÄ TYÖTTÖMYYSKASSAAN

Valtuusto on syksyllä 2009 päättänyt, että sekä Pappisliiton että Kanttori-urkuriliiton opiskelijajäsenten on nyt mahdollista liittyä oman liittonsa kautta Erityiskoulutettujen työttömyyskassaan. Kanttori-urkuriliitossa tämä on ollut jo aiemmin mahdollista.

Työttömyyskassaan liittyneen opis-

kelijajäsenen jäsenmaksu on 50 euroa vuodessa molemmissa liitoissa. Muutoin opiskelijajäsenyys on edelleen ilmainen.

Työttömyyskassaan liittyminen

Työttömyyskassan jäsenyyttä haettaessa tulee olla palkkatyössä. Jäsenyyttä liiton kautta voi anoa samalla, kun anoo liiton opiskelijajäsenyyttä, tai myöhemmin erikseen. Anomus tehdään liiton opiskelijajäsenyyslomakkeella tai liiton kotisivujen opiskelijat-osiossa olevalla sähköisellä lomakkeella.

Jos opiskelijajäsen kuuluu jo johonkin toiseen työttömyyskassaan (esim. Yleiseen työttömyyskassaan), hän voi halutessaan säilyttää jäsenyytensä siellä, eikä hänen tarvitse siirtää jäsenyyttä Erityiskoulutettujen työttömyyskassaan. Jäsenyyden voi siirtää kassasta toiseen, mutta on huolehdittava, että jäsenyyksien väliin jäävä aika on alle 1 kk. Muutoin työssäoloehdon laskenta nollautuu.

Jäsenmaksu peritään kerran vuodessa, yleensä alkuvuodesta. Liiton toimisto lähettää työttömyyskassaan kuuluville opiskelijajäsenille laskun.

Ansiosidonnaisen päivärahan saamisen edellytykset

Opiskelijan on työttömäksi jäädessään mahdollista saada ansiosidon-

naista päivärahaa, jos hän on täyttänyt ns. työssäoloehdon ja kuulunut samanaikaisesti työttömyyskassaan sekä ilmoittautunut työttömäksi työnhakijaksi Työ- ja elinkeinotoimistoon eli TE-toimistoon (ent. työvoimatoimisto). Edellytyksenä on lisäksi, että opiskelija on valmistunut tai keskeyttänyt opintonsa.

Työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on ollut kassaan kuuluessaan 34 kalenteriviikkoa palkkatyössä, jossa työaika on kunakin kalenteriviikkona ollut vähintään 18 tuntia. Työn ei tarvitse olla yhdenjaksoista, vaan työssäoloehto kerryttäviä viikkoja voi kerätä välittömästi työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumista edeltäneen, 28 kuukauden mittaisen tarkastelujakson aikana. Lisäksi edellytetään, että työstä maksettu palkka on ollut työehtosopimuksen mukainen (vähintään 1052 euroa kuukaudessa). Työn täytyy olla tehty työsuhteessa (toimituspalkkioilla korvatut työt eivät välttämättä kelpaa), ja siitä on voitava esittää työnantajan antama työtodistus. Opiskeleminen pidentää 28 kuukauden tarkastelujaksoa, kuitenkin enintään seitsemän vuotta.

Työttömyyskassasta eroaminen tai jäsenmaksujen maksamatta jättäminen aiheuttaa työssäoloehdon laskennan katkeamisen. Jos liittyy uudelleen, laskenta aloitetaan nollasta.

Kanttori-urkuriliiton stipendit jaossa

Kanttori-urkuriliitolla on stipendirahasto, josta hallituksen päätöksellä voidaan myöntää stipendejä liiton jäsenille liiton toimialaan liittyvään tutkimus- ja opiskelutoimintaan se-

kä opintomatkoihin. Kuluvalle vuodelle tarkoitettuja stipendejä voi anoa huhtikuun loppuun mennessä. Stipendejä anotaan lomakkeella, joka on tulostettavissa AKIn verk-

kosivuilta kohdasta Lomakkeet. Lomakkeen voi myös pyytää liiton toimistosta. Anomus osoitetaan liiton hallitukselle ja lähetetään liiton toimistoon.

PAPPISLIITON APURAHAA HAETTAVANA 12.000 EUROA

Pappisliiton hallitus julistaa viiden kerran haettavaksi kaksi apurahaa liiton opinto- ja avustusrahas-
tosta, yhteismäärältään 12.000 euroa. Apurahat jaetaan joka toinen vuosi. Apurahan saajan tulee olla Pappisliiton työelämäjäsen.

Apurahojen myöntämisessä huomioidaan sekä tieteelliset että ammatilliset tutkimukset. Niillä voidaan tarvittaessa tukea myös sellaisia hankkeita, jotka liittyvät tai sivuavat liiton toimintaa.

Ensimmäinen apuraha myönnetään tieteellisen tutkimuksen tekemiseen

(esimerkiksi lisensiaattityö, väitöskirjatyö) tai ammatillisen jatkotutkimuksen (esimerkiksi ylemmän pastoraalitutkimuksen tutkimus) suorittamiseen.

Toinen apuraha myönnetään sellaiseen hankkeeseen, joka edistää papin työtä ja seurakunnan tai kirkon toimintaa tuoden siihen uusia näkemyksiä ja työtapoja. Hankkeeseen ei lähtökohtaisesti tarvitse kuulua tieteellistä tai ammatillista tutkimusta. Painopiste on käytännön työn innovatiivisessa kehittämisessä.

Apurahoja haetaan myöntämisen vuoden toukokuun loppuun mennessä

(31.5.2010). Hallitus päättää apurahojen myöntämisestä elokuussa 2010. Apurahojen käyttämisen tulee ajoitua enintään kolmen kalenterivuoden ajalle, myöntämisen vuosi mukaan luetuna (v. 2010 - 2012). Apurahan saajan tulee tehdä Pappisliiton hallitukselle vuosittainen selvitys apurahan käytöstä.

Apurahan hakemislomakkeita saa AKIn toimistosta ja Pappisliiton kotisivuilta (www.pappisliitto.fi). Lisätietoja antaa tarvittaessa AKIn apulais-toiminnanjohtaja Merja Laaksamo, puh. (09) 1502 466.

Katso Perhelomakonteet ja hae lomalle

www.a-lomat.fi

Perheen kanssa kesälomalle

A-lomien edullisilla perhelomilla riittää tekemistä isoille ja pienille lomalaisille. Tarjolla on monia hyviä lomakohteita kylpylöissä, hotelleissa, urheilupuistoilla ja lomakeskuksissa.

Haettavina ovat kesän lomaviikot ovat 22-34. Hakuaika päättyy 16.4.2010.

Lomille myönnetään lomatukea Ray-avustuksesta sosiaalisin ja taloudellisin perustein.

- Perhe- ja virkistyslomat: 180 euroa/aikuinen, lapset 6-16-vuotta 90 euroa, alle 6-vuotiaat maksutta.
- Nuoret perheet -lomat: omavastuu 100 euroa/aikuinen, lapset 6-16-vuotiaat 80 euroa, alle 6-vuotiaat maksutta.
- Koululaisperheiden ryhmäperheloma: omavastuu 120 euroa/aikuinen, lapset 6-16-vuotta 90 euroa, alle 6-vuotiaat maksutta.

Siihen aikaan kun meitä Akavasta erotettiin

ESKO JOSSAS
AKIN TOIMINNANJOHTAJA

AKIn tavoitteena oli saada itsenäinen asema kirkon neuvottelupöydässä. Olosuhteet eivät olleet otolliset hankkeen toteutumiselle, mutta merkittäviä edistysaskelia ja selkeämpi neuvotteluasema kuitenkin saavutettiin. Tapahtumien kulkua seurannut Pappisliiton jäsen kommentoi hankkeen moninaisia vaiheita entisen kirja-arvostelijan tavoin: juonen käänteet yllättivät kokeneenkin lukijan.

Kaikki alkoi AKIn tulevaisuusasiakirjasta, jossa hahmotettiin toimintaa vuosille 2007 - 2010. Edunvalvonnan uuteen organisointiin asetettiin selkeä tavoite:

”Lähivuosina selvitetään, miten AKI voi ottaa paikkansa kirkon pääsopijajärjestönä. Tarvittaessa tähän edunvalvontaa tehostavaan päämäärään uskalletaan mennä myös irtautumalla nykyisistä keskusjärjestö- ja neuvottelujärjestöyhteyksistä.” Kunnianhimoisen tavoitteen hyväksyi ensimmäinen AKIn valtuusto, johon kanttorit ja papit olivat valinneet edustajansa.

Nimimerkki Jälkiviisaan kommentti: Tavoitelausuma oli profeettallinen, vaikka ei ollut sellaiseksi tarkoitettu. Mitenkysymykseen saatiin selkeä vastaus: ei mitenkään. Yrittäminenkin todella edel-

lytti uskallusta irtautua keskusjärjestöstä tai ainakin neuvottelujärjestöstä.

Tätä kaikkea ei tiedetty vielä syksyllä 2006, kun tavoite asetettiin. Tarkoituksena oli ensin kuulostella, sopesiko tällainen muutos yhteistyökumppaneillemme. Kuulimme neuvottelujärjestö JUKOon siten, että olimme yhteistyöjärjestö Vakavan jäseniä. Se ei ottanut kantaa asiaan sinänsä. Mutta sen puitteissa todettiin jo varhaisessa vaiheessa, että entinen yhteistyötahto Diakoniatyöntekijöiden liitto DTL vastusti hankettamme.

Itse neuvottelujärjestön kanssa oli vaikea päästä puhumaan asiaa. Tähän vaikutti osaltaan JUKOn silloisen neuvottelujohtajan siirtyminen eläkkeelle ja uuden sisäänaajo. Varsinaisena ongelmana oli tietysti se, että AKIn tavoite ei miellyttänyt JUKOa ja se

olisi mieluummin ollut hiljaa koko asiasta. Tämä on hyvin ymmärrettävää ja inhimillistä. Miksi luopua siitä, minkä on jo saanut, kun kyse on melkoiselta osalta vallankäytöstä ja vaikutusmahdollisuuksista.

Hankkeen taustalla olivat tietyt yhteistyöongelmat ja -kysymykset AKIn ja JUKOn kesken. Kyse oli ennen muuta työn ja vastuun jakamisesta, paikallistoiminnan järjestämisestä ja taloudellisista asioista.

AKI valmis kompromissiratkaisuun

Asian hiljaisempaa valmistelua ja tunnustelua oli meneillään vuosi- en 2007 ja 2008 aikana. Jo tällöin asia saatettiin epävirallisesti myös työnantajan tietoon. Sopimusjohtaja Voipio lausui kantansa hyvin sel-

keästi. Kirkon työmarkkinalaitos ei koske järjestöjen reviiririitoihin pitkällä kepilläkään; sopimuksia pyritään jatkossakin tekemään edustavien tahojen kanssa. AKIn keskeinen järjestöllinen yhteistyötaho on Kirkon alojen ammattijärjestö SVTL. Se lupasi omalta puoleltaan tukea AKIn hanketta mahdollisuuksiensa rajoissa. Ja tämän lupauksensa se piti koko proseduurin ajan.

AKIn valtuusto seurasi hankkeen etenemistä kokous kokoukselta ja tarkensi sen sisältöä ja aikataulutusta. Kaksi ratkaisevaa päätöstä matkan varrella tehtiin. Ajoituksen suhteen katsottiin, että asia tuli saattaa päätökseen vuoden 2009 aikana, siis ennen kuin meneillään ollut sopimuskausi päättyisi. Esille tulleen vastustuksen takia AKI ilmoitti olevansa valmis myös kompromissiratkaisuun, jonka oleellisena sisältönä olisi se, että AKIn asema JUKOn sisällä olisi aikaisempaa itsenäisempi ja vapaampi. AKIn slogan tällä kohtaa muotoiltiin: JUKO on pääsopija, AKI hoitaa hommat.

Vastapuolen uho kasvaa

Vuoden 2009 aikana vastapuolen eli JUKOn uho kasvoi. Jo toukokuussa neuvottelujohtaja Risto Kangas kirjoitti suoraan AKIn hallituksen jäsenille kirjeen, jossa hän keskusjärjestön nimissä ilmoitti, että AKIn hanketulkitaan neuvottelujärjestelmän ha-

jottamiseksi ja että neuvottelujärjestöstä eroaminen merkitsee myös sitä, että AKIn asema keskusjärjestössä tulee ”uudelleen harkittavaksi.”

Uhon lisääntymiseen vaikutti oleellisesti se, että Kirkon Nuorisotyöntekijät KNT oli päättänyt hakea Akavan jäsenyyttä ”itsenäisenä” jäsenjärjestönä, siis ei liittymällä AKIn jäseneksi. Samalla tuli sinetöidyksi se, että väki ”jukomielisten” puolella lisääntyi. On varsin todennäköistä, että tämä amk-akavalaisten vastustus ja AKI-pelko oleelliselta osin vaikutti siihen, että JUKOlla ei ollut motivatiota neuvotella edes kompromissivaihtoehdon pohjalta.

Nimimerkki Jälkiviisaan kommentti: AKI teki virheen siinä, että keskusjärjestöä ei erikseen informoitu eikä sitä vihitetty kirkon sektorin salaisuuksiin. Täten jäi ehkä hyödyntämättä AKIn sisäisessä retoriikassa viljelty periaate, että kullakin sektorilla voidaan noudattaa omanlaisiaan periaatteita ja ratkaisumalleja.

Lisää löylyä

Syksyyn 2009 tultaessa AKI lisäsi löylyä. Valtuuston ylimääräisessä kokouksessa syyskuussa jo päätettiin erota JUKOsta/Vakavasta. Hallitukselle annettiin kuitenkin valtuudet edelleen neuvotella ja tarvittaessa jättää eropäätös toteuttamatta. Tässä vaiheessa taustalla oli se uusi tekijä, et-

tä toukokuussa SVTL oli irtisanonut kirkon pääsopimuksen, jossa sovitaan mm. neuvotteluosapuolista. Marraskuun lopulle oli syntymässä tilanne, että kirkossa ei ole voimassa olevaa pääsopimusta.

Hallituksellamme riitti pitkämielisyttä koko alkusyksyn, kun toivottiin neuvottelujen johtavan eteenpäin. Emme masentuneet siitä, että JUKOn hallitus vastasi viralliseen kirjeeseemme vältellen ja hurskastellen, varsinaiseen asiaan kantaa ottamatta. Kun AKI ilmaisi valmiutensa keskustella kaikkien akavalaisten kirkon järjestöjen kanssa, JUKO kutsui neuvottelun koolle. AKIn, DTL:n, KNT:n ja JUKOn yhteisneuvottelu ei johtanut mihinkään. JUKOn neuvottelujohtaja ilmoitti tosin olevansa valmis neuvottelemaan, mutta ei kaksin AKIn kanssa, vaan koko sektorin ollessa läsnä.

Keskusjärjestö puuttuu asiaan, osa 1

Vaikka AKI ei ollutkaan erikseen pitänyt Akavaa ajan tasalla, tieto näkyy kuitenkin kiirivän työmarkkinapiireissään. Keskusjärjestön puheenjohtaja Matti Viljanen ilmoitti epävirallisessa lounastilaisuudessa AKIn luottamusjohdolle sen, mikä muutenkin jo tiedettiin. Akavan opinkappaleena on, että keskusjärjestöstä voi kunkin sektorin neuvottelupöydässä olla vain yksi pääsopija, tällä erää se on JUKO valtiolla, kunnalla ja kirkolla. Mitään uhkailua ei tässä tilaisuudessa esitetty, vaan keskustelu lienee ollut sopuisa ja ainakin asiallinen.

AKI tekee päätöksen

Koska mitkään neuvottelut eivät joutaneet AKIn haluamaan tulokseen, eivätkä edes sitä kohti, valtuusto teki päätöksen, mikä oli enää ainoa mahdollinen. Päätettiin erota JUKOsta/Vakavasta vuosien 2009 ja 2010 vaihteessa. Ratkaisussa otettiin huomioon jo useaan otteeseen esille tullut mah-

dollisuus, että ero neuvottelujärjestöstä merkitsee myös eroa keskusjärjestöstä. AKI joutui siis priorisoimaan asioita. Keskusjärjestöön ei ollut suunnattu mitään kritiikkiä, mutta Akavan ulkopuolelle joutumisen uhkakaan ei valtuustolta hämärtänyt alkuperäistä tavoitetta, edunvalvonnan uutta organisoitumista.

JUKO nokittaa

Eropäätös tehtiin valtuustossa iltapäivällä 12.11.2009. Kokouksen jälkeen JUKOn toimistosta tiedusteltiin tulosta ja asia kerrottiin niin kuin se oli, eropäätös tulisi voimaan 1.1.2010.

Sattumoisin oli sovittu neuvottelu seuraavaksi päiväksi heti aamutuihin klo 8. Siinä tämän kirjoittaja sai tiedon, että hän ei enää edusta JUKOa tässä eikä missään muussakaan neuvottelussa eli sopii poistua. Vähää myöhemmin tämä imperiumin vastaisku saatettiin kirjeellä mm. työnantajan tietoon.

AKI aikaistaa

Syntyi siis omalaatuinen tilanne: AKIn edustaja ei edustanut JUKOa, mutta JUKO edustaisi muiden akavalaisten ohella kanttoreita ja pappeja vuoden vaihteeseen asti.

Tätä AKI ei voinut niellä, ja siksi AKIn hallitus aikaisti eropäätöstä tulemaan voimaan tuomiosunnuntaista 22.11.2009 lukien. Puntit olivat tästä lähin tasan, kumpikaan ei edustanut toistaan.

Luottamusmiesvaalit pyörteen keskellä

Prosessin kestäessä oli toimitettava JUKOn luottamusmiesvaalit kaudelle 2010 - 2012. Joissakin seurakunnissa vaali ehdittiin toimittaa ennen AKIn valtuuston kokousta. AKI oli ajatellut, että kun eropäätös alun perin olisi tullut voimaan vasta vuoden vaihteessa, ainakin istuvat luottamusmiehet olisivat voineet jatkaa kautensa

sa loppuun. Neuvottelujärjestö osoitti asiassa kiitettävää rientoisuutta ja ilmoitti kirjeissään 16. ja 17.11., että akilaisten luottamusmiesten kausi on päättynyt ja jos tulevalle kaudelle on valittu kanttori tai pappi, on järjestettävä täydennysvaali. Etenkin diakonian alalta löytyi halukkaita täydentäjiä alta aikayksikön. Toiselta puolen todettakoon, että monissa seurakunnissa hermo piti ja uusia vaaleja ei kiirehdytty toimittamaan.

Keskusjärjestö puuttuu asiaan, osa 2

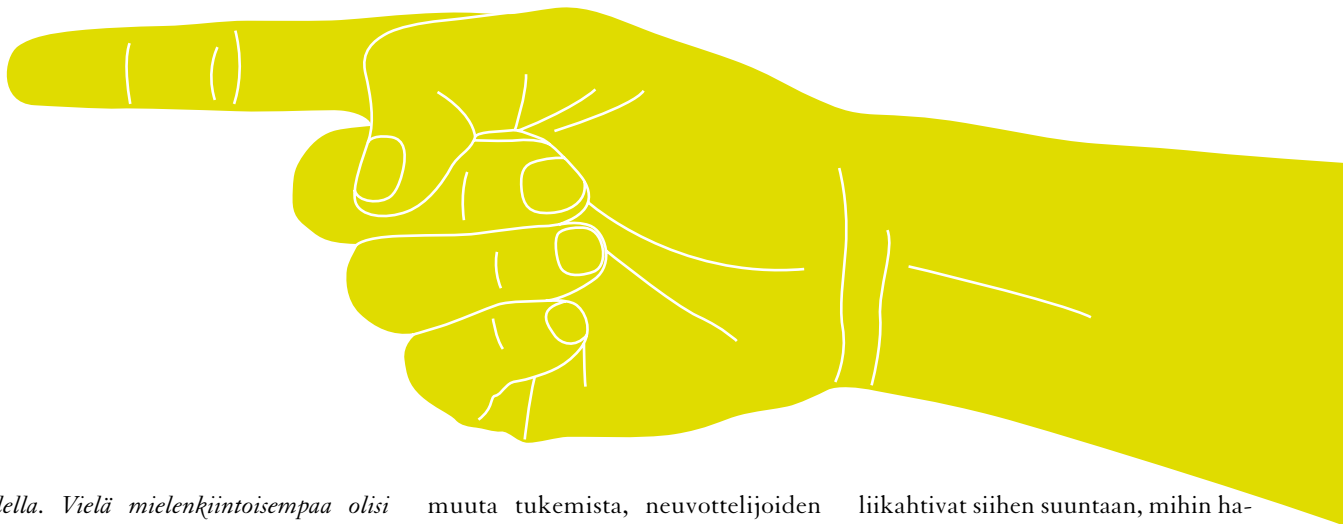
AKIn eron tultua tosiasiaksi, keskusjärjestö katsoi tarpeelliseksi käsitellä asiaa. Hallituksen työvaliokunnassa muotoiltiin selkeä uhkaus, jonka kautta AKIa haluttiin painostaa palaamaan ruotuun joulukuun puoliväliin mennessä. Tässä ratkaisevassa vaiheessa ensiviulua soitti saatujen tietojen mukaan JUKOn hallituksen puheenjohtajana toimiva OAJ:n Erkki Kangasniemi.

AKIn tietoon uhka tuli keskusjärjestön puheenjohtajan ja edunvalvontajohtaja Minna Helteen kirjeessä, jossa saneltiin mm. seuraavasti:

”Akavan hallitus kokoontuu seuraavan kerran 15.12. ja tulee silloin arvioimaan AKI r.y.:n jäsenyysedellytyksiä Akavassa. Mikäli tilanne on nykyisellään, Akavan hallitukselle tullessaan esittämään AKI r.y.:n erottamista Akavan jäsenyydestä. Akava haluaa jatkossakin varmistaa edustamien ryhmien tehokkaan edunvalvonnan Akava-yhteisön piirissä. Tästä syystä valmiudet uuden järjestön perustamiseen ovat jo olemassa.”

Kirje oli lähetetty tiedoksi – tietysti – DTL:lle ja KNT:lle.

Nimimerkki Jälkiviisaan kommentti: Erottamispäätös olisi ollut historiallinen. Olisi voinut jopa uutiskynnyks ylittyä. AKI oli kyllä valmistautunut myös tilanteeseen keskusjärjestöjen ulkopuo-

lella. Vielä mielenkiintoisempaa olisi tietää, miten pitkälle keskusjärjestö oli todellisuudessa valmistellut uuden järjestön perustamisen. Pappi vai kanttoriko oli tulossa puheenjohtajaksi ja mistä toimistohuone oli katsottuna?

Uhkan lisäksi keskusjärjestö tarjosi toki myös auttavan kätensä. AKIn kanssa pitämässään neuvottelussa Akava vetosi, että asioista vielä neuvoteltaisiin ja pyritäisiin molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun. AKIn johto (puheenjohtajat ja toiminnanjohtaja) päätti suostua ainakin neuvottelemaan. Myös JUKOn neuvottelujohtaja otti vastaan keskusjärjestön tarjouksen, ja niin päädyttiin kiireellisellä aikataululla puhumaan asioista AKIn ja JUKOn kesken Minna Helteen toimiessa puheenjohtajana.

Neuvotteluissa otettiin esille ne kipupisteet, joihin AKI alun perin oli viitannut. Tämän mukaisesti tavoiteltiin sopimusta tai yhteisesti hyväksyttyä muistiota, jossa käsiteltäisiin luottamusmies- ja muuta paikallistoimintaa, luottamusmiesten koulutusta ja

muuta tukemista, neuvottelijoiden keskinäistä asemaa ja suhdetta erityisesti mahdollisissa erimielisyystilanteissa ja kirkon sektorin edunvalvonnan kehittämistä ylipäänsä sekä AKIn maksamaa jäsenmaksua JUKOLle.

Neuvottelut käytiin hyvässä hengessä ja kaikilla kolmella osapuolella oli halua saavuttaa yhteinen näkemys, jonka jälkeen olisi mahdollista toisaalta peruuttaa AKIn eropäätös, toisaalta purkaa Akavan asettamat uhat.

Yhteinen näkemys löydettiin ja lopputulemana AKI päätti muuttaa aikaisempaa päätöstään siten, että se haki JUKOn jäsenjärjestön asemaa omaa järjestönään, ei siis enää Vakavan kautta, johon DTL ja KNT edelleen jäivät. JUKOn hallitus päätti ystävällisesti ottaa meidät vastaan. Keskusjärjestön hallituksessa ei tarvinnut päättää AKIn osalta mitään.

Mitä jäi käteen?

Kompromissi on aina osaratkaisu tai hätäratkaisu, niin tässäkin tapauksessa. AKI ei saavuttanut sitä, mitä se lähti tavoittelemaan. Kuitenkin asiat

liikahtivat siihen suuntaan, mihin haluttiinkin.

Sananlaskuilla puhuen: kaikki mikä ei tapa, vahvistaa. AKIn asema keskusjärjestössä ja neuvottelujärjestössä muuttui itsenäisempään ja vahvempaan suuntaan. Jäsenmaksusta aletaan neuvotella, kun uusi sopimus on saatu aikaan. Ja niin edelleen, vasta aika näyttää, mitä kaikkea tästä koituu kenellekin. Nyt mennään näillä edellytyksillä, AKI on Akavassa ja JUKOssa ja Vakavankin kanssa tehdään yhteistyötä ainakin tulevaisuuden vaaliliittokuvioissa, ehkä jopa kirkon sektorin edunvalvonnassa, jos vain yhteisiä tavoitteita keksitään.

Nimimerkki Jälkiviisaan loppukommentti: Paras tapa turhentaa asioita on sanoa, että mikään ei muuttunut. Näin varmaan sanotaan tässäkin tilanteessa. Näin sanottiin myös silloin, kun AKI perustettiin kanttorien ja pappien kesken. Tästä jälkimmäisestä asiasta uskaltaa kuitenkin väittää, että paljonkin on muuttunut ja muuttuu. Ja todettakoon, että AKI:ssa valmistellaan jo seuraavaa tulevaisuusasiakirjaa... ■

Luottamusmieskurssit vuonna 2010

JUKO järjestää kaksi kurssia: 9. – 11.3. Tampereella peruskurssi ja neuvottelupäivät sekä 13. – 14.4. Porvoossa neuvottelupäivät. JUKOn kurssien osalta lisätietoja antaa ja ilmoittautumisia vastaanottaa JUKOn toimisto.

AKI järjestää syyskaudella kaksi kurssia, joista voi valita jommankumman: 3. – 4.11. sekä 2. – 3.12. Paikat ovat vielä avoimina, samoin tarkemmat teemat, mutta AKIn molempien kurssien sisältö on pääosin sama. AKIn kursseille voivat osallistua vain papit ja kanttorit.

AKIn tavoite

KIRKKOHERROJEN palkkausta kehitettävä

ESKO JOSSAS
AKIN TOIMINNANJOHTAJA

Kirkon henkilöstön palkkausjärjestelmää uudistettiin v. 2007. Järjestelmän yksi keskeinen osa, harkinnanvarainen palkanosa, on seurakunnissa vielä valmisteilla. Uudistetun järjestelmän keskeiset osat, työn vaativuuden arviointiin perustuva vaativuusryhmä ja euromääräinen palkka vaativuusryhmän sisällä ovat jo vakiintuneet. Vuosisidonnainen palkanosa perustuu kokemukseen, ja se toimii kuten vanha kokemuksellinen. Palkkaukseen liittyvä erityinen peruste lieene jäänyt aika vähälle käytölle, vaikka se tarjoaisi hyvän elementin ottaa huomioon yksittäiseen tehtävään ja seurakuntaan liittyvän tilanteen tai olosuhteen.

AKIn oma valmistautuminen

AKIn hallitus on katsonut, että myös kirkkoherrojen palkkausta, sen elementtejä ja koko järjestelmää, on

syytä käsitellä. Perinteiseen tapaan asetettiin työryhmä asiaa valmistelemaan.

Työryhmä pyrki käsittelemään kaikkia kirkkoherran palkkaukseen liittyviä kysymyksiä ja ongelmia ja löytämään ainakin jotain evästä niiden ratkaisemiseen. Tällöin tulivat esille mm. palkkataso suhteessa yhteiskuntaan ja muihin kirkon tehtäviin, palkat erilaisissa seurakunnissa, kirkkoherrapalkkojen määräytymisen kirkon yleisen tai oman järjestelmän mukaan, keskitetty vai paikallinen toimivalta ja palkkauksen eri elementit. Kaikkiin näihin kysymyksiin löydettiin työryhmässä ainakin alustava kanta ja vieläpä varsin suurella yksituumaisuudella.

Työryhmä totesi yhtenä lähtökohtanaan sen, että kirkkoherran työnkuva on viime vuosina muuttunut suuresti. Erityisesti työnantajavelvoitteet ovat kaiken aikaa lisääntyneet. Näistä syistä kirkkoherran tehtävä on muuttunut haasteellisemmaksi ja vaikeammaksi. Kirkkoherraan kohdistuvat

”Kaikkien etu on se, että kirkkoherran tehtäviin hakeutuu jatkossakin hyviä pappeja, jotka pystyvät vastaamaan johtamisen lisääntyviin haasteisiin.”

odotukset ja vaatimukset eri puolilta ovat tuoneet omat paineensa.

Työryhmän työskentelyn loppuvaiheessa kirkolliskokous hyväksyi kirkon palvelussuhdelainsäädännön uudistuksen, joka merkitsee mm. kirkkoherrojen vahvan palvelussuhdeturvan heikentymistä. Nykyistä suhteellisen alhaista palkkatasoa on ainakin joskus perusteltu sillä, että vastaavasti kirkkoherrat ovat käytännössä erottamattomia. Tähän on siis tulossa muutoksia, kun lakipaketti saadaan voimaan todennäköisesti v. 2011.

”Oikea” palkkataso

Kirkkoherrojen palkkataso määräytyy tietysti kirkon yleisen tason mukaisesti liian alhaiseksi. Viime vuosina tehdyt vertailut osoittivat kiistatta, että kirkon palkat ovat vertailukoh- tiin nähden erityisen alhaiset juuri johtotehtävissä. Kaikkien etu on se, että kirkkoherran tehtäviin hakeutuu jatkossakin hyviä pappeja, jotka

pystyvät vastaamaan johtamisen lisääntyviin haasteisiin. Vaikka palkkatason nostamisvaatimus voidaan esittää kaikkia tehtäviä koskien, kirkkoherrojen tilanteeseen tulisi AKIn työryhmän mielestä kiinnittää erityistä huomiota. Tätä puoltaa vertailu yhteiskunnallisiin, eri tavalla rinnasteisiin tehtäviin lähtien vaikkapa pappien perinteisestä vertaamisesta opettajiin ja rehtoreihin.

Kirkon sisäinen vertailu

Kirkkoherran tehtävä on vaativuudeltaan omassa luokassaan. Siksi lähdettiin siitä, että pienenkin seurakunnan kirkkoherran palkan tulee olla suurempi kuin kappalaisen. Ylisummaan tarkasteltuna näin onkin, mutta joissain tapauksissa alue- tai piirikappalainen saattaa päästä samaan palkkaan kuin pienen seurakunnan kirkkoherra. Toisaalta työryhmä toki myöntää, että seurakuntien yhdistymisissä on syntynyt uudenlaisia kap-

palaisen virkoja, joiden tehtävä hyvinkin vastaa kirkkoherran virkaa.

Kirkkoherrojen ja talouspääliköiden palkkasuhteet katsottiin osapuolleen oikeiksi jo nykyisellään.

Suurimmissa yksiköissä voidaan tarkastella hallintojohtajan ja YKN:n puheenjohtajana toimivan kirkkoherran palkkoja suhteessa toisiinsa. Tällä kohtaa nähtiin ratkaisuna puheenjohtajapalkkion oleellinen korottaminen.

Työryhmässä pidettiin hyvänä sitä, että uudistettu palkkausjärjestelmä mahdollisti hiippakuntien ja keskuks- hallinnon asiantuntijatehtävistä maksettavan palkan korottamisen. Tästä oli mm. se hyöty, että kirkkoherran tehtävästä on nyt helpompi siirtyä toiminnallisiin johtotehtäviin muuhun kuin seurakuntaorganisaatioon.

Missä palkkauksesta sovitaan?

Nykyisin kirkkoherran palkka so- vitaan KiT:n ja järjestöjen kesken keskustasolla yksittäisiä tarkistuksia myöten. Tätä pidetään edelleen käytökelpoisena järjestelmänä, vallankin kun seurakuntien määrä luultavasti vähenee.

Työryhmä etsi vastausta myös siihen, voitaisiinko muun henkilöstön palkkausjärjestelmää alkaa soveltaa myös kirkkoherran tehtäviin. Ajatus- ta ei pidetty mahdottomana, vaikka järjestelmästä tietoisesti sovittiinkin siten, että se ei koske kirkkoherroja. Myös järjestelmään sisältyvä harkin- nanvarainen palkanosa soveltuu huonosti kirkkoherroille, koska heillä ei ole seurakunnassa esimiestä. Sinällään kirkkoherran tehtävää ja tehtävän hoitamista tulee arvioida ja kehittää siihen sopivia menetelmiä.

Työryhmän ehdotus

Palkkataso ja palkkasuhteet

Kirkkoherran virkojen palkkatasoa tulee korjata oleellisesti. Tämä koskee sekä pienimpiä että suurimpia palkkoja. Pienimmän mahdollisen kirk-

Työryhmän jäsenet

Juhani Lavanko, Karjasilta, Oulun srky, Oulun hpk, pj.
Hannu Haukkala, Virrat, Lapuan hpk
Satu Holm, Hattula, Tampereen hpk
Ilkka Järvinen, Hyvinkää, Espoon hpk
Jyrki Koivikko, Ristiina, Mikkelin hpk
Marianne Känä, Ulvila, Arkkiihiippakunta, varapj.
Mats Lindgård, Borgå sv. domkyrkoförs., Porvoon srky, Borgå stift
Jaana Marjanen, Puijo, Kuopion srky, Kuopion hpk
Pentti Miettinen, Mellunkylä, Helsingin srky, Helsingin hpk
Janne Nurmi, Marttila, Arkkiihiippakunta
Esko Jossas, AKIn toiminnanjohtaja, siht.

koherran palkan tulisi vastata korotuksen jälkeen vaativuusryhmien 603 ja 701 puoliväliä. Suurimman palkan kohdalla ei saa jäädä liikaa kiinnikurottavaa hallintojohtajiin nähden.

Peruspalkka

Kirkkoherran tehtävän peruspalkka sovitaan keskustasolla. Kaikki palkat käydään yksilöidysti läpi ja arvioidaan, onko nykyinen palkka tehtävän sisältöön ja luonteeseen nähden kohdallaan. Tarvittavat korjaukset tehdään. Peruspalkkaa sovittaessa otetaan huomioon olemassa oleva palkka ja seurakunnan suuruus. – Työryhmä ei ole löytänyt riittävän selkeitä ja

”Kirkkoherran virkojen palkkatasoa tulee korjata oleellisesti.”

objektiivisia muita perusteita, joiden nojalla peruspalkka tulisi määritellä.

Erityinen peruste

Seurakunnan erityisolosuhteiden tai niissä tapahtuvien muutokset tai tilapäinen lisävastuu oikeuttavat palkkauksen erityisperusteeseen. Perusteesta päätetään seurakunnan hallinnossa.

Kokemusosa

Kirkkoherrojen palkkausjärjestelmään voisi sisältyä kaksi kokemuksen perusteella maksettavaa lisää. Lisän saamiseen oikeuttaa pääsääntöisesti kirkkoherran tehtävässä hankittu kokemus.

Ensimmäinen lisä maksettaisiin viiden kirkkoherravuoden jälkeen, ja se olisi suuruudeltaan x % peruspalkasta.

Toinen lisä maksettaisiin kymmenen

Kirkkoherrojen nykyinen järjestelmä

Vuoden 2005 alusta palkat on määritetty euroissa seurakuntakohtaisesti ja tarvittaessa viranhaltijakohtaisesti. Palkan määrittelyssä on ollut tukena seurakuntien jakaminen neljään palkkaryhmään lähinnä seurakunnan väkiluvun ja voimassa olleen palkan perusteella.

Peruspalkka vaihtelee 1.1.2009 tilanteessa 3158 euron ja 6015 euron välillä.

Nykypalkassa on lisäksi kokemuselementti kuuden vakinaisessa virassa palvelun kirkkoherravuoden jälkeen (212 €/kk).

Kirkkoherraa koskevat lisäksi seuraavat palkat/palkkiot

- leirin johtajan palkkio/johtajalisä (16 €/leirivuorokausi)
- kokouspalkkio
- sihteerin palkkio

Oma lukunsa sopimuksen mukaisissa palkkioissa on YKN:n puheenjohtajan palkkio sekä erilliset korvaukset lääninrovastin, pappisasessorin ja tuomiorovastin tehtävistä, jotka valtaosin ovat ja voivat olla vain kirkkoherroilla.

Kirkkoherrojen palkkaus sovitaan keskitetysti järjestön ja KiT:n kesken. Seurakunta ja viranhaltija voivat tehdä aloitteita palkkauksen tarkistamisesta.

kirkkoherravuoden jälkeen, ja se olisi suuruudeltaan x % peruspalkasta.

Kaiken kaikkiaan kokemusosa olisi sama kuin muilla kirkon työntekijöillä.

Koulutusosa

Tietyt erikseen määritellyt koulutukset ja/tai tutkinnot oikeuttavat koulutusosaan. Yksityiskohtaisen sisällön (esim. mitkä koulutukset tulevat tässä kyseeseen) työryhmä jättää avoimeksi. Koulutusosa määritellään prosenttina peruspalkasta ja sovitaan keskitetysti.

Suoriutumisos

Kirkkoherran onnistumista tehtävissään tulee voida arvioida ja selvittää. Työryhmä jättää avoimeksi ne kriteerit tai tekijät, joiden avulla kirkkoherran tehtävän tavoitteita ja niiden saavuttamista selvitetään. Kirkkoherroilla ei ole seurakunnassa eikä yhty-

mässä sellaista esimiestä, jonka kanssa suoriutumisesta keskustellaan. – Työryhmän mielestä asiaa tulee liitossa kuitenkin selvittää mm. sen kokemuksen perusteella, mitä muun henkilöstön hava-palkkauksesta saadaan.

Miten eteenpäin?

Jäsenten on hyvä keskustella asiasta ja siihen liittyvistä periaatteista. Liiton kotisivuilla on tarkoitus julkaista koko mietintö ja avata sitä koskeva keskustelu.

Talven ja kevään aikana käydään kirkonkin piirissä sopimusneuvottelut. Niissä tuskin vielä voidaan sopia uudesta järjestelmästä. Mutta työryhmän linjauksista on keskusteltu liiton hallinnossa ja pääosin asetettu niiden taakse. Järjestelmä uudistuksen käynnistäminen sisältyy neuvottelujärjestö JUKOn asettamiin tavoitteisiin seuraavalle sopimuskaudelle. ■

Kesätyöntekijän

PIKKUJÄTTILÄINEN 2010

VESA ENGSTRÖM
AKIN OPISKELIJA-ASIAMIES

Paljonko palkkaa on tarpeeksi? Milloin kesätyöntekijällä on vapaapäivä? Lasketaanko leirillä työtunteja? Kesään on vielä kuukausia, mutta kesätyöasiat ovat ajankohtaisia jo nyt. Omasta työpaikasta neuvotellessa on hyvä olla perillä tietyistä kesätyöntekijöitä koskevista oikeuksista. Kesätyöntekijän pikkujättiläinen 2010 tarjoaa pikakurssin perusasioihin.

Seurakunnat hakevat kesätyöntekijöitä hyvin erilaisiin tehtäviin. Kirkollisten lehtien palketoilla, netin rekrytointisivuilla ja oppilaitosten ilmoitustauluilla etsiskellään kesäkanttoreita, kesäteologeja sekä nuorisotyönohjaaja- ja diakoniaopiskelijoita kesäavuksi, autamaan leirirumban pyörittämisessä ja paikkaamaan työntekijävajausta kesälomien aikana. Kesätyöntekijän asema seurakunnassa vaihtelee sovitujen tehtävien mukaan: joku palkataan pelkästään yhtä leiriä tekemään, toinen hyppää mukaan rippikouluprosessiin jo kevään aikana, kolmas saa töitä kaikille kesäkuukausille. Jokaista kesätyöntekijää on hyvä olla

perillä tietyistä työsuhteen perusasioista.

Sopimukset kunnossa

Kaikkia kirkollisen alan opiskelijoita koskee Kirkon yleinen virka- ja työehtosopimus KirVESTES. Tämä sopimus sisältää kaikki työnantajaa ja työntekijää koskevat perussopimukset aina palkkauksesta vapaapäiviin. Sopimusteksti löytyy kokonaisuudessa Kirkon työmarkkinalaitoksen kotisivuilta, osoitteesta www.evl.fi/keskushallinto kohdasta Työmarkkinailaitos -> Sopimukset.

Oman työnantajan kanssa kannattaa aina tehdä kirjallinen työ sopimus, josta käy ilmi työsuhteen kesto, palk-

ka, pääasiallinen työpaikka sekä työaika. Työsopimuksesta täytyy selvittää, millaisiin tehtäviin sinut on palkattu. Sopimuksessa tulee näkyä myös, että työntekijään sovellettava työehtosopimus on Kirkon yleinen virka- ja työehtosopimus.

Ellei työnantajasi ehdota kirjallisen työsopimuksen tekemistä, ota itse asia rohkeasti puheeksi. Suullisen sopimuksen varaan ei kannata jättäytyä. Kirjallinen työsopimus takaa, että työsuhteen pelisäännöt ovat selviä molemmille osapuolille. Hoida työsopimusasiat kuntoon jo ennen työsuhteen alkua – mahdollisten ongelmien selvittäminen voi olla jälkikäteen hankalaa.

Paljonko palkkaa?

Nykyisen sopimuksen mukaan teologian- ja kanttoriopiskelijan kuukausipalkan tulee olla haarukassa 1059,29 - 1642,50 euroa.

Opiskelijoiden palkkaa ei ole sidottu opiskeluvuosien tai opintopisteiden määrään, mutta palkasta neuvoteltaessa täytyy ottaa huomioon sovittujen työtehtävien laatu ja laajuus sekä opiskelijan aiempi työkokemus ja hänen opintojensa määrä. Opintojen loppuvaiheessa olevan tai tutkintovaatimuksiin liittyvän harjoittelun suorittaneen opiskelijan palkkaa ei tule määritellä palkkahaarukan alapäästä. Oma ryhmänsä ovat ne, joilla on jo oman alansa virkaan pätevöittävä tutkinto. Heidän palkkaansa tarkastellaan suhteessa tehtävän vaativuuteen.

Erityisesti kirkkomusiikin opiskelijat saattavat hoitaa seurakunnissa myös kanttorien sijaisuuksia. Sijaiseksi palkattavan henkilön palkan tulee olla kausityöntekijän palkkaa parempi: sijaisen palkka määritellään tehtäväkohtakohtaisesta peruspalkasta käsin.

Mikäli olet menossa seurakuntaan töihin kuukautta lyhyemmäksi jaksoksi, esimerkiksi vain yhdelle leirille,

palkkasi voidaan silti määritellä kuukausipalkan perusteella.

Jos kuljet virkamatkoja omalla autollasi, sinulla on oikeus saada kilometrikorvausta. Kysy kuitenkin kirkkoherralta, millainen käytäntö seurakunnassa on. Kilometrikorvauksia ei makseta työmatkasta, jonka ajelet toia töihin, vaan vasta työsopimuksessa määritellystä työpaikasta käsin suoritusta matkasta. Kilometrikorvauksista täytetään aina erillinen lomake, josta ilmenee matkan pituus ja sen tarkoitus. Peruskilometrikorvaus on tällä hetkellä 45 senttiä.

Työaika vai ei?

Opiskelijoiden keskuudessa elää sitkeänä käsitys, että hengellisen työn kesätyöntekijät eivät noudata työaikaa. Kirkon virka- ja työehtosopimuksessa korostetaan kuitenkin, että työajattomia työntekijöitä ovat vain hengellistä työtä tekevät *viranhaltijat*, esimerkiksi papit, kanttorit ja diakoniatyöntekijät. Vastavaa työtä tekevät *työsopimussuhteiset* työntekijät ovat työaikamääräysten piirissä. Tällaisia työntekijöitä ovat esimerkiksi lastenohjaajat, lähetys- ja pyhäkoulusihteerit sekä kirkollisten alojen kesätyöntekijät. Näillä työntekijöillä on siis työaika, joka on luonnollisesti voimassa myös leirien aikana.

Kesätyöntekijöitä palkataan tällä hetkellä seurakuntiin kahdenlaisiin palvelussuhteisiin: työsuhteisiin ja määräaikaisiin virkasuhteisiin. Suurin käytännön ero näiden kahden välillä on juuri tuo työajan seuranta, jolta työnantaja välttyy, jos kesätyöntekijä on määräaikaisessa virkasuhteessa. Työsuhteessa oleville työntekijöille kuuluu myös maksaa mahdolliset yö-, aatto- ja sunnuntaityökorvaukset sekä lisä- ja ylityökorvaukset. Muihin asioihin, kuten kesätyöntekijän kuukausipalkkaan, leiripäivärahoihin tai lomapäiviin palvelussuhteen lajilla ei ole vaikutusta –

siinä mielessä kesätyöntekijät voivat olla huoletta.

Töissä ja vapaalla

Yleinen säännöllinen työaika on 38 tuntia ja 15 minuuttia viikossa, eli 7 tuntia ja 39 minuuttia päivässä. Työmatkoja asunnosta työpaikalle ei lasketa työajaksi, mutta jos joudut työpäivän aikana siirtymään työpisteestä toiseen, nämä matka-ajat ovat osa työaikaasi. Lähimmän esimiehen kanssa kannattaa sopia siitä, kuinka paljon työaikaa voit käyttää esimerkiksi rippikoulutuntien ja muiden työhösi kuuluvien tilanteiden valmisteluun.

Kesätyöntekijälle kuuluu kaksi vapaapäivää viikossa. Jos vapaapäivät jäävät leirin alle, ne siirtyvät pidettäväksi myöhemmin.

Jokainen kesätyöntekijä on oikeutettu sopimuksen mukaiseen vuosilomaan. Ensimmäiseltä kahdelta täydeltä työkuukaudelta lomapäiviä kertyy kaksi kuukaudessa, kolmannelta kuukaudelta yksi. Täydeksi työkuukaudeksi lasketaan kuukausi, jossa on yli 14 työpäivää. Loman ajankohdasta kannattaa keskustella työnantajan kanssa. Mikäli et ehdi pitää lomapäiviäsi, ne on mahdollista korvata rahana. Tästä kannattaa kuitenkin aina sopia etukäteen.

Työaika leirillä

Voimassa olevan Kirkon virka- ja työehtosopimuksen pykälän 181 momentti 7, joka koskee *työsuhteisen* hengellisen työn tekijän leirityön korvaamista, on herättänyt seurakunnissa paljon kysymyksiä erityisesti kesätyöntekijöitä koskien. Aiemmin leirityö on korvattu heille samalla tavalla kuin työajattomille hengellisen työn viranhaltijoille, eli ainoastaan leirivapaina ja leiripäivärahoina. Tämän vuoksi työaikoja ei ole yleensä leireillä seurattu eikä työvuoroja laadittu. Nyt työsuhteessa oleville kesätyöntekijöille kuuluu korvata myös mahdolliset leirin aikana kertyneet

Tee aina kirjallinen työsopimus! Se takaa, että työsuhteen pelisäännöt ovat selviä kaikille osapuolille.

ylityötunnit joko rahana tai vapaana. Korvauksen suuruus määräytyy tunti tunnista -periaatteella, eli yhdestä ylityötunnista työntekijä saa joko yhden tunnin vapaata tai tunnin palkkaa vastaavan rahallisen korvauksen.

Leirityöaikaa koskevan momentin noudattaminen vaatii käytännössä sitä, että leirien aikataulua suunnitellaan etukäteen myös työntekijäresursien näkökulmasta. Tämä voi monessa seurakunnassa tarkoittaa muutoksia totuttuun käytäntöön, mutta työaikasunnittelu ei ole kohtuuttoman vaikeaa. Työ- ja vapaa-aikoja suunnitteleamalla ja jakamalla pystytään takaamaan kaikkien työntekijöiden riittävä lepo leirin aikana – kukaan ei jaksakaan eikä voi tehdä töitä 24 tuntia vuorokaudessa, ei edes leirillä.

Leirillä työaikaa voidaan haluttaessa pilkkoa niin, että työajan välissä on vapaa-aikaa – esimerkiksi toisen opettajan tuntien aikana tai leiriläisten vapaa-aikana. Tällöin työntekijä voi olla leirin käytössä taukojaan lukuun ottamatta aamusta iltaan. Työajan suunnittelun tulee aina lähteä kunkin leirin tarpeista ja suunnittelun lähtökohtana on hyvä käyttää leirin ohjelmaa.

Leirielämää

Moni kesätyöntekijä viettää ison osan kesäkuukausista leirillä, ja leirityöstä työntekijän kuuluu saada tietyt korvaukset: leiripäiväraha sekä leirityöaikaohjeitus.

Leiripäivärahaa maksetaan jokai-

selta yhtäjaksoiselta leirivuorokaudelta ja se on tällä hetkellä 36 euroa. Leirivuorokauden lasketaan alkavan, kun työntekijä lähtee kotoaan tai työpaikaltaan ja päättyvän, kun hän palaa sinne. Jos reissaat esimerkiksi vaellusriparille Lappiin, matkat lasketaan mukaan leiriaikaan. Mikäli leiriin tai retkeen kuuluu seurakunnan kustantama ruokailu, päivärahasta vähennetään ruokailun verotusarvoa vastaava summa, joka on 4,13 euroa/lämmin ateria.

Leiripäivärahan saaminen riippuu siitä, missä työpaikkasi on. Mikäli työpaikaksesi on työsopimuksessa merkitty seurakunnan leirikeskus, jossa leirit pidetään, et ole oikeutettu leiripäivärahaan. Työpaikan ei pitäisi olla leirikeskus – varsinkaan silloin, jos työhösi kuuluu muutakin kuin pelkkiä leirejä.

Leirien vastuukysymyksistä on hyvä muistaa, että kesätyöntekijä ei voi olla leirin turvallisuusvastuussa. Mikäli hänet kuitenkin määrätään tällaiseen vastuuseen, siirtyy oikeudellinen vastuu kesätyöntekijän esimiehelle eli kirkkoherralle.

Kannattaako työttömyyskassan jäsenyys?

Kesätoita tekevä opiskelija voi halutessaan liittyä työttömyyskassan jäseneksi ja kerryttää näin kesätoillaan työssäoloa. Kassan jäsenyys kannattaa, jos valmistuttuaan sattuu jättämään työttömäksi: kun työssäoloa täyttyy, vastavalmistunut

maisteri on oikeutettu ansiosidonnaiseen päivärahaan.

AKI-liittojen ilmainen opiskelijajäsenyys ei sisällä työttömyyskassan jäsenyyttä, joka on aina maksullinen. Vuonna 2010 työttömyyskassan jäsenmaksu on opiskelijalle 50 €/vuosi. Nykyisen taloustilanteen vallitessa työttömyyskassan jäsenmaksu kannattaa usein kuitenkin maksaa. Jos olet kiinnostunut työttömyyskassan jäsenyydestä, ota yhteyttä AKIn toimistoon!

Kysy ja keskustele rohkeasti!

Kesätyöntekijän kannattaa pitää kiinni oikeuksistaan. Muista kuitenkin, että työntekijällä on paitsi oikeuksia myös velvollisuuksia. Hoida sinulle annetut tehtävät huolella ja noudata esimieheltä saamiasi ohjeita. Muista, että seurakunnan silmissä edustat kaikkia oman alasi opiskelijoita!

Kaikista mieltä painavista asioista kannattaa kysyä ja keskustella. Jokaisella työpaikalla on omat käytäntönsä, joiden tunteminen helpottaa työntekoa huomattavasti. Monet asiat ovat myös sellaisia, joista täytyy itse sopia oman esimiehen kanssa. Näitä ovat esimerkiksi kesätyöntekijän työtehtävät, osallistuminen rippikoulun ennakkotapaamisiin ennen varsinaisen työjakson alkamista, opetustehtävien jakaminen rippikoulussa ja monet muut asiat, joista ei ole olemassa virallisia sopimuksia.

Työterveyshuolto on palvelu, joka ei automaattisesti kuulu lyhyessä työsuhteessa oleville työntekijöille. Oman esimiehen kanssa kannattaa keskustella siis myös siitä, kuinka toimit, jos satut sairastumaan kesken kesätoiden.

Jos kaipaat lisätietoa kesätoihin liittyvistä asioista, ota rohkeasti yhteyttä ammattiliittosi työntekijään. Yhteystietomme löytyvät tämän lehden takaa. Myös työpaikoilla toimivat luottamusmiehet ovat kesätyöntekijöiden käytettävissä.

Onnea työnhakuun ja työn iloa kesäksi! ■

YHTEISVASTUU

Toivon luoja

”Hyvältä näyttää!”

Seurakunta kirkon brändin rakentajana

TAPIO LUOMA

TT, KIRKKOHERRA,
SEINÄJOEN SEURAKUNTA

Mielikuvat kirkosta sekä kirkon brändit muotoutuvat pääsääntöisesti paikallisseurakunnissa. Pitkälti niiden perusteella ihmiset ratkaisevat oman suhteensa kirkkoon muun muassa jäsenyyskysymyksessä.

Brändi, maine, mielikuva, julkisuuskuva, imago. Kirkonkin elämässä tutuiksi käyneillä käsitteillä tarkoitetaan paljon samaa. Ne pyrkivät kuvaamaan sitä, mitä kirkosta ajatellaan ja mitkä asiat ihmisten mielipiteisiin vaikuttavat ja kuinka niitä voi ohjata haluttuun suuntaan. Mahdollisimman myönteisten mielikuvien ja positiivisen brändin katsotaan merkitsevän nykyisin keskeistä menestystekijää minkä tahansa yhteisön tai yrityksen toi-

minnassa. Vaikka julkisuutta ei voi kokonaan hallita, siihen on mahdollista vaikuttaa.

Kirkon usein osakseen saaman arveluttavan julkisuuden ja kielteisen imagon taustalta löytyy yleensä epäsuhta odotusten ja jollakin tavoin saavutetun ymmärryksen välillä. Kirkolta odotetaan sellaista, johon sen ei katsota käytännössä yltävän, koskeeseen se sitten riittävän yhteinäistä hengellistä linjaa, tarpeeksi rivakkaa suhtautumista epäkohtiin, jämähtämistä vanhoihin asetelmiin

tai syöksymistä harkitsemattomasti uuteen.

Kirkko ja sen edustama luterilainen kristillisuus saa ainakin omassa maassamme kantaakseen myös monia sellaisia ”syntejä”, joille on ilmeisen vaikeaa löytää perustellumpia aiheuttajia. Ihmistä säästämättömän työmoraalin, kielteisen asennoitumisen seksuaalisuuteen tai liiallisen kuuliaisuuden esivaltaa kohtaan voi huomata usein saavan yksinkertaisesti selityksensä suomalaisesta luterilaisuudesta. Kirkon maine, julkisuuskuva ja brändi kohtaavat jatkuvasti ennakoasenteiden ja ylitulkintojen haasteen, johon ei ole helppo vastata.

Paikallisseurakunnat tärkeässä asemassa

Myönteisen brändin aikaansaaminen ja sen ylläpitäminen vaatii pohdintaa ja työtä. Useiden tutkimusten mukaan kirkolta odotetaan ensi sijassa sitä, että se olisi kirkko, siis hengellinen yhteisö, ja toisi omimman viestinsä ihmisten arkeen. Sikäli kuin tämä perusodotus pitää paikkansa, sen voi nähdä osuvan täysin yksiin kirkon mission ja perustehtävän kanssa.

Kirkon missiona on julistaa ylösnoussutta Kristusta, palvella jäseniään Jumalan sanalla ja sakramenteilla sekä toimia kristillisen sanoman levittämiseksi ja lähimmäisenrakauden edistämiseksi. Tämän mission tärkein toteuttaja on paikallisseurakunta, joka on myös tärkein luterilaiseen kirkkoon ja uskoon liittyvien mielikuvien muokkaaja.

Jos hyväksymme, että paitsi kir-

kon mission toteuttamisessa myös mielikuvien muokkaamisessa osana tätä missiota paikallisseurakunnat ovat tärkeimmässä asemassa, brändin pohdintaa ei saa jättää esimerkiksi kirkkomme keskushallinnon ja sen alaisten yksiköiden tehtäväksi. Se pysyy ennen muuta paikallisseurakuntien vastuulla.

Suomalaisten yleisiin mielikuviiin kirkosta vaikuttavat mediajulkisuuden ponnahtavat koko kirkkoa koskevat kiistat tai skandaalit. Kuitenkin paljon oleellisempaa tulee pitää sitä mielikuvaa, jonka ihmiset kirkosta paikallisseurakuntien ja niiden työntekijöiden kautta muodostavat. Jos tämä mielikuva on positiivinen, valtakunnalliset kirkolliset kohu-uutiset eivät sanottavammin sitä pysty järkyttämään. Jos paikallisseurakuntien välityksellä saatu mielikuva puolestaan on välinpitämättömän väritön tai suorastaan kielteinen, ei kiusallinen lööppijulkisuus sitä ainaakaan kohenna.

Mielikuvien varassa

Pitkälti juuri erilaisten mielikuvien varassa seurakuntalaiset tekevät omia valintojaan ja ratkaisujaan pohtiessaan esimerkiksi sitä, kuuluako edelleen kirkkoon vai ei. Kuvaavaa tässä viime vuosien yhdeksi tärkeimmäksi kirkon tulevaisuuteen liittyväksi kysymykseksi nousseessa asiassa, jäsenyydessä, on se, että kirkosta eroaminen tarkoittaa käytännössä paikallisseurakunnasta eroamista. Paikallisseurakunnassa kulkee kosketuspinta kirkon ja sen jäsenten välillä, ja esimerkiksi kirkosta eroamisen taloudelliset vai-

kutukset tuntuvat kipeimmin seurakunnissa ja vasta viiveellä ja välillisesti kokonaiskirkon tasolla.

Jos mielikuva koko luterilaisesta kirkostamme syntyy paikallisseurakunnissa tehtävän työn tuloksena, mielikuvat seurakunnista muodostuvat ennen kaikkea niiden työntekijöiden kautta. Paavali sanoi pyrkivänsä olemaan juutalaiselle juutalainen, kreikkalaiselle kreikkalainen, kaikille kaikenlainen, mutta hänen kirjeitään lukiessa ei äkkiä tule mieleen moittia häntä linjattomuudesta. Sosiaaliset taidot korostuvat seurakuntatyössä yhä enemmän elämän monimutkaistuesssa ja -arvoistuessa. Rippikouluopettajan, kirkkoherranviraston toimistosihteerin tai hautausmaatyöntekijän sanat ja käytös muistetaan pitkään sekä hyvässä että ennen muuta pahassa.

Seurakunnan työntekijän ja seurakuntalaisen kohtaamisen varsinaisena tavoitteena ei kuitenkaan ole synnyttää myönteisiä kokemuksia tai suoranaista ihastelua hyvästä seurakunnallisesta palvelusta. Tavoitteena tulee pitää, että itse Kristus voisi kohdata ihmiset, joiden kanssa työntekijät saavat olla tekemisissä. Kirkon työ Kristuksen palveluksessa ei voi perustua minkäänlaiselle laskelmoinnille, vaan se nousee kirkon Herran synnyttämästä palvelemisen halusta, rakkaudesta.

Ihmisläheisyyttä sekä hengellistä sanomaa

Kun seurakunnissa mietitään kirkon mission toteuttamista esimerkiksi toiminta- ja taloussuunnittelun sekä strategiatyöskentelyn muodossa,

joudutaan pakostakin linjaamaan myös niitä tekijöitä, jotka seurakunnan elämässä ja toiminnassa ohjaavat ihmisten mielikuvien muotoutumista. Tässä työssä hiipakunnat ja kirkon keskushallinto voivat tarjota kimmokkeita ja välineitä, jollaisina palvelevat esimerkiksi kirkkomme tuoreet strategiat. Suurin vaiva on kuitenkin nähtävä seurakunnissa, joiden vastuulla on löytää omat, paikallisiin oloihin soveltuvat ratkaisut.

Kirkkoon liittyviä mielikuvia ja niiden muodostumista ei voi hallita. Profiilia ja brändiä voidaan ja niitä tulee rakentaa tietoisesti, mutta todellisuutemme monimutkaisissa yhteyksissä emme koskaan voi päästä varmuuteen lopputuloksesta. Olen edellä halunnut väittää, että mielikuvat kirkosta sekä kirkon brändit muotoutuvat pääsääntöisesti paikallisseurakunnissa. Pitkälti niiden perusteella ihmiset ratkaisevat oman suhteensa kirkkoon muun muassa jäsenyyksymyksessä.

Seurakuntien omassa linjauksissa tärkein tiivistyys lopulta kahteen kirkon brändin kannalta oleelliseen seikkaan: arkailemattomaan ja lämpimään ihmisläheisyyteen sekä yksinkertaiseen mutta lujaan hengelliseen sanomaan. Niiden varassa kirkon elämä ei vain näy hyvältä, vaan se myös on hyvää. ■

Kirjoitus perustuu artikkeliin ”Kirkon brändit muotoutuvat paikallisseurakunnissa” kirjassa Trendi, brändi ja evankeliumi, toim. Kalle Vaismaa. Jyväskylän: Karas-Sana 2005.

”Useiden tutkimusten mukaan kirkolta odotetaan ensi sijassa sitä, että se olisi kirkko, siis hengellinen yhteisö, ja toisi omimman viestinsä ihmisten arkeen.”

Ulkonäkökeskeinen yhteiskunta haastaa papin

KATARIINA MÄKINEN
TUIJA KOIVUNEN
HANNA OJALA
TAMPERE

Kanttori tai pappi tekee esteettistä työtä mm. pukeutumisellaan, äänellään ja eleillään. Viime vuosikymmenien kuluessa esteettisyys on tullut havaittavammaksi ja sen merkitys näkyvämmäksi.

J oissakin seurakunnissa on huomattu, että vihkipappien ulkonäköä käydään etukäteen arvioimassa jumalanpalveluksissa. Hääpareille tuntuu olevan tärkeää, että pappi on ”hyvännäköinen”, kuten esimerkiksi Ylen uutisissa kerrottiin viime syksynä. Pappeja on kehoitettu käymään vihkitilaisuutta varten ammattimeikkaajalla tai samalla kampaajalla kuin morsian. Meikkaajalla ja kampaajalla käynti viitannee lähinnä naispappeihin, vaikka uutisessa ei mainita koskettavatko ulkonäköodotukset samalla tavalla sekä nais- että miespappeja.

Ylen uutisessa haastatellut kirkon työntekijät arvelivat, että ilmiö johtuu yhteiskunnan pinnallistumisesta ja ulkonäkökeskeisyydestä. Ulkonäöstä onkin tullut yhä tärkeämpi osa myös työelämää, ja työntekijää arvioidaan usein nimenomaan hänen ulkonäkönsä.

sä ja fyysisten kykyjensä perusteella. Ulkonäköön kohdistuvassa arvioinnissa ei ole kyse vain siisteydestä tai vaatteista, vaan myös vaatteiden alle ulottuvista vaatimuksista. Muutoksen myötä aiemmin henkilökohtaiseksi ymmärretystä kehosta tulee entistä julkisempi asia.

Pappi esteettisen työn tekijänä

Muutoksessa, joka näkyy myös kirkon työntekijöiden työssä, on kyse niin kutsutun esteettisen työn korostumisesta. Esteettisellä työllä tarkoitetaan työtä, jossa ruumiillisuus ja ulkonäkö ovat osa työpanosta ja ammatillista osaamista. Esteettistä työtä tekevät sekä naiset että miehet. Yleisesti voi sanoa, että naisenemmistöisillä aloilla ulkonäköön ja työntekijän ruumiillisuuteen kiinnitetään enemmän huomiota kuin miesenemmistöisillä aloilla.

Kanttori tai pappi tekee esteettistä työtä muun muassa pukeutumisellaan, äänellään, eleillään ja liikkumisen tavoillaan. Työhön kuuluu, että jumalanpalvelukseen pukeudutaan eri tavalla kuin nuorteniltaan, hautajaiskulkueessa kävellään hitaasti ja arvokkaasti ja liturgiassa säilytetään rauhallinen äänensävy.

Esteettinen työ on aina ollut osa papin työtä, mutta viimeisten vuosikymmenien kuluessa on työn esteettisyys tullut havaittavammaksi ja sen merkitys näkyvämmäksi. Tähän liittyy osaksi naispappeuden yleistyminen. Naisten kohdalla perinteisesti kiinnitetään enemmän huomiota ulkonäköön, ja naisten ulkonäkö on suuremman arvioinnin kohteena kuin miesten.

Naispappeuden hyväksyminen on myös tuonut sukupuolisuuden uudella tavalla osaksi papin työtä. Tämä näkyy esimerkiksi papin virka-asun esteetikassa. Pukeutuminen on jaoteltu sukupuolen mukaan: naisen virkaasuun kuuluu hame, miehen asuun

Vihkipappien ulkonäköä käydään etukäteen arvioimassa jumalanpalveluksissa.

housut. Estetiikan kannalta on siis merkittävää, kumpaan sukupuoleen pappi lukeutuu. Vaikka virka-asujen avulla tehdään eroa sukupuolten välille, samalla peitetään seksuaalisen ruumiin muotoja. Seksuaalisuuden peittäminen näkyy esimerkiksi naispappin asussa, jossa yläosa on laatikkomaisen väljä ja peittää sekä rinnat että lanti-on.

Papeista osa kirkon brändiä?

Kirkko on 2000-luvulla pyrkinyt uudistamaan vakiintuneita mielikuvia itsestään. Tavoitteena on ollut muun muassa houkutella nuoria aikuisia mukaan toimintaan. Tässä yhteydessä on puhuttu myös brändin rakentamisesta.

Keskeinen osa brändäystä on työntekijöiden esteettinen työ, jota käydetään hyväksi organisaation julkisivun rakentamisessa. Tällöin työntekijöiden ulkonäköä hyödynnetään osana brändin hallintaa ja samalla ulkonäköön kohdistuvat vaatimukset korostuvat. Tämä koskee erityisesti niitä työntekijöitä, jotka toimivat näkyvästi organisaation edustajina, kuten kanttorit ja papit.

Yhteiskunnan rakennemuutos ja erityisesti palvelualojen kasvu on merkinnyt asiakkuuteen ja kuluttajuuteen liittyvien asenteiden yleistymistä niilläkin aloilla, jotka eivät toimi kaupallisen palvelutuotannon logiikan mukaisesti. Myös aiemmin yhteisönä nähty kirkko on alettu nähdä yhä enemmän palvelujen tuottajana. Brän-

däys voi vahvistaa ajatusta kirkosta palvelujen tarjoajana, jonka tehtävä on vastata seurakuntalaisten yksilöinä esittämiin vaatimuksiin.

Yhteisen keskustelun aika

Yhteiskunnalliset muutokset vaikuttavat suoraan kirkkoon ja kirkon työntekijöihin – hengellisen työn tekijäkään ei ole ”maallisten vaikutusten” ulkopuolella. Ei siis ehkä ole realistista ajatella, että sukupuoleen liittyvää ruumiin ja ulkonäön merkitystä kirkon työssä voitaisiin enää ohittaa. Olisiko kirkon ja kirkon työntekijöiden nyt aika yhdessä miettiä ruumiillisuuden ja ulkonäön merkitystä osana työtä?

Keskustelua voisi avata esimerkiksi kirkon ”brändäyksen” yhteydessä. Mikäli kirkosta halutaan rakentaa brändi, on otettava huomioon brändiajattelun vaikutukset kirkossa tehtävään työhön. Mitä työntekijöille merkitsee olla osa brändiä? Millaista on olla mukana tuottamassa tiettyä ja ennalta valittua mielikuvaa kirkosta omalla työllään ja kehollaan? Keskusteluun vaaditaan koko yhteisö ja nimenomaan kirkko työyhteisönä. Väistämättä joudutaan ottamaan kantaa myös sukupuoleen, seksuaalisuuteen ja erityisesti heteroseksuaalisuuden esittämiseen osana kirkon työtä. ■

Kirjoittajat työskentelevät tutkijoina Tampereen yliopiston sosiaalitutkimuksen laitoksella ja muodostavat yhdessä Keittiö-kollektiivin.

Vs. kirkkoherra Salla Häkkinen luottaa siihen, että sanoma säilyy tärkeämpänä kuin pinnalliset seikat.

”Siehän oletkin aika hoikka” Naispapit pohtivat ulkonäköä ja työtä

LAURI LAHIKAINEN
VAPAA TOIMITTAJA, TAMPERE

Papin työssä olennaista on sanoma, ei ulkonäkö. Ulkonäköön liittyviä asioita mietitään kuitenkin jonkin verran, ja niistä myös keskustellaan kollegoiden kanssa.

Jaana Pussinen Lappeenrannasta Lauritsalan seurakunnasta on vihitty papiksi kolme vuotta sitten, mutta on äitiyslomasta johtuen tehnyt töitä vasta puoli vuotta.

- Ainoa kommentti ulkonäkööni liittyen tuli äitiysloman jälkeen. Kun minulla oli papin puku päällä, tultiin sanomaan, että ”siehän oletkin aika hoikka”, muuta ei ole suoraan sanottu. Nuorten naispappien kohdalla eh-

kä vilkuillaan vatsanseutua. Korviini on kantautunut, että huhutaan mahdollisista raskauksista, itsenikin kohdalla. Näistä ei kuitenkaan ole tultu kasvotusten puhumaan.

Tampereen Kalevan seurakunnan vs. kirkkoherra Salla Häkkisen ulkonäköä ei ole kommentoitu, eikä hän muutenkaan koe ulkonäköpaineita työssään.

- Papin työssä olennaista on sanoma,

Virkapuku luo tietynlaisen etäisyyden. Se mahdollistaa keskittymisen itse asiaan.

ei ulkonäkö. Koen, ettei omalla ulkonäölläni ole ollut työni kannalta merkitystä. Kaikki palaute on liittynyt toimintaani. Tampereella on siinä mielessä hyvä olla töissä. Kollegoiden kanssa ulkonäköasioista on keskusteltu, mutta lähinnä huumorilla. Voin kyllä kuvitella, että ahdistaisi, jos vaikka hääpari esittäisi vaatimuksia vihkipapin ulkonäöstä.

Tampereen Tuomiokirkon seurakunnassa työskentelevä Marita Hakala muistaa joitakin tilanteita, joissa hänen ulkonäkönsä on joutunut tarkastelun kohteeksi.

- Ollessani sijaisena 90-luvulla eräs seurakuntalainen paheksui, kun minulla oli roikkuvat korvakorut. Olin silloin ensimmäinen naispappi kyseisessä seurakunnassa, joten olin ehkä erityistarkkailussa. Eräitä hautajaisia suunnitellessa vainajan aviomies taas vaati, ettei papilla saa olla asussaan mitään punaista. Koukkuniemen vanhainkodissa minulle sanottiin kerran: ”Enkeli tuli käymään.” Ehkä vanhus näki jotain, mitä minä en nähnyt, Hakala muistelee.

Työ ja vapaa-aika

Salla Häkkinen ei erottele työn ja vapaa-ajan rooleja. Pappisuus on luonnollinen osa kaikkea elämää, ja hän haluaa olla seurakuntalaisille läsnä myös työajan ulkopuolella. Työasulla on kuitenkin merkitystä.

- Virkapuku luo tietynlaisen etäisyyden. Se mahdollistaa keskittymisen itse asiaan, Jumalan sanomaan, papin

ulkonäön tai persoonan sijasta, Häkkinen pohtii.

Jaana Pussinen kertoo, että Lapteenrannassa papin rooli on aiheuttanut keskustelua. Vanhempi polvi näkee papin työn kokonaisvaltaisemmin, kun taas nuorempi polvi haluaa erotella työn ja vapaa-ajan toisistaan. Pussinen itse ei suostu ottamaan paineita siitä, arvostellaanko hänen vapaa-ajan ulkoasuun papille sopimattomana.

- Olen kahden hiekkalaatikkoikäisen lapsen äiti, ja välillä se tietysti näkyy – ja saakin näkyä. Toisaalta normaali arkipukeutumiseni on melko siistiä, joten en ole kovin paljon joutunut miettimään, pukeudunko arkisiin papille sopimattomasti. Äitiyslomalla mietin vähän enemmän ulos lähtiessäni, että pitäisikö varmuuden varalta laittaa utua. Nyt ehkä viestitän seurakuntalaisille pukeutumisellani, että en ole työtehtävissä. Tämä ei toki tarkoita, etteikö saisi tulla juttelemaan, Pussinen lisää.

Marita Hakala taas näkee työn ja vapaa-ajan roolien eron siinä, että työtehtävässä ollessaan papilta odotetaan johtajuutta, toisin kuin vapaa-aikana. Papin kuuluu pitää langat käsissään ja huolehtia, että kaikki sujuu arvokkaasti. Papin virkapuku ja olemus ilmentävät osaltaan tätä. Ihan aina tämä ei ole helppoa.

- Pysin menemään toimituksiin huoliteltuna. Papin pitää olla siisti, sillä toimitukset ovat arvokkaita ja ihmisillä on oikeus odottaa, että pappi on papin näköinen. Välillä pelottaa,

että pukuun on jäänyt koirankarvoja tai muita elämän jälkiä. Naisilla on lisäksi tietenkin tämä ainainen huoli, että muistaa ottaa varasukkahousut mukaan.

Tilaisuuden luonne vaikuttaa

Hääkulttuuria käsittelevän Internet-sivuston Naimisiin.info keskustelufoorumilla on keskusteltu siitä, mitä tulevat hääparit toivovat papiltaan. Ulkonäkötoiveita ei kovin paljoa esitetä, mutta useat kirjoittajat toivovat rentoa ja huumorintajuista pappia. Marita Hakala on huomannut saman.

- Ihmisillä on ennakko-oletuksia kirkon työntekijöistä kamalan vakavina ihmisinä. He toivovat pappia, joka ei lyö tiukkoja raameja juttuihin, vaan ottaa hääparin toiveet huomioon. Minua pidetään kai aika rentona tyyppinä. En ole silti joutunut tinkimään teologisista seikoista kertaakaan.

Hakala arvelee, että toiveet papin ulkonäöstä ja luoneesta saattavat liittyä myös seurakuntalaisten omaan jännitykseen tai ahdistukseen.

- Esimerkiksi häät ovat sellainen tilaisuus, jota jännitetään ja jossa joudataan huomion keskipisteeksi. On myös sairauksia, kuten masennusta, pelkotiloja tai paniikkihäiriöitä. Eräs pariskunta mietti, uskaltavatko järjestää häitä ollenkaan, kun oli vaarana, että sulhanen saisi paniikkikohtauksen kesken toimituksen. Tämä on myös sellaista aikaa, että ihmiset ovat yleisesti ottaen kireällä. Yhteiskunta on pinnallistunut ja muuttunut materialistisemmaksi, Hakala pohtii.

Salla Häkkinen puolestaan arvelee, että loppujen lopuksi häät, hautajaiset ja ristiäiset ovat tilaisuuksia, jotka ennen kaikkea saavat pohtimaan elämän suuria kysymyksiä. Silloin pinnalliset asiat jäävät sivuun, ja kuunnellaan Jumalan sanomaa. ■

Kirkko - unelmatyöpaikka?

Opiskelijoiden mietteitä kirkosta

VESA ENGSTRÖM
AKIN OPISKELIJA-ASIAMIES

AKI kysyi teologian opiskelijoiden mietteitä kirkosta yleensä ja työnantajana. Mielikuvat noudattavat suomalaisten yleistä asennetta kirkkoa kohtaan.

Lähetin joulukuussa 2009 Turun ja Joensuun yliopistojen teologian ainejärjestöjen hallituksille ja Helsingin teologian

opiskelijoiden tiedekuntayhdistyksen TYT:n toverineuvoston jäsenille kirkon, jossa kyselin teologian opiskelijoiden mielikuvia kirkosta, etenkin mahdollisena tulevana työnantajana. Kireästä aikataulusta huolimatta, vastauksia tuli mukavasti, ja suurin osa hyvinkin nopeasti viestin lähettämisen jälkeen. Opiskelijoita selvästi kiinnostaa kirkko ja mahdollisuus tuoda esille mielipiteitensä siitä. Olen tehnyt vastauksista yhteenvedon.

Tärkeä mutta harmaa ja kankea

Ensimmäisen kysymyksen vastaukset olivat hyvin samansuuntaisia. Kirk-

koa arvostettiin ja sen tekemää työtä kiiteltiin. Kirkko nähtiin hengellisten kysymysten asiantuntijana ja arvokkaana yhteisönä suomalaisille, vaikka yhtenäiskulttuuri onkin rapautumassa.

Toisaalta kirkko nähtiin hidasliikkeisenä ja vanhahtavana. Erityisenä ongelmana pidettiin kirkon viestintää, joka on ulospäin varsin sekavaa. Kukaan ei käytä kirkon ääntä, vaan kirkon äänenä toimii kuka milloinkin. Kirkko on "hävinnyt mediasodan", jonka johdosta uutisointi nähdään usein negatiivissävytteisenä ja pyörivän usein vain tiettyjen asioiden ym-

pärillä (eli naispappeus- ja homokeskusteluna). Kirkon sanoma ja julistus eivät tule esille, vaan hukkuvat kaikenkattavaan haaleuteen. Teologian opiskelijoiden vastaukset noudattelevat siis suomalaisten yleistä asennetta kirkkoa kohtaan.

Töihin kirkkoon?

Toisen kysymyksen vastauksissa hajontaa tuli hieman enemmän. Esi-merkiksi työajattomuutta piti osa hyvänä ja osa huonona. Osan mielestä siihen liittyy sekä hyvää että huonoa. Positiiviset puolet olivat lähes kaikilla vastanneilla samoja, negatiivisissa puolissa hajontaa oli hieman, mutta silti vastaukset olivat pääpiirteissään

Teologian opiskelijoiden vastaukset noudattelevat suomalaisten yleistä asennetta kirkkoa kohtaan.

samoja, eivätkä mitenkään yllättäviä.

Kirkko koettiin pääosin kiinnostavana työpaikkana, kukaan ei vastannut kirkon olevan poissuljettu vaihtoehto tulevaisuuden työnantajana. Kirkon työtä pidettiin tärkeänä ja tätä työtä haluttiin olla tekemässä. Työn vapaus ja vaihtelevuus nähtiin hyvänä puolena, kuten myös mahdollisuus toteuttaa itseään ja kohdata ihmisiä. Kirkkoa kiiteltiin myös koulutusmyönteiseksi työyhteisöksi. Erilaiset uravaihtoehdot, kuten selektiivipappeus ja ”virkamiestyö” kiinnosti sel-

Näitä kysyttiin:

- Minkälainen on mielikuvasi kirkosta yleisesti?
- Onko kirkko sinusta mielenkiintoinen ja varteenotettava työnantaja. Miksi on, miksi ei?
- Jos ei, niin minkälaiseen kirkkoon voisit kuvitella haluavasi työllistyä?
- Miten kirkko voisi parantaa kuvaansa työnantajana?

västi opiskelijoita, etenkin Joensuun vastauksista kävi tämä ilmi.

Negatiiviset puolet ovat varmasti monelle tuttuja. Suurena ongelmana nähtiin johtajuus, jonka seurauksena pidettiin mm. seurakuntien huonoa työilmapiiriä. Kirkkoherran vaalia toivottiin poistettavaksi. Työajaton työ nähtiin myös mahdollisuutena, mutta sitä kohtaan esiintyi paljon pelkoja. Etenkin korvauksia menetetyistä vapaa-ajasta pidettiin täysin riittämättöminä. Opintojen huono työelämävastaavuus koettiin myös ongelmaksi, varsinkin kun käsitys työhön perehdyttämisestä ei ollut kovinkaan ruusuinen.

Imagonkohotusta

Kirkon työnantajakuva parannuksesta kysyttäessä vastaukset olivat hyvin selkeitä. Edellä mainittujen seikkojen korjaaminen auttaisi paljon. Kirkon myös toivotaan olevan avoimemmin yhteydessä opiskelijoihin. Etenkin Joensuulaisten vastauksissa korostui Helsinki-keskeisyys ja toivottiin avoimempaa tiedotusta erilaisista uravaihtoehdoista. Kirkon haluttiin myös keskittyvän enemmän ytimeen. Sana ja sanoma pysyvät,

mutta työmuodot vaihtuvat, tai kuten eräs vastaaja totesi ”tavat ja kaavat muuttuvat maailman mukana”.

Tärkein tapa kohottaa imagoa oli selvä. Kesäteologien parempi kohtelu ja palkkaus nähtiin parhaimpana tapana vaikuttaa kuvaan työnantajana. Mikäli opiskelija joutuu vuodesta toiseen painimaan palkkauksensa ja leiripäivärahojensa eteen, ei käsitys kirkosta työnantajana ole kovin ruusuinen. Sama koskee kesätyöläisen perehdytystä ja ohjausta. Kesäteologin palkkausta pidettiin naurettavan alhaisena yliopisto-opiskelijalle. Kesäteologin työ on useimmiten hyvin vastuullista, mutta siitä saatava palkka on yleensä pienempi kuin esimerkiksi kaupan kassalla.

Panosta kesäteologiisi!

Kaiken kaikkiaan opiskelijoiden vastaukset olivat odotetun kaltaisia. Päällimmäisenä seikkana esiin nousivat kesätyöt. Kiinnostava yksityiskohta on, että harjoitteluista ei juuri kukaan maininnut, mutta kesätoista valtaosa.

Kirkossamme on paljon panostettu harjoittelijoiden asemaan, mutta ovatko samalla kesätyöntekijät unohtuneet? Tosiasiassa valtaosa opiskelijoista toimii kesäteologina useampana kesänä ennen harjoittelua. Tällöin myös muodostuu kuva kirkosta työnantajana. Pahimmissa tapauksissa huonot kesätyökokemukset karkottavat opiskelijat jo ennen harjoittelua. Huonot ja hyvät kokemukset kesätoista myös kulkevat hyvin nopeasti opiskelijoiden keskuudessa, viidakkorumpua ei kannata tässä yhteydessä väheksyä.

Kesätyöläisten asemaan pystyy työyhteisö vaikuttamaan, moniin muihin tässä artikkelissa esitettyihin epäkohtiin ei. Kesäteologeista kannattaa siis pitää huolta ja heidän hyvinvointiinsa panostaa, eikä palkkauksesta kannata pihistää sitä viimeistä pisaraa. Arvostamalla kesäteologeja arvostamme tulevia työntekijöitämme. ■

Jaana Haapala: "Sanojen takana pitää olla tekoja"

RAINE HAIKARAINEN

TT, HIIPPAKUNTASIHTTEERI,
HELSINKI

Mainoskampanjat ovat viime vuosina tuoneet kirkon lehti- en sivuille ja raitiovaunujen kylkiin. Niitä on kiitetty ja arvosteltu. ”Markkinoinnissa ja kampanjoinnissa on tärkeää selvittää itselleen, mitä todella ollaan hakemassa”, linjaa mainostoimisto Folk Finlandin toimitusjohtaja Jaana Haapala.

Jaana Haapala on viime vuosina ollut mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa monia yhteiskunnalliseen mainontaan liittyviä hankkeita. Näihin on kulunut myös kristillisten järjestöjen sekä muun muassa Helsingin seurakuntayhtymän julkisuuskampanjoita. Jaana Haapalan oma kiinnostus yhteiskunnalliseen mainontaan heräsi 1990-luvun alussa. Kiinnostuksesta on syntynyt myös yhdessä **Leena Aavameren** kanssa kirjoitettu kirja *Omatuntotalous* (Talentum, 2008).

”Olin aikoinaan mukana toteuttamassa Helsinki Mission mainoskam-

panjaa. Toiminnanjohtaja **Olli Valtosella** oli selkeä näkemys, että tiettyjä asioita on tietoisesti nostettava esiin ja saatava ihmiset sitoutettua toimintaan. Onnistuimmekin varsin hyvin virittämään julkista keskustelua muun muassa vanhusten pahoinvoinnista. Nämä onnistumisen kokemukset saivat minut pohtimaan enemmänkin yhteiskunnallisen mainonnan ja markkinoinnin kysymyksiä.”

Kirkon ristiriitainen julkikuva

Jaana Haapalan mielestä kirkon julkisuuskuva on tällä hetkellä jossain

”Mielikuvia ei muuteta kampanjoinnilla ja pelkällä tiedottamisella.”

määrin ristiriitainen. Tämä johtuu paljolti siitä, että media on kiinnostunut vastakkainasetteluista ja tarttuu helposti kuohuttaviin asioihin. Kirkon perustyö saa vähän julkisuutta. Yksi ongelma on se, että monet tuntuvat tietävän yllättävän vähän, mitä kirkko loppujen lopuksi tekee.

”Tiedetään, että kirkko toimii köyhien ja tavalla tai toisella marginaalisissa olevien ihmisten parissa. Tämänkään toiminnan laajuudesta ei ole vain kovin selkeää kuvaa. Erilaisissa kriiseissä kirkon kätkössä oleva työ tulee kuitenkin vahvasti julkisuuteen.”

”Suurin ongelma monen kohdalla on se, että kiinnekohdat kirkon ja oman arkitodellisuuden välillä ovat usein kovin ohuet. Kun kyselimme erään kampanjan yhteydessä nuorten aikuisten asenteita ja ajatuksia suhteessa kirkkoon, esille tulivat vahvasti kärsimykseen ja kuolemaan liittyvät mielikuvat ja tehtävät. Vastaajat eivät kuitenkaan jaksaneet pohtia näitä kysymyksiä, kun käsillä olevassa arkipäivässäkin oli niin paljon asioita, joita ei pystynyt hallitsemaan”, kertoo Jaana Haapala.

Todellisuus tärkeintä

Jaana Haapala kertoo, miten eräissä kuluttajatutkimuksissa mielikuvaa kirkosta ovat hallinneet sellaiset kielteiset asiat kuin tylsyys ja konservatiivisuus. Tällaiset mielikuvat voivat olla myös vääriä ja perustua pintapuoliseen tietoon ja ennakkoluuloihin, mutta niitä ei muuteta kampanjoinnilla ja pelkällä tiedottamisella.

”En usko kampanjoihin ja pelkkiin

sanoihin. Kaupallisessa markkinointiviestinnässä on nykyisin tärkeää, että sanojen takana pitää olla aitoa toimintaa. Kun ihmisiä kutsutaan mukaan, on tärkeää, mihin heitä kutsutaan. Omasta mielestäni esimerkiksi uudenlaiset messut ovat mielenkiintoisia, koska niissä korostuvat toiminnallisuus ja mahdollisuus jakaa tehtäviä myös seurakuntalaisille.”

Jaana Haapala haluaisi käyttöönsä sen valtavan voimavaran, joka seurakunnilla on jäsenissään. ”Seurakunnat eivät osaa käyttää tarpeeksi jäsentensä osaamista ja innostusta. Jopa liikelaitokset kutsuvat asiakkaitaan mukaan tuotekehittelyyn ja vaikuttamaan. Seurakunnissa aktiiviset ihmiset jäävät liian usein katsojan paikalle.”

”Olen ilahtunut tavasta, jolla kirkko on reagoinut eräisiin maahanmuuttajien karkotuspäätöksiin. Tällaisessa toiminnassa toteutuu jotain sellaista, mistä haluaisin kuulla enemmänkin. On tärkeää, että osoitetaan inhimillisen elämän ymmärrystä ja puhutaan rohkeasti ihmisarvoisen elämän puolesta tilanteissa, joissa viranomaiset empivät omaa päätöksentekoaan”, Jaana Haapala sanoo.

Vaikutelma syntyy pienistä asioista

Jaana Haapala korostaa, miten yrity maailmassa yrityksen toiminnan ja tuloksellisuuden nähdään yhä vahvemmin riippuvan aikaisemmin vähäarvoisina pidetyistä asioista. Pelkkä asiaosaaminen ei riitä, vaan yhtä lailla tärkeää on työntekijöiden henkilökohtainen sitoutuminen ja oma asenne yrityksen edustamiin arvoihin.

”Jokainen menestyvä yritys joutuu

tänä päivänä etsimään itselleen brändilupausten eli vastaamaan itselleen, mitä varten olemme olemassa. Tätä lupautta pitää myös toteuttaa kaikissa kohtaamispinnoissa. Siksi ei ole yhdenmukaista, millä tavoin vaikkapa puhelinkeskukseen hoitaja vastaa asiakkaidensa puheluihin. Tämän päivän liike-elämässä tarvitaan sekä järkeä että sydäntä.”

”Menestymisen edellytyksiä ovat myös hyvä henkilöstöpolitiikka ja työntekijöiden hyvinvointi. Työpaikalle on voitava tulla hyvin mielin, jos aiotaan tehdä tulosta.”

Yrityselämän haasteet koskevat välillisesti myös kirkkoa työnantajana, vaikka seurakuntien työ on hyvin poikkeuksellista eikä ole suoraan verrattavissa kaupalliseen yrittämiseen. Samaan aikaan kun seurakunnat työpaikkoina ovat demokraattisesti johdettuja julkisoikeudellisia yhteisöjä, ne ovat hengellisiä yhteisöjä – joissakin tapauksissa voisi jopa sanoa itenäisten yksilöiden muodostamia taitelijayhteisöjä. Seurakunnan johtamiselle tämä asettaakin suuret haasteet. Tällaisten työyhteisöjen johtamisessa kertynyt kokemus voi Jaana Haapalan mukaan olla myös kirkon voimavara.

”Olen vakuuttunut, että kirkolla on valtava määrä ihmissuhdeosaamista ja ammattitaitoa esimerkiksi työelämän ristiriitojen käsittelemisessä. Olenkin joskus miettinyt, että seurakunnat voisivat vaikkapa järjestää aikuisille jäsenilleen jatkorippikouluja, jotka keskittyisivät erityisesti ihmissuhteisiin ja niissä selviämiseen työssä ja tavallisessa arkipäivässä”, ehdottaa Jaana Haapala. ■

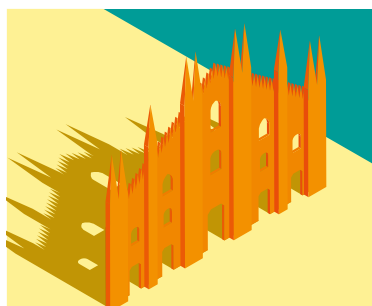
Kirkosta tulee mieleen kipeä heitto

Joulun alla Italian pääpamppu sai kipeästi kirkosta päähän. Joku hihhuli heitti osuman. Pääministerin päähän kuulemma tähtäsi-kin. Aika pahaa jälkeä syntyi. Kirkon pienoismalli hajotti ihon ja pari hammastakin. Mitähän Berlusconi ja italialian kansa nyt miettivät kirkon brändistä? Kirkastuiko vai himmenikö entisestään?

Siellä Italiassa sitten sattuu ja tapahtuu. Vähän ennen tätä tuli päätös niistä koulun seinillä riippuvista krusifikseista. Että pois ne vaan on otettava. Joku suomalaissyntyinen rouva siinä oli otsikoissa. Hän oli oikein tyytyväinen, kun oikeus voitti ja hänen lapsenlapsensa ei tarvitse ehkä jatkossa katsella noin hurjia kuvia. Tämä päätös kuulemma satoi kannatusta Berlusconiin laariin. Hän kai sitten puolusti krusifikseja? Palkaksi kaikesta tuli kirkosta päähän. Ei ihme, jos pää menee vähän sekaisin. Ei tapahtumilla ehkä ole yhteyttä, mutta samassa maassa kirkon brändissä tapahtuu paljon.

Meillä kotisuomessa on paljon tylsempää. Uuden vuoden aluksi uutisoitiin, että ennätysmäärä ihmisiä liittyi kirkkoon ja eroaminen hidastui. Tuloksena on, että jäsenmäärä on jo alle 80 % ja alamäki jatkuu.

Kirkon brändi. Mitä se edes on? Olen kuullut viimeisen viiden vuoden aikana aika usein saman hokeman. Kirkolla on maailman paras tuote, mutta se ei osaa markkinoida sitä!

Jep! Samaa mieltä. En vain ole itsekkään ilmeisesti oikein kummoinen markkinamies. En ole saanut maailman parasta tuotetta kaupaksi kunolla. Eroavat kirkosta nämä mukavuudenhaluiset ja pihit lähimmäiset, vaikka maailman parasta olisi tarjolla.

Evankeliumi on kuulemma päästetty väljähtymään sanovat tiukat äänitorvet. Toiset taas muistuttavat samalla voimalla, että armon sanoma on onnistuttu piilottamaan turhan kiihkoinen alle.

Ehdotan suoraa toimintaa. Menään mekin sekaisin ja otetaan mallia Italiasta. Aluksi aletaan itse ehdotella, että korkeat kirkon tornit muistuttavat liikaa näistä jumala-jutuista. Ne sunnuntaisin kalkattavat kellot vasta häiritsevätkin. Niistä kun tulee tällaiselle tavalliselle vapaapäivää viettävälle kirkon työntekijällekin aika ahdistava olo.

Sitten on monta kirkkoa, joista voisi valmistaa pienoismalleja. Ajatelkaa,

miten Temppeliaukion kirkon pienoismalli olisi kun frisbee heittotähti. Sitten on näitä teräviä torneja, kuin keihään kärkiä. Joku tämän Berlusconin on kuulemma vienyt jotain vanhaa rumaa kirkkoa katsomaan. Siitä kirkosta pitää tehdä heti moukaripienoismalli, kunhan joku selvittää ensin, mikä kirkko se oli ja missä maassa. Lakeuden Ristin tornin pienoismallista saa mukavan kulmikkaan metrin pesäpallomailan.

Sitten vaan hutkitaan toisiamme kaikissa tapaamisissa. Ketään politiikkaa tai muuta seurakuntalaista en kehota heittämään kirkolla. Toinen toisiamme vaan pöllyttäisimme. Papit ja kanttorit etunenässä. Siitä ymmärtäisivät, että nyt maailman parasta sanomaa yritetään todella etsiä ja kirkastaa! Kumma jos ei brändi ala kirkastua. Ympäriellä leviää kuva, että nyt ovat tosissaan!

Tämä ei ole koskaan ollut nössöjen hommaa, tämä tosi usko. Aina on tullut vaikeassa paikassa mieleen, että ketä voisi syyttää jostakin. Kivien heitely on ihan out. Kirkot esiin!

Nimimerkki puukot tuppeen

Ps. Mietin pitkään, että mikähän nimimerkki kertoisi perimmäiset rauhan ajatukseni. En oikein löytänyt. Tajuan, etten osaa kirjoittaa kivien heittelystä heittämättä itse muutamia. Auta etsimään, että löytäisin. Ota koppi! ■

Kuoroelämyksiä

KAISA TAKKULA

KIRKKOMUSIIKIN OPISKELIJA,
SIBELIUS-AKATEMIA

Johdin ensimmäisenä adventtina elämäni ensimmäisen kerran kirkkokuoroa. Toki olen opintojeni aikana päässyt harjoittelemaan johtamista opiskelutovereistani koostuvan kuoron kanssa, mutta nyt pääsin ihan oikean kuoron eteen. Kokemus oli innostava, hauska ja lämmin. Kuorolaiset olivat mukavia, heillä tuntui olevan hyvä yhteishenki, ja kaikki tsemppasivat kovasti itse esityksessä. Selkeästi he kaikki nauttivat kuoroharrastuksestaan ja laulamisesta yleensäkin. Harjoittelimme kohti yhteistä päämäärää ja saavutimme sen. Toki jotkin asiat olisivat voineet mennä paremmin, mutta niinhän musiikissa useimmiten asianlaita on. Olin kuorosta ja kuorolaisista hyvin ylpeä.

Kuoro instrumenttina on erikoinen, sillä se muodostuu pelkistä ihmisäänistä. On kiehtovaa, miten omilla käsillään ja olemuksellaan voi tehdä musiikkia, ilman, että varsinaisesti ”soittaa” mitään. Se on instrumenttina myös aina erilainen, sillä kaikki eivät välttämättä ole joka kerta paikalla harjoituksissa ja esityksissä. Kuoron koko ja laulajien laulukunto voi vaihdella paljonkin eri kerroilla.

Kuoroharrastus on Suomessa erittäin suosittua. Maassamme arvioidaan Sulasolin mukaan olevan noin 3000 kuoroa, mikä tarkoittaa aivan huikeaa määrää kuorolaisia. Mutta mikä saa tuhannet kuorolaiset tulemaan joka viikko vuodesta toiseen kuoron harjoituksiin? Ensisiijaisesti uskoisin sen johtuvan siitä ilosta, jota kuorossa laulaminen tuottaa. Laulaminen, erityisesti yhdessä laulaminen, lisää kehon endorfiinin tuotantoa, ja kuoroissa laulavat ihmiset ovatkin tutkitusti onnellisempia kuin muut.

Itse olen laulanut kuoroissa pienestä pitäen, ja se tuottaa minulle vieläkin suurta iloa. On hieno tunne, kun joku esiintyminen tai vaikkapa vain yksittäinen laulu onnistuu nappiin. Olemme yhdessä saavuttaneet jotain suurempaa. Vaikka olen esiintynyt usein myös yksin laulaen, ei siitä saamani ilo ylitä kuorossa laulamisen riemua,

sillä sitä ei voi jakaa muiden kanssa. Kuorossa laulaessamme saamme ryhmänä aikaiseksi jotain sellaista, mitä yksin ei olisi mahdollista saavuttaa. Yhdessä tekemisessä on voimaa, sillä yksi laulaja ei pystyisi siihen, mihin kuoro pystyy. Kuoroissa on usein hyvin suuri yhteenkuuluvuuden tunne.

On hienoa musisoida ja viettää aikaa yhdessä. Kirkkokuoroissa laulavia ihmisiä yhdistää laulamisen ilon lisäksi myös usko yhteiseen Vapahtajaamme ja se, että voi yhdessä toisten kanssa ylistää Jumalaa laulaen. Ilo on siis vähintään kaksinkertainen ”tavalliseen” kuoroon verrattuna.

Kuoron koostumusta tarkastellessa huomaa, että moninaisuudessa piilee voimavaroja. Jos kuoro muodostuisi pelkistä sopraanoista, voisi sen laulu alkaa pidemmän päälle tuntumaan puuduttavalta. Hyvä kuoro tarvitsee erilaisia ääniä: sopraanoja, alttoja, tenoreita, bassoja... Ja mitä enemmän laulajia, sitä hienompi soundi, ainakin allekirjoittaneen mielestä. Myös seurakunta saa voimaa ihmisten moninaisuudesta. Kirkko on avoinna kaikille, ikään ja sukupuoleen katsomatta.

Hyvä kuoro tarvitsee myös hyvän johtajan. Joku, joka innostaa, ohjaa ja opastaa kuoroa sekä saa sen aina yrittämään parhaansa. Toivon, että minusta voisi joskus tulla hyvä kuoronjohtaja, jolla olisi edes osa näistä ominaisuuksista. Tämä vaatii kuitenkin vielä vuosien ahkeraa opiskelua ja paneutumista kuoronjohtamisen saloihin. Opintojeni aikana olen oppinut arvostamaan kuoronjohtajia aivan eri tavalla. Kuoron johtaminen ei ole helppoa puuhaa.

Jos kristikunta olisi kuoro, uskon, että olisimme kuorona huipputasoa. Ainakin meillä olisi paras mahdollinen kuoronjohtaja, kaikkivaltias Jumala. ■

EERO T. ANTILA
JOHTAJA,
ERITYISKOULUTETTujen
TYÖTTÖMYYSKASSA ERKO

Työttömyyskassan antama kielteinen päätös hämmentää, kun vilpittömin mielin odottaa ansiopäivärahaa tilille. Tässä tietoja toistuvista, harmittavista tilanteista ja ohjeita niiden välttämiseksi.

Kokoaikatyötä hakeva työtön työnhakija on oikeutettu työttömyysetuuteen. TE-toimistoon on ilmoitauduttava

ensimmäisellä kerralla henkilökohteisesti. Työnhaku on pidettävä voimassa työvoimaviranomaisten velvoittamalla tavalla.

Päivärahaa ei voida maksaa niiltä päiviltä, jolloin työnhaku ei ole ollut voimassa. Myös työvoimaviranomaisen osoittamiin tilaisuuksiin ja koulutuksiin on mentävä karenssin uhalla. Tilanteen muutoksista (työtön, työssä, osa-aikatyössä, opiskelija tai yrittäjä jne.) on muistettava ilmoittaa TE-toimistoon.

Työssäoloehdon voi menettää

Vuoden 2010 alusta lukien työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on 28 edellisen kuukauden aikana ollut 34 kalenteriviikkoa työssä, jota hän on tehnyt vähintään 18 tuntia viikossa,

opetusaloilla vähintään 8 tuntia viikossa.

Jos henkilö on ilman pätevää syytä poissa työmarkkinoilta yli kuusi kuukautta, työssäoloehto on hankittava uudelleen. Esimerkiksi pitkä virkavapaus, sairaus ilman lääkärintodistusta tai ulkomailla oleskelu puolison työn vuoksi voivat nollata jo hankitun työssäoloehdon.

Päivärahaa haetaan kirjallisesti tai sähköisesti jälkikäteen

Työttömyyspäivärahaa on haettava työttömyyskassasta kolmen kuukauden sisällä siitä, kun sitä halutaan maksettavaksi. Tätä vanhemmalta ajalta hakemus hylätään. Käytännössä ainoa hyväksyttävä syy myöhästyneen hakemuksen käsittelemiseksi on

Päätoimiselle opiskelijalle ei voida myöntää päivärahaa.

vakava sairaus. Oikeustoimikelpoinen henkilö voi yleensä aina valtuuttaa toisen henkilön toimimaan puolestaan.

Puolisokin voi olla päätoiminen yrittäjä ja menettää työttömyyskorvauksen

Henkilöllä ei ole oikeutta työttömyysetuuteen siltä ajalta, jona hän työllistyy päätoimisena yrittäjänä tai sitä vastaavalla tavalla omassa työssään. Hänen katsotaan työllistyvän siihen ajankohtaan asti, jolloin yritystoiminta tai oma työ on lopetettu tai todisteellisesti keskeytetty neljän kuukauden ajaksi.

Päätoimiseksi yrittäjäksi katsotaan myös osaomistaja, joka työskentelee johtavassa asemassa – toimitusjohtajana tai hallituksen jäsenenä – osakeyhtiössä, josta hän omistaa vähintään 15 prosenttia osakekannasta tai äänivallasta. Pienempikin omistusosuus riittää työttömyyskorvauksen menetykseen, jos henkilöllä on yhdessä samassa taloudessa asuvien perheenjäsentensä kanssa vähintään 30 prosentin osuus osakekannasta tai äänivallasta. Myös välillinen omistus toisten yhtiöiden kautta otetaan huomioon. Muita yritysmuotoja tarkastellaan vastaavalla tavalla.

Päätoimiseksi yrittäjäksi katsotaan myös yrittäjän puoliso, joka työskentelee yli kuusi kuukautta yrityksessä, jonka äänivallasta tai osakekannasta kotitaloudella on vähintään 50 prosenttia. Työttömäksi jääneen, tällaisessa yrityksessä työskennelleen puolison omistusosuus voi olla nolla ja silti hänet katsotaan yrittäjäksi.

Yrittäjänä tehtyä työtä ei voida lukea palkansaaajan työssäoloehtoon.

Yrittäjäkassasta palkansaaajakassaan siirtyvä voi kuitenkin saada vuonna 2010 enintään 10 viikkoa hyvitystä palkansaaajan työssäoloehtoon.

Päätoimiselle opiskelijalle ei makseta päivärahaa

Päätoimiselle opiskelijalle ei voida myöntää päivärahaa. Ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelijan on keskeytettävä todisteellisesti opinnot vähintään vuoden ajaksi, jotta päätoimisen opiskelijan status poistuu. TE-toimisto antaa päivärahaoikeudesta työvoimapolitiittisen lausunnon.

Sivutoimiseksi yliopisto-opiskelu on hyväksytty tilanteissa, joissa opinnot ennen työttömyyttä ovat edenneet työn ohella noin vuoden ajan normaalisti, noin neljä ja puoli opintopistettä kuukaudessa. Tällöin päivärahaa voidaan maksaa.

Työttömyysetuudella voidaan tukea yliopisto-opintoja vain rajoitetusti. Yli 25-vuotias työtön voi 1.1.2010 lukien opiskella ansiopäivärahalla omaehtoisesti aikaisemmin aloitettuja ja vähintään vuoden keskeytyneenä olleita ylempiä tai alempia korkeakouluopintoja enintään 24 kuukautta, jos opinnot sisältyvät TE-toimistossa laadittavaan työllistymissuunnitelmaan tai sitä korvaavaan suunnitelmaan ja TE-toimisto arvioi koulutuksen parantavan henkilön työllistymismahdollisuuksia avoimilla työmarkkinoilla. Erityisestä syystä voi opiskella myös muuntokoulutuksessa tai vanhentuneen ammattitutkinnon päivittämiseen tähtäävässä koulutuksessa. Opinto-oikeus ei ole ns. subjektiivinen oikeus. TE-toimiston kannasta ei voi valittaa.

Sopimukset työnantajan kanssa

Henkilöllä on oikeus soviteltuun päivärahaan osa-aikaistamisen johdosta, jos hänen työaikaansa lyhennetään työnantajan aloitteesta irtisanomisaikaa noudattaen. Jotta soviteltua päivärahaa maksetaan, työaika saa olla

enintään 75 prosenttia alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöajasta. Jos työntekijä tekee itse aloitteen työajan lyhentämisestä, soviteltua päivärahaa ei makseta.

Jos henkilö itse irtisanoutuu työstään ilman pätevää syytä, TE-toimisto määrää hänelle 90 päivän korvauksentoman määrääjän, karenssin, työsuhteen päättymisestä lukien. Karenssi asetetaan myös, jos työsuhde päätetään yhteisestä sopimuksesta.

Kun irtisanomisperuste muuten olisi työnantajasta johtuva (tuotannollinen tai taloudellinen) mutta työntekijä itse irtisanoutuu, hän menettää mahdollisen oikeutensa työttömyyspäivärahan korotettuun ansio-osaan ja muutosturvan ansio-osaan.

Työnantajan kanssa sovittu taloudellinen etuus (nk. kultainen kädenpuristus) jaksotetaan kassassa viimeisimmästä työsuhteesta saadun palkan perusteella. Vaikka jaksotus ulottuisi pitkällekin ajalle, henkilön on ilmoitauduttava työttömäksi työnhakijaksi 6 kuukauden sisällä työsuhteen päättymisestä, jotta oikeus työttömyysturvaan säilyy.

Jos henkilö työsuhteen päättämisen yhteydessä sopii työnantajan kanssa lyhyemmästä irtisanomisaikasta kuin on sovittu laissa tai työsopimuksessa, kassa ei voi maksaa päivärahaa ennen kuin irtisanomisaika on kulunut loppuun. Työttömyysturvalla ei kompensoida työnantajalle kuuluvia velvoitteita.

Työsuhteen purku vie yleensä karenssiin

Työsuhteen purku koeajalla tai työntekijästä johtuvasta syystä johtaa pääsäännön mukaan aina 90 päivän karenssiin. Karenssilta voi välttyä, kun todisteellisesti riitauttaa purkuperusteen. Jos luopuu kanteen ajamisesta tai häviää riita-asian oikeudessa, karenssi asetetaan jälkikäteen ja mahdollisesti perusteetta maksetut päivärahat peritään takaisin kassalle. ■

Työurien pidentäminen: Avainasemassa työolosuhteet, ei eläkelainsäädäntö

MINNA HELLE
EDUNVALVONTAJOHTAJA,
AKAVA
JARMO PÄTÄRI
LAKIMIES, AKAVA

Työuria on pidennettävä, jotta Suomen julkinen talous saadaan kestävämmälle pohjalle. Tavoitteesta vallitsee yhteisymmärrys, mutta keinoista ei. Palkansaajapuoli korostaa työhyvinvointia, työnantajapuoli taas eläketurvan leikkauksia. Yhteinen näkemys tulisi löytää tämän vuoden loppuun mennessä.

Akava ja muut työmarkkina-keskusjärjestöt ovat sitoutuneet etsimään vaikuttavat keinot työurien pidentämiselle. Suomalaiset jäävät tällä hetkellä eläkkeelle keskimäärin hieman yli 59-vuotiaina. Tämä on liian aikaisin Suomen julkisen talouden kestokyvyn kannalta. Työurien pidentäminen on välttämätöntä, jotta voidaan turvata julkisten palvelujen rahoituspohjan kestävyys ja pitää verorasitus kohtuullisena.

Työkyvyttömyys ongelman ydin

Toisin kuin monet luulevat, ongelma ei johdu vanhuuseläkeiästä, joka on tällä hetkellä joustava 63 - 68 vuotta. Vanhuuseläkkeelle siirtyvät jatkavat työelämässä jo nyt yli 63-vuotiaaksi.

Siten maan hallituksen alkuvuodesta esittämä vanhuuseläkeiän alaikärajan nosto 63 vuodesta 65 vuoteen on tehoton keino pidentää työuria. Keinoja tulee etsiä muualta.

Ongelman ydin on työkyvyttömyyseläkkeiden suuri määrä. Yli kolmannes eläkkeelle jäävistä siirtyy työkyvyttömyyseläkkeelle, keskimäärin 52-vuotiaina. Mielensterveyssyistä eläkkeelle jäävien keski-ikä on vielä alhaisempi, noin 48 vuotta. Työkyvyttömyyseläkeitä myönnetään mielensterveyssyistä jo yhtä paljon kuin tuki- ja liikuntaelinsairauksien takia. Masennus eläkkeen perusteena on korostunut erityisesti asiantuntija-ammateissa.

Työhyvinvoinnilla pitkiin työuriin

Työmarkkinakeskusjärjestöt haaroikoivat parhaillaan työuria pidentäviä toimenpiteitä kahdessa eri neuvotteluryhmässä: työeläkeriimässä ja työelämäryhmässä. Ryhmien perustamisesta sovittiin vuoden 2009 alussa, kun maan hallitus peruutti aikeensa nostaa vanhuuseläkeiän alarajaa. Työn määräaika on tämän vuoden lopussa. Tavoitteena on suomalaisten työurien pidentäminen kolmella vuodella vuoteen 2025 mennessä. Eläkkeelle jäämisen keski-ikä halutaan nostaa vähintään 63,4 vuoteen.

Neuvottelutilanne on haasteellinen, koska palkansaaja- ja työnantajajärjestöillä on erilaiset käsitykset niistä keinoista, joilla työuria pystytään pidentämään. Akava tavoittelee käyn-

nissä olevissa neuvotteluissa mm. työaikojen joustavoittamista, parempia koulutusmahdollisuuksia, hyvää johtamista ja esimiestyötä sekä työterveyshuollon kehittämistä. Ratkaisun avaimet ovat työpaikoilla, joiden olosuhteiden perusteella tosiasialliset päätökset eläkkeelle siirtymisestä tehdään. Eläkelainsäädäntöä tiukentamalla työurat eivät pitene.

Ikäsyrrintä kuriin

Työnantajat näkevät asian toisin. Elinkeinoelämän Keskusliitto vaatii työuraneuvotteluissa varhaiseläkeväylien tukkimista. EK haluaisi poistaa kokonaan osa-aika-eläkkeen ja työttömyysturvan lisäpäivät eli ikääntyneiden työntekijöiden ns. työttömyysputken. EK on väläyttänyt myös 40 vuoden työhistoriaedellytystä vanhuuseläkkeelle. Lisäksi työnantajat haluavat siirtää eläkekarttuman painotusta lähemmäksi alinta vanhuuseläkeikää.

**Työurat pitenevät
vain, jos
työntekijöillä on
intoa jatkaa työssä
sekä hyvä fyysinen
ja henkinen terveys.**

Palkansaajapuolella työnantajien ehdotuksia on lähes mahdoton hyväksyä. Osa-aika-eläkkeen ikäraja on vasta päätetty nostaa ja työttömyysputken ehtoja tiukentaa ns. sosiaalitu-pon yhteydessä. Työnantajien esitykset varhaiseläkeväylien tukkimisesta tuntuvat vastuuttomilta – etenkin, kun työnantajilla on tapana kohdistaa irtisanomiset ja lomautukset nimenomaan ikääntyneisiin työntekijöihin. Akavan ja muiden palkansaajakes-

Minna Helle

kusjärjestöjen mielestä toimenpiteet tulisikin kohdistaa tämän ongelman poistamiseen: työnantajat on saatava lopettamaan ikäsyrrintä ja pitämään ikääntyneet työssä.

Ikäsyrrinnän lopettamiseksi Akava, SAK ja STTK ovat ehdottaneet mm. työnantajille lisää vastuuta irtisanomisesta aiheutuvista kustannuksista. Nyt uudelleen kouluttamisen ja muiden työllistymistä edesauttavien toimenpiteiden kustannukset jäävät yhteiskunnan harteille. Ruotsin mallin mukaisia irtisanomisjärjestyksiä Akava ei kannata, koska ne puolestaan syrjivät nuoria.

Asiat neljään koriin

Työelämäryhmä on päässyt yksimielisyyteen neljästä korista, joiden piiristä vaikuttavia toimenpiteitä haarukoidaan. Koreista ensimmäinen on työurien alkupää, esimerkiksi opiskeluaikat ja syrjäytyneiden nuorten tilanne. Toisena korina ovat työkyvyttömyyttä ehkäisevät keinot, mm. työterveyshuollon kehittäminen. Kolmanteen koriin kuuluvat työhyvinvointiasiat, joissa Akava painottaa mm. työaika-, koulutus- ja johtamiskysymyksiä. Neljänteen koriin kuuluvat ikääntyneiden erityiskysymykset.

Työnantaja- ja palkansaajapuolen keinot korien sisällä vaihtelevat. Hel-

poimmin yhteisiä näkemyksiä näyttäisi syntyvän työterveyshuollon kehittamisestä. Sekä palkansaajat että työnantajat korostavat työterveyshuollon ja työpaikan välisen yhteistyön tehostamista. Erityisesti on tarvetta pohtia keinoja, joilla nopeutetaan työhönpanuuta pitkiltä sairauslomilta.

Yhteisiä näkemyksiä löytynee helpommin myös työurien alkupäästä koskevasta korista. Yhtä mieltä ollaan siitä, että tavoiteajassa valmistumista on edistettävä ja nuorten jäämistä kokonaan vaille koulutuspaikkaa torjuttava. Palkansaajat ovat esittäneet syrjäytymisen estämiseksi koulutusta-kuuta. Opiskeluaikoja taas voidaan lyhentää esimerkiksi opintotukijärjestelmään tehtävillä muutoksilla.

Tavoitteessa onnistuminen tärkeää

Akavan kannalta on erittäin tärkeää, että työurien pidentämistavoitteessa onnistutaan. Mikäli työurat pitenevät tavoitteen mukaisesti, julkisten palveluiden rahoitus pohja voidaan turvata ilman verorasituksen kiristämistä. Yksi vuosi lisää työuriin pienentää julkisen talouden kestävyysvajetta kolmella miljardilla eurolla.

Vuoden 2005 eläkeuudistus pidentää eläketurvakeskuksen laskelmien mukaan työuria jo 1,5 vuodella. Myös alkuvuonna solmittu sosiaalitulo tuo pienen pidennyksen työuriin. Loppuosa tulee hakea työelämäpuolen asioista, ilman eläketurvaan kohdistettavia leikkauksia. Tämä on käytännössä tehokkain ja vaikuttavin tapa. Työurat pitenevät vain, jos työntekijöillä on intoa jatkaa työssä, hyvä fyysinen ja henkinen terveys sekä työnantaja, joka pitää työntekijöistään kiinni. ■

Minna Helle toimii Akavan edustajana työelämän kehittämistä tarkastelevassa Ahtelan ryhmässä. Jarmo Pätäri toimii Akavan edustajana Suomen työeläkepolitiikkaa linjaavassa Rantalán ryhmässä.

Monitahoinen karismaattisuus

TUOMAS NYSSÖLÄ

TK, FREELANCER-TOIMITTAJA,
HELSINKI

Kristinuskon tällä hetkellä nopeimmin leviävä muoto on karismaattinen kristillisuus. Millainen ilmiö karismaattisuus on ja millaisia karismaattiset yhteisöt ovat?

Kreikan sana kharisma tarkoittaa alun perin tietynlaisia jumalallista tai Jumalta tulevaa lahjaa. Arkisessa kielenkäytössä karismaattisuus yhdistetään usein johtajuuteen. Tällöin sillä viitataan melko arkisesti esimerkiksi henkilön valloittavaan persoonallisuuteen. Karismaattisuus yhteisöllisenä ilmiönä yhdistetään usein puolestaan jonkinlaiseen kokemuksellisuuteen. Tällainen karismaattisuuden käsite sivuuttaa kysymyksen karismaattisuuden mahdollisesta jumalallisesta alkuperästä.

Kansankiihotusta vai aitoa karismaattisuutta

Filosofiasta kiinnostunut talousoikeuden tutkija Oskari Juurikkala pohtii artikkelissaan ”Karismaattinen hyvejohtajuus” tarjoavtko eri johtamisteoriat ja kristillinen teologia jonkinlaisia kriteerejä aidon karismaattisen johtajuuden tarkastelemiseksi. Juu-

rikkala tekee erottelun kansankiihottuksen ja aidon karismaattisuuden välillä ja katsoo, että kristillisen ihmiskuvan pohjalta aidolla karismaattisuudella on jonkinlainen kytkös ihmisen jumalalliseen alkuperään. Hän päätyy artikkelissaan siihen, että hedelmistään tunnettava aito karismaattisuus on tässä mielessä tietynlaista todellista erityislaatuisuutta.

”Karismaattiset seurakunnat saattavat rakentua vahvasti karismaattisen johtajansa ympärille.”

Kokemuksellisuutta

Karismaattisuus sosio-kognitiivisena ilmiönä mielletään yleensä sen sijaan jonkinlaiseksi kokemuksellisuudeksi. Tällöin karismaattisuuteen yhdistetään esimerkiksi uskonnollinen kääntymys ja emotionaalisesti latautuneet jumalanpalvelukset. Ilmiönä tällaista karismaattisuutta esiintyi jo ajanlaskumme alussa.

Vanhan testamentin yliopistonlehtori ja tutkijatohtori Jutta Jokirannan mukaan ajanlaskun alun juutalaisuudessa eli liike, joka muistuttaa monessa mielessä nykyisiä karismaattisia seura-

kuntia. Liike tunnetaan yleensä nimellä Qumranin yhteisö. Toiminnassaan sillä on useita yhtymäkohtia nykyisiin uuskarismaattisiin yhteisöihin. Toisaalta Qumranin karismaattisen yhteisön jäseneksi pääseminen oli hidas prosessi, toisin kuin suurimman osan nykyajan uuskarismaattisissa yhteisöissä.

Åbo Akademin tutkijatohtori Tuija Hovin mukaan yhä useampi nykyajan uuskarismaattisista yhteisöistä tarjoaa kuitenkin jonkinlaista valmistautumista yhteisöstään kiinnostuneille. Toisaalta yhteisö edellyttää sitoutumista, toisaalta liikkuvuus liikkeen sisällä yhteisöstä toiseen on suurta.

Johtajan merkitys yhteisölle

Karismaattiset seurakunnat saattavat rakentua vahvasti karismaattisen johtajansa ympärille. Johtajan poistuessa yhteisöllä on vaarana hajota. Voi kysyä onko tällöin ollut kyse Juurikkalan esittämästä todellisesta karismaattisuudesta vai karismaattisuudesta sen arkisemmassa merkityksessä. Karismaattisuus ilmiönä haastaa otamaan jonkinlaisen näkökulman itseensä. ■

Juurikkalan, Jokirannan, Hovin ja muiden tutkijoiden karismaattisuutta käsittelevät artikkelit ovat luettavissa osoitteessa www.teologia.fi.

Teologia.fi on yliopistoteologiaa esittelevä verkkopalvelu, jota ylläpitävät Helsingin ja Joensuun yliopistojen sekä Åbo Akademin teologiset tiedekunnat.

Siirtoseurakunnat evakkoväestön tukena

JAAKKO RIPATTI

TEOLOGIAN TOHTORI, LAHTI

Talvi- ja jatkosodan jälkeen osa Viipurin hiippakunnan seurakunnista oli menettänyt alueensa kokonaan tai osittain. Evakkoon lähteneet seurakuntalaiset muodostivat pappiens kanssa siirtoseurakuntaverkoston paikallisseurakuntien sisälle.

Suomalainen yhteiskunta suoriutui talvi- ja jatkosodan noin 430 000 sotapakolaisen evakuoimisesta yhteiskuntarauhan järkkymättä. Täällä ei päässyt muodostumaan sellaista sekasortoista tilannetta kuin monissa muissa maissa, joissa vuosina 1939 - 1945 jouduttiin suorittamaan väestönsiirtoja. Suomessa pakolaisia ei suljettu leireille; he pääsivät yleensä lämpimiin suojiin, joissa sai itse valmistaa ruokansa. Sopeutumista uusiin oloihin edisti osin se, että evakkoon lähteneet seurakuntalaiset muodostivat pappiens kanssa toimivan siirtoseurakuntaverkoston paikallisseurakuntien sisälle. Solidarisuus oli niissä suuri.

Talvisotaan liittyneet väestösiirrot toteutuivat kolmessa vaiheessa: ennen sodan syttymistä, sodan aikana ja rau-

hanteon jälkeen. Lokakuun 10. päivän jälkeen esimerkiksi Viipurista poistui lääninhallituksen kehotuksesta 25 000 asukasta. Marraskuussa suurin osa palasi takaisin lähteäkseen taas ensimmäisen sotaviikon aikana pakomat-kalle. Samaan aikaan myös pääosa Kannaksen seurakuntien kirkkoherroista pakeni yhdessä seurakuntalaisensa kanssa sisämaahan pois taistelujen jaloista. Joulukuun ensimmäisenä päivänä kymmenien tuhansien pakenneiden viipurilaisten joukossa olivat myös hiippakunnan piispa ja muu hiippakunnan johto, hovioikeus ja lääninhallitus. Piispa esikuntineen jäi Savitaipaleelle, josta evakkomatka jatkui maaliskuussa Korpilahdelle ja sieltä Mikkeliin. Viipuriin palattiin takaisin elokuussa 1943 kymmenen kuukauden ajaksi.

Seurakunnat hajallaan pitkin maata

Rauhan tultua maaliskuussa 1940 Viipurin hiippakunnan 91 seurakunnasta 41 oli menettänyt alueensa kokonaan, 18 seurakuntaa osittain. Kaikki kirkot kärsivät vaurioita, 20 seurakuntaa menetti kirkkonsa kokonaan. Lisäksi tuhoutui 18 seurakuntataloa sekä 42 pappilaa ja kanttorilaa. Evakkoon lähteneiden seurakuntalaisten määrä oli vuoden 1939 joulukuun viimeisenä päivänä 390 000. Pakomatkalla perheiden jäsenet olivat joutuneet toisistaan eroon osan kulkiessa rautateitse, osan saapuessa hevoskyydillä ja toisten liikkuesssa karjan mukana jalan. Alkurytäkässä piispa ja hiippakuntajohto joutuivat radiouutisten kautta ottamaan selvää evakkoseurakuntiensa ja kirkkoherrojensa asemapaikoista.

Papiston työ evakkojen parissa oli erityisen vaikeaa, sillä pahimmillaan evakkoseurakunta oli hajotettu 40

”Papiston työ evakkojen parissa oli erityisen vaikeaa, sillä pahimmillaan evakkoseurakunta oli hajotettu 40 kunnan alueelle.”

kunnan alueelle. Seurakuntien varat, myös palkka- ja matkarahat, olivat hupenneet tai jäädytetty pankkiin, eikä kulkuneuvoja ollut käytössä. Jotkut papit tekivät pitkiäkin matkoja polkupyörällä toivoen raporteissaan piispalta jonkinlaista hyvitystä, ”ainakin markkaa edestakaista kilometriä kohden”, koska ”housut kuluvat takamuksista ja haaruksista, lahkeet rasvaantuvat ja likaantuvat, samoin arkipuvun housut. Sade turmelee ja hiki syö vaatteet. Ajajakin kuluu”. Papistolla oli yhä hallussaan kirkonkirjat, joiden perusteella jäsenrekisteri pysyi ajan tasalla. Väestön siviiliasioiden hoitamiseksi tarvittavat papintodistukset voitiin niistä yhä kirjoittaa, lapset ristiä, parit vihkiä ja hautaan siunaamiset toimittaa. Ohjeiden mukaan papiston piti viedä omaisille tieto kautuneista henkilökohtaisesti.

Rauhan tultua hiippakunnan johto saattoi todeta, että kaikki 41 alueensa menettänyttä seurakuntaa olivat edelleen olemassa, tosin hajallaan pitkin maata. Niiden tulevaisuus nousi keskustelun kohteeksi pian rauhanteon jälkeen osan tahtoessa sulauttaa ne paikallisseurakuntiin ja niiden varat kirkon yhteisiin tarpeisiin. Toiset halusivat säilyttää siirtoseurakunnat itse-

näisinä paikallisten seurakuntien sisällä.

Siirtoväen papisto piispansa tuella sekä karjalaisten kansanedustajien ja Karjalan Liiton myötävaikutuksella kykeni puolustamaan menestyksellisesti seurakuntiensa säilymistä. Yleisesti ajateltiin, että oma seurakunta tarjoaisi siirtoväelle korvaamattoman henkisen ja moraalisen tuen käsillä olleessa kriisitilanteessa.

Itsenäisiä henkilöseurakuntia

Talvisodan jälkeen siirtoseurakunnille ja lähes 400 000 seurakuntalaiselle luotiin oma lainsäädäntö, hallinto ja toimintarakenne. Vastaperustettu kirkon keskusrahasto ja kirkkojen ulkomainen apu huolehti niiden rahoituksesta. Siirtoseurakunnista muodostui itsenäisiä henkilöseurakuntia paikallisseurakuntien sisälle. Jos kirkko haluaa uudelleen lämmittää joidenkin mielissä kytevää ajatusta niin kutsutuista henkilöseurakunnista, kannattaa kaivaa vanhat paperit esille.

Vähälle huomiolle on jäänyt Viipurin hiippakuntahallituksen merkittävä kulttuuriteko jo ennen sodan puhkeamista. Hiippakunnan johto antoi lokakuun aikana 1939 määräykset rajan lähettyvillä sijainneille seurakunnille arvokkaan arkistoaineiston siirtämisestä Vaasan maakunta-arkistoon ja sittemmin Mikkelin maakunta-arkistoon. Jos kuljetusta ei jostain syystä saatu järjestymään, oli äkkilähdön varalta hankittu kuljetuslaatikot vanhoille kirkonkirjoille ja muille asiakirjoille, jotta ne tervahuopaan käärityinä voitiin upottaa maahan. Valtaosa suku- ja seurakuntahistoriallisesta tietokannasta saatiin näin pelastetuksi. Karjalaiset joutuivat katkaisemaan siteet kotiseutuun, mutta sukusiteet säilyivät, kun tietovaranto oli ja on yhä tallessa. ■

Verkkokeskustelu on työntekijän kansalaistaito

MERI-ANNA HINTSALA
VERKKOKESKUSTELIJA,
HENGELLINEN ELÄMÄ
VERKOSSA -HANKE

Verkko on tänä päivänä osa seurakunnan toimintaympäristöä. Uudessa kirjoitussarjassa nostetaan esille teemoja ja ajatuksia, joista keskustellaan internetissä eri palveluntarjoajien sivustoilla. Sarjassa kirjoittavat Hengellinen elämä verkossa -hankkeen työntekijät. Ensimmäisenä kirjoitusvuoron saa Meri-Anna Hintsala, joka muistuttaa, että kirkon työntekijöiden ääntä kaivataan verkkokeskusteluun.

Kirkon julkisuuskuvaa muodostetaan nykypäivänä hyvin paljon verkossa. Iltalehden verkkosivulla käytiin vuoden 2009 lopulla vilkasta keskustelua kirkon tulevaisuudesta. Kysymyksen aihe ”Millaisena näet kirkon tulevaisuuden?” nousi suosituimpiin keskusteluihin vilkkaalla keskustelualueella, ja siten se nostettiin Iltalehden etusivulle. Muutamassa päivässä sivustolle jätettiin kolmisensataa viestiä tästä aiheesta ja keskusteluketjua oli luettu lähes 10 000 kertaa.

Esittelen hieman viestiketjussa esiin nousseita teemoja, sillä ne valottavat

sitä kuvaa, joka kirkosta näkyy verkossa laajalle.

Äänessä kirkkoon kriittisesti suhtautuvat

Iltalehden keskusteluketju alkoi viitauksella kirkosta eroamisen kiihtyvään tahtiin. Linkkinä oli lehtiartikkeli, jossa kerrottiin eroamisen lisääntyneen loppuvuonna. Muutamassa hetkessä ketjuun oli kertynyt jo useampi kirkkokielteinen puheenvuoro, joissa viitattiin toisaalta kirkon epäreiluun rahankäyttöön ja ahneuteen ja toisaalta kirkon lepsuiluun eettisissä kysymyksissä ja evankeliumin esillä pitämisessä.

Tälle ja monille muille keskusteluketjuille verkossa on tunnusomaista, että ensimmäisen äänen käyttävät kirkosta eronneet henkilöt ja toisaalta vapaiden suuntien kannattajat. Kirkkoon kuuluvien kristittyjen ääni jäi tässä keskustelussa hyvin vähälle. Pitkän viestiketjun lähes jokaiselta sivulta löytyi linkki Vapaa-ajattelijoiden eroakirkosta.fi-palveluun, jonka kautta kirkosta voi erota helposti. Vastavasti liitykirkkoon.fi-linkki oli lisätty

vain kerran. Verkkokeskusteluissa on yleistynyt myös argumentti, jossa puhutaan uskon puolesta ilman institutionaalista kirkkoa.

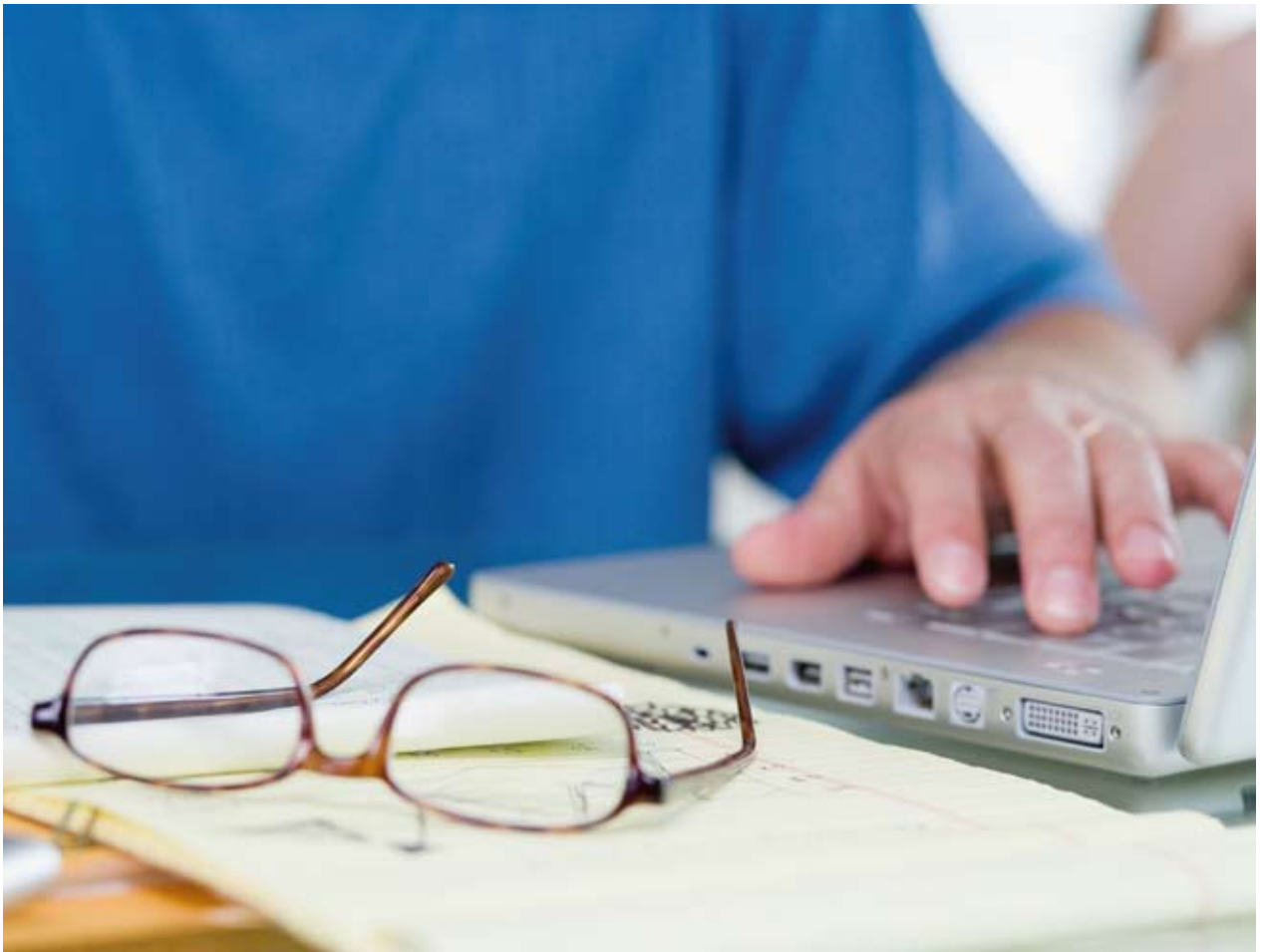
Vaikutus yleiseen mielipiteeseen

Iltalehden verkkosivu on pitkään ollut kävijämäärältään Suomen suosituin verkkosivusto. Siellä on viikoittain yli 2 miljoonaa eri kävijää. Etusivulle nostettu viestiketju saa paljon lukijoita ja käyty keskustelu vaikuttaa ihmisten mielikuvaan kirkosta.

Verkkokeskustelujen merkitystä usein väheksytään, mutta tänä päivänä ne ovat näkyvä ja merkittävä osa julkisuudessa käytävää keskustelua. Verkkokeskustelut eivät laajuudessaan voi olla vaikuttamatta yleiseen mielipiteeseen, ja siksi niiden ymmärtäminen on tärkeää.

Tällä hetkellä tilanne on se, että kuvaa kirkosta ylläpitävät verkossa erityisesti ne, joilla on kriittinen suhde kirkkoon. Tämän tiedostaminen auttaa näkemään ne tarpeet, joita verkkokeskustelut nostavat kirkon työtä ajatellen. On selvää, että kirkon työntekijöiden osallistumista ja myös posi-

”Verkkokeskustelujen merkitystä usein väheksytään, mutta tänä päivänä ne ovat näkyvä ja merkittävä osa julkisuudessa käytävää keskustelua.”

Kirkon työntekijöiden osallistumista ja myös positiivisen äänen esiin tulemistä kaivataan tasapainottamaan kirkosta käytävää keskustelua.

tiivisen äänen esiin tulemistä kaivataan tasapainottamaan kirkosta käytävää keskustelua. Julkisuuskuvaa tärkeämpänä motivoijana keskusteluun osallistumiselle on ihmisen kohtaaminen. Ihmiset keskustelevat verkossa oman elämänsä isoista ja pienistä kysymyksistä ja kaipaavat tukea elämäänsä.

Keskusteluihin osallistuminen tärkeää

Kun huomataan, että kirkon kuvaa määrittää vahvasti verkossa käytävä keskustelu, ymmärretään myös, että asialle tulee tehdä jotakin. Keskustelujen valtava määrä ja niiden sisäl-

lön kirjo koskettavat jokaista työalaa. Siksi on tärkeää, että jokainen kirkon työntekijä tiedostaa, että hänenkin työhönsä tai työalaansa liittyviä keskusteluja käydään, paikallisesti tai valtakunnallisesti verkossa. Verkko-keskustelujen tunteminen ja niiden seuraaminen vähintään oman työn osalta on jokaisen kirkon työntekijän tehtävä, kansalaistaito.

Keskustelut välittävät palautetta, ja niiden kautta voidaan saada arvokasta tuntumaa nykyajan ihmisiin ja ajatusmaailmaan. Verkkokeskusteluissa mukana oleminen viestii kirkon työntekijöiden halusta olla läsnä nykyajan ihmisen elämässä. ■

Hiihtosattumuksia

ENSIMMÄISEN Finlandia hiihtoni Hämeenlinnasta Lahteen 1982 hiihdin puusuksilla. Perille päästiin, vaikka liimaukset alkoivat repeillä. Hiihto loistavassa auringonpaisteessa oli elämys. Tiirismaan rinnettä ylöspäin mentäessä pitkässä kolmijonossa oli täysin hiljaista. Tällöin vierelläni hiihtävä hihkaisi kovalla äänellä: ”Jono on kuin hautajaissaatto, pappi vain puuttuu.” Kuulin äänen takaapäin: ”Sinä erehdyt, sillä pappi hiihtää sinun vierelläsi.” Koskaan en tullut tietämään minua paljastanutta hiihtäjää, mutta se kuitenkin herätti melkoisen pulinan, ja hiljaiseen pitkään jonoon tuli ääntä ja menemisen meininkiä.

ERÄÄNÄ VUONNA juottopaikalla Lammin alueella eräs naishiihtäjä sai tietää, että olen Ypäjältä. ”Tunnetko sen papin hyvin”, kysyi nainen.

”No, eipäs ole koskaan vastaan tullut”, vastasin. ”No, se onkin kumma”, ihmetteli nainen. Vierelle tuli hänen puolisonsa, joka alkoi tökkiä sauvala vaimoaan. ”Mitä ihmettä sinä siinä sohit sauvalla”, älähti nainen. Tällöin mies alkoi kuiskutella vaimonsa korvaan ilmeisesti minusta. Muutamassa sekunnissa kesken juomisen pariskunta säntäsi kiireesti ladulle. Sen koommin en ole heitä tavannut.

OLIN YLLÄKSELLÄ tunturipappina v. 2001 siihen aikaan kun Jari Isometsä piti ihmisille hiihtokoulua. Järven jäällä oli ladulla muovin kappale, johon vauhdilla kaaduin. Siinä riensi kuperkeikkaa katsomaan iäkäs rouva. Illalla ennen kirkon tilaisuuden alkua samainen rouva istui kirkon penkissä ja puhkesi kaikkien kuullen ihmettelemään: ”Tunturipappi sinä olet, mutta hiihtotaito on vähän

**”Jono on kuin
hautajaissaatto,
pappi vain
puuttuu.”**

niin ja näin.” Äänekkäästi hän suositeli Jari Isometsän hiihtokoulua. Siinä ei selittely muovin kappaleista auttanut. Samaisella viikolla ostin Isometsältä uudet sukset. Niitä kantaessani samainen rouva tuli minua vastaan ja kiitti sydämellisesti oikein kädestä pitäen, kun olin ottanut hänen neuvoistaan vaarin. Tätä herttaista rouvaa en ole sen jälkeen saanut tavata. ■

RISTO AHTI
kirkkoherra, Ypjä

KATSAUS KRIISITYÖHÖN KAUHAJOELLA

JOUKO ALA-PRINKKILÄ

KIRKKOHERRA, KAUHAJOEN SEURAKUNTA

jouko.ala-prinkkila@evl.fi

Ensimmäinen vuorokausi

Tiistaina 23.9.2008 restonomiopiskelija surmasi yhdeksän opiskelijaa, opettajan ja itsensä Seinäjoen ammatti-
korkeakoulun Kauhajoen toimipisteessä. Tapahtumat koululla ajoituivat klo 10.30 ja 12.30 välille. Ensimmäiset tiedot tapahtumista tulivat kirkkoherranvirastoon klo 11.00 ja 11.30 välillä. Lisätietoa hankittiin viranomaiskontaktien ja internetin kautta. Myös tuomiokapituliin oltiin yhteydessä.

Päivystävänä pappina toiminut kirkkoherra pyysi toimistosihteeriä kutsumaan työntekijät koolle klo 14.00. Ennen työyhteisön kokousta kirkkoherra osallistui kaupungintalolla kriisiä varten perustetun johtoryhmän kokoukseen ja tiedotustilaisuuteen. Johtoryhmän kokouksessa muodostui varsin selkeä tilannekuva, jonka kirkkoherra välitti piispalle ja työntekijöille. Seurakunnan työntekijäkokouksessa päätettiin, että osa työntekijöistä jalkautuu kriisiapua antaviin auttamispisteisiin ja osa valmistelee illalla kirkossa pidettävää suruhartautta. Tiedottaja palveli tiedotusvälineitä yhteistyössä hiippakunnan ja kirkon tiedotuskeskuksen työntekijöiden kanssa. Kirkkoherranvirastossa päivystettiin puhelinta, keittiöllä valmistettiin ruokaa auttajia varten.

Illan suruhartaudessa oli paljon väkeä. Tiedotusvälineiden edustajat ohjattiin kirkon takaosan urkuparvelle, josta oli mahdollisuus kuvata ihmisiä etäältä ja takaapäin. Suruhartauteen osallistui myös piispa, tuomiokapitulin ja lähiseurakuntien työntekijöitä sekä Vaasasta kutsuttu Henkisen huollon ryhmä (Hehu). Hartaushetken jälkeen kirkossa oli tarjolla henkilökohtaista sielunhoitoa.

Ensimmäinen viikko

Seurakunnan lastenohjaajat tukivat kriisin koskettamia lapsia ja vanhempia seurakunnan lastenryhmissä. Pienten lasten ryhmissä tapahtumaa käsiteltiin vain, mikäli lapset ottivat sen itse esille. Iltapäiväkerhoissa ja perhekerhoissa järjestettiin Turva Jumalassa -suruhartauksia. Nuorisotyön ohjaajat ja papit kiersivät paikkakunnan kouluissa pitämässä hartaushetkiä sekä keskustelemassa tapahtuneesta oppilaiden ja henkilökunnan kanssa. Seurakunnan nuorisotalo oli laajennetusti auki. Tapahtumaa käsiteltiin myös nuorten iltakirkossa ja viikonloppuleirillä. Diakoniatyöntekijät

olivat auttamassa terveyskeskuksessa, SPR:n avustuspisteessä sekä oppilaitoksissa. He kohtasivat kriisin koskettamia myös puhelinpäivystyksessä, vertaisryhmissä ja ruokapankissa. Kanttorit suunnittelivat ja toteuttivat kirkkotilaisuuksien musiikkia.

Ensimmäisen viikon arki-iltoina kirkossa oli iltatilaisuuksia, jotka suunniteltiin tai muokattiin tapahtuneen sielunhoidollista käsittelemistä varten. Sunnuntaina vietettiin monien tahojen yhteistyönä toteutettua muistojumalanpalvelusta, joka televisioitiin ja radioitiin. Ensimmäisellä viikolla kirkossa oli sielunhoitopäivystys, jota hoitivat työntekijät sekä sielunhoitokoulutusta saaneet vapaaehtoiset.

Ensimmäinen vuosi

Kirkkohallitus myönsi 500 000 euron määrärahan Kauhajoen koulusurmien jälkihoitoon. Määrärahan turvin käynnistettiin kaksivuotinen Kirkon Kauhajoki-hanke, jota hallinnoi Lapuan hiippakunnan tuomiokapituli ja joka toimii yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hallinnoiman Kauhajoki-hankkeen kanssa.

Kirkon Kauhajoki-hankkeen tarkoituksena on auttaa kriisin koskettamia seurakuntatyön menetelmin sekä kehittää kirkollista kriisityötä. Hanke on pyrkinyt tukemaan surmakoulun oppilaita ja henkilöstöä, uhrien omaisia ja heidän kotiseurakuntiaan. Hankkeessa tulaaan kehittämään alueellista Hehu-toimintaa hiippakunnassamme. Hankevastaavana toimii Seinäjoen ammatti-
korkeakoulun oppilaitospastori. Hankkeen palveluksessa on myös muita työntekijöitä. Osa Kauhajoen seurakunnan nuorisopapin työpanoksesta on osoitettu hankkeeseen. Hankkeen diakoniatyöntekijän virkapaikka on Kauhajoella surmakoulun tiloissa. Koulusurmien vuosipäivänä Kauhajoen kirkossa järjestettiin auttamistyöhön osallistuneiden organisaatioiden yhteistyönä surun ja toivon iltakirkko. ■

Katsaukseni on lyhennelmä alustuksista, joissa olen käsitellyt Kauhajoen koulusurmiin liittynyttä seurakunnallista kriisityötä. Alustuksia löytyy netistä mm. hakusanoilla "sielunhoidon etiikka kriisitilanteissa" ja "yhteinen pappeus Kauhajoen kriisin jälkihoidon näkökulmasta tarkasteltuna."

Uusia kasvoja tekstin ääressä -palstalla

Tekstin ääressä -palstalle ovat jo muutaman vuoden ajan kirjoittaneet seurakuntapastori Jani Kairavuo Keravalta ja kirkkoherra, dosentti Kaler-vo Salo Espoosta. Seuraavaksi kahdeksi vuodeksi tekstejä ovat lupautuneet pohtimaan oppilaitosteologi Kati Eloranta Tampereelta, Suomen Lähetysseuran lähetystyöntekijä Kati Kemppainen Tansanias-ta ja kappalainen Tiina Reinikainen Joensuusta. Virsi- ja musiikkivinkit tekee kanttori Heini Kataja-Kantola Ilma-joelta. Toimitus pyysi uusia Tekstin ääressä -palstan tekijöitä kertomaan itsestään ja ajatuksistaan saarnasta ja saarnaamisesta sekä musiikista.

Kerro muutamalla lauseella itsestäsi ja harrastuksistasi.

Kati Eloranta: Olen 36-vuotias pastori Tampereelta. Perheeseeni kuuluu aviomies, kohta 3-vuotias tytär Nuppu ja kolme koiraa. Liikun mielelläni koirien kanssa, ja parasta maailmassa on oman tyttären seura.

Kati Kemppainen: Olen pappi ja teologian tohtori, Suomen Lähetysseuran työntekijä. Olen asunut vuodesta 1998 Tansaniassa sikäläisen ev.lut.

kirkon Tumaini Universityn palveluksessa, teologisten aineiden luennoitsijana ja aids-projektin johtajana. Perheeseeni kuuluvat aviomies Jyri sekä tyttäret Kaisli ja Pihla. Harrastan miniatyyreja ja nukkekoteja, käsitöitä, kuntoliikuntaa, kirjallisuutta, intialaista ruokaa ja telttasafareja.

Tiina Reinikainen: Olen joensuulainen pappi, joka on myös naimisissa papin kanssa ja kolmen lapsen äiti. Minut vihittiin papiksi 19 vuotta sitten. Olen ollut seurakuntatyössä, oppilaitospastorina ja lähetystyössä. Tätä nykyä olen kappalaisena Pie-lisensuun seurakunnassa. Tulevaan teologimatrikkeliin olen ilmoittanut harrastuksikseni mökkeilyn, matkailun ja musisoinnin sekä kirjat, kutimet ja kuntoilun tilanteen mukaan vaihdellen. Tällä hetkellä koira ulkoiluttaa minua jäljelle jäävinä jou-tohetkinä.

Heini Kataja-Kantola: Olen kanttori ja perheenäiti. Synnyin Porvoos-sa, mutta olen kasvanut hämäläises-sä maalaispappilassa Jokioisissa, jossa isäni teki 29 vuotta kirkkoherran työ-tä. Seurakuntaelämä tuli jo lapsena rakkaaksi. Valmistuin musiikin mais-teriksi ja "A-kanttoriksi" 1994 Sibe-lius-Akatemiasta Helsingistä. Olen ollut työssä mm. Helsingissä Kulo-saaren seurakunnassa, Kauniaisissa Suomen Raamattuopistossa ja Tam-pereen hiippakunnassa, määräaika-i-sena hiippakuntakanttorina.

Tällä hetkellä olen äitiyslomalla Il-majoen seurakunnan kanttorin vira-s-ta neljännen lapsemme synnyttyä.

Mieheni Asko on samassa seurakun-nassa pappina. Pohjanmaan peltojen pientareilla kärryjä työntäessä on mu-kava miettiä kirkkovuoden musiikke-ja Crux-lehteen.

Harrastan sekalaista liikuntaa, ru-noilua ja säveltelyä. Minulta on jul-kaistu kolme pientä runokirjaa ja joi-takin pikku sävellyksiä.

Mikä sinulle on tärkeintä/olennaisinta saarnaamisessa?

Kati Eloranta: Yritän tuoda evanke-liumitekstin/kirkkopyhän lähelle täs-sä ajassa elävää ihmistä.

Kati Kemppainen: Jos saarnassa on aineksia papin omasta hengen tiestä ja kokemusmaailmasta, se puhutte-lee myös kuulijaa. Papin on oltava re-hellinen: saa puhua vain siitä, minkä tietää todeksi. Taitava saarnaaja avaa omaa hengellisten aarteiden arkku-aan tavalla, joka ei kiusaa kuulijaa.

Tiina Reinikainen: Saarnaamisessa minusta on olennaista avata uskon si-sältöä ja salaisuutta tuoreesti ja kon-tekstuaalisesti, tuoda Raamatusta löy-tyviä ihmisen elämän perusteemoja ja kaipausta tähän päivään. Hyvä saarna ei puhu pelkästään järjelle vaan myös sydämelle. Siinä on myös sellaista mo-nitasoisuutta ja "ilmaa", mikä jättää tilaa kuulijan omille löydöille ja poh-dinnoille. Siksi minulle kielen kuvat ja konkreettisuus ovat saarnaamises-sa tärkeitä.

Millainen oma saarnatyyli on?

Kati Eloranta: Käytän mielelläni saarnatessani kieltä, joka on selkeää

ja helposti kuunneltavaa.

Kati Kemppainen: Valmistan saarnat tarkasti ja hyvissä ajoin. Käyn pitkään vuoropuhelua tekstin kanssa lukemani muun kirjallisuuden valossa, annan tekstin luoda johtolankoja kokemiini asioihin ja tapahtumiin, etsin ”koukkua”, johon saarna ripustetaan. Puhun aina Jumalasta.

Tiina Reinikainen: Oma saarnatyylini lienee lähinnä kerronnallinen. Pyrin käyttämään arjen kieltä ja hyödyntämään kielen kuvallisuutta. Saarnani alkavat usein jonkin arjen tapahtuman tai kokemuksen kuvauksella. Joku kritisoiakin, että tyypillinen naispappi aloittaa saarnansa kertomalla vuolaasti uintirekkestään lastensa kanssa. Ei ole helppoa poiketa tavoistaan.

Millainen on näkysi kirkon työstä?

Kati Eloranta: Kirkko on täällä ihmisiä varten, kertomassa Jumalasta ja jakamassa sielunhoitoa ja soppaa. Kirkon tehtävä on puhua niiden suulla, jotka eivät saa itse ääntään kuuluviin.

Kati Kemppainen: Kirkko löytää sen, mikä maallikoilla on annettavanaan. Maallikoista tulee kirkon aito voimavara, jota ilman ei ole kirkon työtä. Virkamieskulttuuri katoaa. Kirkossa viljellään aktiivisesti eri spiritualiteetin muotoja teologisesti pohditulla tavalla. Kirkko on se, joka ensimmäisenä tunnistaa ajan merkit ja ihmisten hengelliset tarpeet ja reagoi niihin taitavasti, maanläheisesti ja älykkäästi. Katse käännetään etelään ja itään, ja suostutaan sieltä tulevan mission kohteeksi.

Tiina Reinikainen: Näkyni kirkon työstä on sekoitus uutta ja vanhaa. Arvostan kirkon perustytöä, joka näkyy kirkkaimmin ja kauneimmin ihmisten kohtaamisissa. Siksi vanhan sanoman sanoittaminen tuoreella tavalla ja ajassa kiinni olevien toiminta-

tapojen luominen on tärkeää.

Kirkolla on myös oma kriittinen tehtävänsä seisoessaan hiljaisuuden, hitauden ja heikomman puolella.

Kirkon tulevaisuuteen liitetään monia uhkakuvia, joiden äärelle jää helposti voivottelemaan. Siksi on hyvä muistaa, ettei kirkko ole olemassa itseään varten, eikä omassa varassaan.

Millainen on musiikkimakusi; mitä kuuntelet mieluiten, entä millaista musiikkia soitat mieluiten?

Heini Kataja-Kantola: Oma musiikkimakuni on monenkirjava – hyllyssäni on levyjä vierekkäin Saariaholta ja Simojoelta. Taivaallisimmat tunnelmat minulle tuo, jos joku soittaa ja laulaa sielukkaasti Bachia. Kuitenkin olen huomannut, että esimerkiksi nuoren seurakunnan veisuilla ja herätysliikkeiden lauluilla on jumalanpalvelustyössä hienot mahdollisuudet vaikuttaa ja tuoda kristillistä sanaa lähelle ihmistä.

Olen myös itse harrastanut nuorten hengellisten laulujen keruuta kirkkovuoden messuja varten (”Polvesta polveen täällä – messumusiikkia veisuskupolvelle”, Tampereen Hiippakunnan jumalanpalvelus- ja musiikkityö 2008). Siksi kaikenlaisen rikkaan ja runsaan kirkkomusiikkitarjonnan keskellä painotan tällä hetkellä hie- man sen suuntaisia lauluja. Haluan myös pitää esillä ja viitata mm. Sibelius-Akatemian hienoihin sivuihin Kirkkovuosi Soi, joissa lukijalle esitellään paljon klassisia ja uusia musiikki- aarteita. ■

Tekstin ääressä -palstan uusia tekijöitä ovat Kati Kemppainen, Kati Eloranta, Heini Kataja-Kantola ja Tiina Reinikainen (kuvat ylhäältä alas).

Virsi- ja musiikkivinkeistä

Virsien järjestys seuraava ellei toisin mainita: alkuvirsi, kolminaisuusvirsi, päivän virsi, uhrivirsi, ehtoollisvirsi, ylistys/päätös-
virsi.

Erityisesti klassisen kirkkomusiikin etsimisessä (urut, kuoro, soolo) kannattaa käyttää Sibelius-Akatemian runsaita sivuja Kirkkovuosi soi www.siba.fi/kirkkovuosisoi.

28.3.

**KUNNIAN KUNINKAAN ALENNUSTIE
PALMUSUNNUNTAI**

Liturginen väri: violetti tai sininen

Jh. 12:12 - 24

Virret: 60: 1-4, -, 58: 1-4, 61, 299, 60: 5, 6

Muuta musiikkia: Ring/Hartman: Herramme luovuit kruunusta (RV 38, sovitus YK), Kalenius/Kekäle: Jumalani, Jumalani (PM), Laaksonen/Kaskinen: Lähelle ihmistä (UM 70), Simojoki/Kaskinen: Palmunlehviin peittyy maa (Jumis, PPT 17)

Nöyrä ratsumies

KATI ELORANTA

Palmusunnuntaina 1. vuosikerran evankeliumissa Jeesus ratsastaa jälleen aasilla Jerusalemiin. Ristin tapahtumat odottavat edessä. Tästä kertoo myös liturginen väri, joka pysyy violetina. Palmusunnuntaina ratsastuksen sävy on toisenlainen kuin 1. adventtina. Nyt ratsastetaan kohti kärsimystä ja kuolemaa.

Kaikki neljä evankelistaa kertovat Jeesuksen aasilla ratsastamisesta Jerusalemiin, mutta tapahtumajärjestys on erilainen. Matteus, Markus ja Luukas esittävät Jeesuksen Jerusalemiin saapumisen ja viimeisen aterian välillä monta tapahtumaa, kun taas Johannes vain pitkän puheen. Johannes lienee halunnut omalla järjestyksellään korostaa sitä, että huomiota herättävän saapumisen jälkeen Jumalan Pojan hetki on lopulta koittanut. Hänen täytyy kuolla, jotta hän voisi toteuttaa lunastustyönsä ja huutaa ristillä: Se on täytetty.

Jeesuksen saapuminen aiheuttaa kansan keskuudessa suoranaista hurmosta. Hänet otetaan vastaan palmunoksin ja ylistyshuudoin. Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä, Israelin kuningas! Kaikkien evankelistojen tavoin Johanneskin viittaa profeetta Sakarjan ennustukseen aikojen sitten: ”Älä pelkää, tytär Siion, sinun kuninkaasi tulee! Hän ratsastaa nuorella aasilla.”

Mikä sitten pysäyttää tässä vahvassa tapahtumasarjassa?

Ainakin yhä uudelleen ja uudelleen se tapa, jolla Jeesus saapuu ottamaan vastaan kohtalonsa. Hän saapuu tapahtumakentälle aasilla ratsastaen, vaatimattomana ja nöyränä.

Vaikka Johanneksen evankeliumin Jeesus on selkeästi enemmän voittaja-ainesta kuin synoptisten, haluaisin kuitenkin uskoa niin, että Jerusalemiin saapui Johanneksenkin evankeliumissa mies, jolle tuleva kärsimys ja kuolema ei ollut mikään peace of cake. Myös Jumalan Poika pelkäsi ja oli ahdistunut, mutta silti hän kulki sen tien, joka hänelle oli kirjoitettu.

Elämässä tulee eteen paljon tapahtumia ja tilanteita, jolloin tekisi mieli väistää. Toisinaan löytyy tarpeeksi potkua ottaa vastaan se, mikä tuleman pitää, mutta joskus sitä vain väistää. Ja voi pojat miten huono olo on silloin, kun näin pääsee käymään. Jeesus ei väistänyt omaa kohtaloaan, vaan otti vastaan sen, mikä hänen piti. Tahtoisin uskoa niin, että häneltä riittää meille tukea silloin, kun me kamppailemme omien vaikeuksiemme kanssa, ja ymmärrystä silloin, kun me väistämme.

Mikä muu pysäyttää? Jeesuksen valitsema ratsu, aasi. Helposti tulee mieleen, millainen eläin aasi on: komean ja kalliin hevosen sijasta Jeesus halusi ratsastaa yksinkertaisella ja halvalla aasilla. Kaiken lisäksi Jeesus halusi täysikasvuisen aasin sijasta aasin varsan ja asetti siinä nuoruuden aikuisuuden edelle. Kirkkoisille aasi kuvasi ihmistä. Vanhan kirkon sananselittäjille Jeesus ja aasi olivat vertauskuva Jumalan suhtautumisesta ihmiseen. Aasin varsa on sidottu; Jeesus haluaa vapauttaa. Aasi on tapahtumista sivussa; Jeesus kutsuu matkaansa. Aasi on yksin; Jeesus haluaa päästä yhteyteen. Aasi ei tunne Jeesusta; Jeesus haluaa tutustua aasiin. Aasille ei ole käyttöä; Jeesuksella on aasille tehtävä. Aasia väheksytään; Jeesus osoittaa luottamusta aasia kohtaan. Aasilla ei ole mitään kannettavaa; Jeesus antaa itsensä aasin kuormaksi.

Toki palmusunnuntain evankeliumia voi lähestyä myös perinteistä käsin. Ne ovat varsinkin lasten mieleen. Tyttäreni huoneessa on edelleen vuosi sitten saatu virpomisoksa tallella, eikä sitä saa heittää roskiin, vaikka se on enää vain muisto entisestään. Virpomisen todellinen merkitys lienee monilta unohtunut, ja siksi sen merkitystä on hyvä avata saarnassakin. Se että pikkuvirpojat usein pukeutuvat noidiksi, on minun mielestäni sivuseikka. Tuntuisi tyhmältä paheksua sitä. Sen sijaan virpomisen perinnettä kannattaa avata kunnolla. Kristillisyyys kun elää edelleen perinteissä, niidenkin ihmisten, jotka näitä perinteitä tuntuvat kovasti vastustavan.

Miksi virvotaan? Jeesuksen Jerusalemiin ratsastamisen muistoksi. Suomalaiset pajunoksat ovat suoraan verrannollisia etelän palmunlehviin. Mitä toivotamme virpoessa? Jumalan siunausta, elämän uudistumista ja vireyttä. Virvon, varvon, tulevaks vuodeks, Jeesuksen Jerusalemiin ratsastamisen muistoksi. Jumala sinua siunatkoon! ■

29.3.

JEESUS GETSEMANESSA

HILJAISEN VIIKON MA

Liturginen väri: violetti tai sininen

Lk. 22:39 - 62

Virret: 56: 1-5, -, 77, 121, 56: 9-10

Muuta musiikkia: Pyysalo/Saarenketo: Varjossa öljypuiden (RM), Hull/Hammond: Taas muistaa vain Getsemanen (RV 139, ks. myös 450), Mäenpää: Niin kuin Pietari hänet kielsi (NSV 1990/73), Taize: Valvomaan ja rukoilemaan (T 19)

Yksin jäänyt

TIINA REINIKAINEN

Kun ihminen joutuu vaikeuksiin, kaverit alkavat kaitota ympäriltä. Mitä korkeammassa tai erityisemmässä asemassa hän on, sitä suurempi on hädän hetkellä myös yksinäisyys.” Näin sanoi eräs kokenut kirkon perheneuvoja.

Kun sairaus, työttömyys tai aviokriisi heiluttaa elämän tasapainoa, näyttävät samalla häviävän myös monet niistä ihmisistä, joilta odotti tukea ja apua. Yksi tekee sen silkaasta avuttomuudesta tai neuvottomuudesta. Toiselle kaverin ahdistus tulee liian lähelle, omalle iholle tai avaa uudelleen vasta umpeutuneet haavat. Kolmas haluaa ylipäättään pysyä etäällä kaikesta epämiellyttävästä ja vaikeasta. Ja joskus käy niin, että sekin, jolla on tahtoa ja taitoa, uupuu vierellä. Ystävä koetellaan tunnetusti hädässä.

Yksin jäämisen voi nostaa hiljaisen viikon maanantain ahtisaarnan teemaksi. Se nousee keskeisesti esiin tekstistä, joka vie kuulijan Getsemaneen, yksin jäävän Jeesuksen luokse. Myös pettäminen, kavaltaminen ja kieltäminen ovat osa yksin jäämistä. Nämä teemat kietoutuvat ristin teologian ympärille.

Getsemaneen rukoilemaan tullut Jeesus on juuri jättänyt opetuslastensa kanssa talon, jossa he ovat viettäneet ehtoollista. Jeesus on tuskin ensimmäistä kertaa tässä puutarhasa, vaan lieene vetäytynyt sinne aiemminkin. Hänellä oli tapana vetäytyä yksinäisyyteen ja rukoukseen saadakseen voimaa ihmisten kohtaamiseen ja moniin tehtäviin.

Tänäkin iltana Getsemanessa rukoillaan. Mutta Jeesuksen rukous ei ole rauhallista Isän edessä viipymistä, vaan täynnä murhetta ja lähestyvän kuoleman tuskaa. Jeesus rukoileekin, että jos mahdollista, Isä ottaisi häneltä tämän maljan pois. Vanhassa testamentissa maljalla viitataan vi-

haan ja tuomioon. Vastauksena Jeesuksen pyyntöön tavaasta ilmestyy Jumalan enkeli, joka vahvistaa häntä. Myös enkelin vahvistamisesta puhutaan Vanhassa testamentissa, muun muassa Danielin kirjassa. Enkeli ei ota tuskaa eikä pelkoa pois, mutta antaa voimaa pysytellä siinä, missä Jeesus on – omien voimien äärirajoilla.

Murheen uuvuttamina opetuslapsetkin nukahtavat. Kukaan ei jaksa jäädä vierelle. Luther sanookin, että ihminen on luonnostaan kunnian teologi, joka kävelee pois ristin ja kärsimyksen luota.

Ratkaisevalla hetkellä vain Jeesus valvoo. Kaunis ja tuoksuva Getsemane muuttuu tänä iltana kieltämisen ja kavaltamisen autiudeksi. Getsemanesta tulee paikka, jossa kaikki pettävät ja jättävät. Puutarhan rauhan rikkovat väkivalta ja raakuus, kun Jeesus vangitaan.

Pettäminen ja kavaltaminen sattuvat kaikkein kipeimmin, kun sen tekee joku omista joukoista, joku kaikkein lähimmäistä. ”Suudelmallako sinä kavallat Ihmisen Pojan?”, Jeesus kysyy opetuslapseltaan Juudakselta. Jää lopulta epäselväksi, suuteliko Juudas Jeesusta. Teksti ei sitä kerro ja se tuskin onkaan oleellista. Huomio on pian jo toisaalla, kun yksi Jeesuksen seuralaisista iskee ylipapin palvelijalta korvan irti.

Puolensa pitäminen ja maksaminen samalla mitalla takaisin on ihmisen nopein ja automaattisin vastaus vääryyteen ja väkivaltaan. Jeesus vastaa siihen toisin. Hän on valmis kärsimään. Hän itse parantaa vastustajansa ja antaa vangita itsensä. Se kuuluu hänen tiehensä. Hän ei kiistä Pilatuksen oikeutta, eikä hänen sotilaallista valtaansa. Mutta hän itse hylkää miekankäytön. Hän haluaa lahjoittaa elämän, ei tuhota sitä. Vaikka tällä ei ole ratkaistu väkivallan ongelmaa, tiennäyttäjää on nyt kuitenkin olemassa.

Jeesuksen kuolemaa edeltävistä yksittäisistä tapahtumista Pietarin kieltäminen on yksi puhuttelevimmista. Jeesus oli ennustanut sen etukäteen. Pietarihan oli vannonut olevansa valmis menemään vankilaan tai kuolemaankin Heransa kanssa. Toisin käy. Kukko laulaa, ja Pietari itkee katkerasti. Tehtyä ei saa enää tekemättömäksi, ja Jeesuksen yksinäisyys syvenee.

Hiljaisen viikon maanantaina kirkossakin on vielä tavanomaista hiljaisempaa ja yksinäisempää. Getsemanen yksinäisyydessä kamppaileva Jeesus ei vedä ihmisiä puolelensa. Pappia ja kanttoriakin voi houkuttaa enemmän suurten ihmisjoukkojen kohtaaminen. Silti juuri hiljaisella viikolla, jos milloin, on tärkeää hengittää omassa kirkkovuoden rytmissä, vaikka paikalle tulisi vain kourallinen ihmisiä.

Sillä Getsemane on tänäänkin siellä, missä jäädään ja jätetään yksin. Se on siellä, missä petetään ja tullaan petetyksi. Se on siellä, missä rikotaan lupaukset ja kielletään. Jeesus kulki tien edellä. Siksi kukaan ei enää ole yksin tai hylätty. Siksi hänet kohdataan ihmisen Getsemanessa. ■

30.3.

JEESUS TUTKITTAVANA

HILJAISEN VIIKON TI

Liturginen väri: violetti tai sininen

Lk. 22:63 - 23:12

Virret: 57: 1-5, -, 76, 74, 57: 8

Muuta musiikkia: Niemelä/tuntematon: Risti, kirouksen puu (SK 59), Et.-Pojanmaa/Nyberg: Vapahtajaa katsokaa (SV 20), Doane/Crosby: Jeesus, luona ristisi (SK 137), Kuusisto: Jeesus kulki vain ("pitkäperjantain laulu", mm. NSV 1990)

Syytön syyttäjien edessä

KALERVO SALO

Lopputulos on jo kertomuksen alussa selvä: Jeesus tul-
laan tuomitsemaan. Pilkka ja lyönnit eivät sovi kä-
sityksiimme oikeudenmukaisesta oikeusprosessista.
Lisäksi tämä kaikki tapahtui ennen syylliseksi toteamista. Tällaisessa oikeudenkäynnissä syytetty on syyllinen, ellei hän kykene todistamaan syyttömyyttään. Meillä taas ihminen on syytön, ellei asiaa toisin todisteta.

Tällaisia epäoikeudenmukaisia oikeudenkäyntejä toteutuu maailmalla monin pakoin. Tuomio kyllä saadaan julistettua, mutta menettelytavoissa ja syytetyn oikeusturvassa on paljon parantamisen varaa. Näyttää siltä, että epäinhimilliseen kohteluun voi syyllistyä yhä edelleen vaikkapa länsimainen sotilas toimiessaan vihollisensa vanginvartijana.

Oikeudenkäynnin kuluessa käydään iskusanojen avulla läpi Jeesuksen elämäntyötä. Oliko Jeesus profeetta? Mikäli oli, hän kykenee silmät sidottuna ilmaisemaan, kuka häntä löi. Totta kai Jeesus oli profeetta, mutta hän toimi toisin kuin pilkkaajat vaativat.

Jeesus oli myös Messias. Hän toimi toisin kuin Messiasta odottavat edellyttivät. Jeesus ei pyrkinyt saamaan maallista valtaa tai perustamaan Daavadin ajan suurvallan kaltaista valtakuntaa ensimmäisen vuosisadan Palestiinaan. Jeesus ei suoraan ilmaissut olevansa Kristus. Hän ainoastaan vetosi kuulustelijoittensa epäuskoon. Samaan tyyliin hän vastasi kysymykseen Jumalan Pojasta. Teologiset todisteet Jeesuksen heresiasta riittivät.

Pilatuksen edessä syytteiden tuli olla luonteeltaan poliit-

tisia. Kyseeseen tulee pyrkimys saavuttaa valtaa, kieltäytyä maksamasta veroa Roomalle. Paljon kansan tukea saava mies muodostaa potentiaalisen riskin. Näin kävi aikanaan Johannes Kastajallekin. Josefuksen mukaan Herodes Antipas näki Johanneksessa mahdollisen uhan ja päätti surmauttaa hänet. Johanneksen kansansuosio pelotti. Päätös surmaamisesta syntyi helposti ja ilman syvällistä pohdintaa.

Kertomus Jeesuksesta Herodes Antipaksen edessä esiintyy ainoastaan Luukkaan tekstissä. Tätä ylimääräistä kierrosta pidetään yleensä tutkimuksessa epähistoriallisena mm. siksi, että Jeesuksen tuomion ja ristiinnaulitsemisen aikataulutus tulee Luukkaan kertomuksessa kovin kiireiseksi.

Herodeksen edessä epäilyn kohteeksi tulee opetuksen ja toiminnan lisäksi ihmeteot. Niistä on riittävästi ollut olemassa aikalaiskertomuksia. Sensaationhakuiselle ihmiselle mikään ei vain tahdo riittää. Herodeskin halusi nähdä jotain kummallista, jonkin ihmeteen.

Jeesuksen koko missio, hänen opetuksensa, toimintansa ja ihmetekonsa olivat nyt tuomittavina. Jeesus joutui oikeuden eteen siksi, mitä hän elämässään teki ja mitä hän oli. Jeesus ei mahtunut oman aikansa maalaismiehen soveliaaseen käyttäytymismuottiin. Hän yksinkertaisesti näki Jumalan ja ihmisen välisen suhteen toimivan toisin kuin monet muut ajan auktoriteetit.

Historiallisesti yksi merkittävä Jeesuksen ristille vienyt tapahtuma on kertomus tempppelin puhdistamisesta (Lk. 19:45 - 48). Kaupankäynti ja voiton tekeminen uhrieläimiä myymällä ei soveltunut temppeliin. Se oli tarkoitettu rukouksen paikaksi. Toisten mielestä taas Jeesuksen tempaus ei ollut sovelias. Se oli riittävän merkittävä viedäkseen Jeesuksen ristiinnaulittavaksi. Se myös oli riittävän pieni, jotta opetuslapset eivät kokeneet samaa kohtaloa.

Evangelistojen mielestä kuvaus Jeesuksen oikeudenkäynnistä on merkittävä tapahtuma, jonka kuvaamiseen oli syytä uhrata riittävästi palstatilaa. Luukas jopa laajensi kertomusta. Ensimmäisten kristittyjen mielestä tässä tapahtui jotain hyvin traumaattista. Tapahtumasarja oli huutava vääräys.

Kertomus kuvaa ihmisen välinpitämättömyyttä ja pahuutta. Kukaan ei ollut valmis ryhtymään puolustusasianajaksi. Lähimmät oppilaatkin katsoivat parhaaksi poistua paikalta. Kukaan ei kertonut, miten asiat todella olivat. Oikeudenkäynnistä puuttui puolustusasianajaja, joka olisi tuonut totuuden esiin.

Tässä meillä on silti myös kertomus pahan kääntymisestä hyväksi, kertomus Jumalan toiminnasta ihmisten maailmassa. ■

31.3.

JEESUS TUOMITAAN

HILJAISEN VIIKON KE

Liturginen väri: violetti tai sininen

Lk. 23:13 - 31

Virret: 71: 1-6, -, 80, 62, 71: 7-9

Muuta musiikkia: Kuustonen: Barabbaan laulu (levyillä, mm. PF 40), Simojoki/Kaskinen: Tie ristille (Jumis), Darmstadt/Geijer: Kun kannoit, Jeesus, ristisi (RV 140), Kalenius/Kekäle: Minä itkisin (UM 75)

Tuskanhuudosta riemuhuutoon

JANI KAIRAVUO

Huutamisessa on alkukantaista voimaa, joka heittää tunteita kaiken nähneessä ja kokeneessa 2000-lukulaissakin. Lapsen sydäntä särkevä huuto laittaa vauhtia vanhemman askellukseen, varoitushuuto valpastuttaa ja tuskanhuuto saa sydämen tykyttämään. Oma huuto tuntuu kehossa, toisen huuto vaikuttaa omaan toimintaan. Huutaminen ei jätä ketään kylmäksi.

Kerran kajahtivat rytmikkäät huudot erään hallituspalatsin ympärillä. Palatsin isäntä oli järjestänyt näyttävän tiedotustilaisuuden, mutta tapahtumain kulku ajautui täysin toiseen suuntaan kuin mitä hän oli toivonut. Pontius Pilatus siellä yritti vakuutella kansalle, miten Jeesus oli kahteen kertaan tutkittu ja todettu syyttömäksi. Ei sen enempää juutalainen Herodes Antippas kuin hänkään roomalaisen paikallishallinnon edustajana ollut osannut tuomita Jeesusta kansan villitsijäksi. Villitsijöitä ja eksyttäjiä edusti pikemminkin se joukko, joka Jeesuksen tuomiota äänekäästi vaati.

Pilatus yritti tarjota kiihtyneelle kansalle pientä kompromissia: vapautetaan Jeesus syyttömänä, mutta annetaan sitä ennen kaverille pientä kasvattavaa kuritusta. Tämä ei kuitenkaan kiihtyneelle kansanjoukolle kelvannut, vaan aina kovemmin ja kuuluvammin kaikui palatsin pihalla kansan huuto: ”Ristiinnaulitse!” Huuto tehosi: syytön tuomittiin ristiinnaulittavaksi, murhamies vapautettiin.

Huutaminen on vallankäyttöä. Maailman lainalaisuusiin kuuluu, että kovinta ääntä pitävät huomataan ja äänekäimpien on usein helpointa saada tahtonsa läpi. Perheissä,

työyhteisöissä kuin muissakin ihmisryhmissä tuntuu olevan niin, että kenen huuto kuuluu yli muiden, sen ääntä kuunnellaan. Huutaminen on vallankäyttöä myös siinä mielessä, että huutamalla pystytään helposti vaikuttamaan toisten tunnetiloihin. Huutamalla voi syyllistää, aiheuttaa pelkoa ja turvattomuutta sekä saattaa kansanjoukkoja kiihkon valtaan.

Ensiapukursseilla opetetaan, että onnettomuuspaikalla äänekkein huutaja ei yleensä ole kiireellisimmän avun tarpeessa. Eniten apua tarvitsevat ne, jotka ovat hiljaa. Muissakin kuin onnettomuustilanteissa on perin vaarallista jäädä kuuntelemaan kantavinta ääntä ja suurinta huutoa. Päivän evankeliumiteksti osoittaa, että huutamalla saatiin läpi selkeästi epäoikeudenmukainen ja väärä tuomio. Kaksi vallankäyttäjää oli todennut syyttömyyden, mutta loppujen lopuksi tuomio annettiin kuitenkin huutoäänestyksen perusteella. ”Huutamalla he saivat tahtonsa läpi”. – Voi, miten tärkeää onkaan muistaa rukoilla ”tapahtukoon sinun tahtosi”!

Evankeliumin lukijalle kerrotaan, miten ”kaikki” huusivat yhteen ääneen: Kuolema sille miehelle! Myöhemmin paljastuu kuitenkin, että ihan ”kaikki” eivät suinkaan pitäneet Jeesuksen tuomiota oikeana. Monet Jeesusta teloituskulkuessa seuranneet naiset itkivät ja valittivat. On aina epäilyttävää vedota ”yleiseen mielipiteeseen”, ”kansan tahtoon” tai ”yksimielisyyteen”. Näiden ilmaisujen taakse on helppo kätkeytyä nimittäen ”yleiseksi eduksi” omaa etuaan ja verhoten oma tahto ”kansan tahdoksi”.

Hallintorakennuksen ulkopuolella mellastava kansanjoukko käytti väärin äänenkäytön lahjaa. Samalla äänellä, jolla on mahdollista huutaa Herraa avuksi tai kohottaa Herralle riemuhuuto, he huusivatkin tuomiota. Ja tuomion he saivatkin huudollaan aikaiseksi. Huutamalla he saivat oman tahtonsa läpi ja tulivat samalla huutaneeksi itselleen tuomion.

Huutamalla ihminen voi väliaikaisesti vaikuttaa maailman tapahtumien kulkuun. Viimein toteutuu kuitenkin Jumalan vanhurskas tahto. Silloin tuomion ja tuskan huudot vaihtuvat riemuhuudoiksi: ”Jo riemuhuudot kajahtavat Herramme armoliitosta, ja kaikki vanhurskasten majat raikuvat Herran kiitosta. En kuollutkaan, sain armahduksen ja Herran töitä julistan. On tullut päivä pelastuksen, on noussut Poika Jumalan.” (VK 199:3) ■

1.4.

PYHÄ EHTOOLLINEN

KIIRASTORSTAI

Liturginen väri: violetti tai sininen

Lk. 22:14 - 22

Virret: 300, -, 220: 1-6, 222, 227 ja 221 (eht.), 220: 9

Muuta musiikkia: Taize: Leipä syö, viini juo (mm. PHL 199), Stamps: Herra kohtaa täällä ihmisen (UM 101), Wikfeldt/Frostenson: Hiljaa sydämemme pöytä katetaan. Kaanon (RV 395), J & E. Horesh: Tätä leipää te muistokseni (LKM)

Yhdessä syöminen luo perheen

KATI KEMPPAINEN

Sanoilla ja puheella on Afrikassa hieman erilainen funktio kuin läntisessä maailmassa: siinä missä meillä sanojen tarkoitus on kuvata ja analysoida ympäröivää todellisuutta, Afrikassa sanat ennemminkin luovat todellisuutta. Jokin asia tulee lihaksi, vasta kun se sanotaan ääneen – siihen asti kyseessä on ennemminkin asian heijastuma. Siinä missä me olemme tottuneet, että sanoilla informoidaan, Afrikassa niillä luodaan. Pimeässä väijyvä leijona muuttuu todeksi sinä hetkenä, kun joku huutaa ”Simba!”

Ehtoolliskertomus on olemukseltaan mitä afrikkalaisin tapahtuma. Siinä sana ja materia kohtaavat. Jeesuksen puhe on tässä tekstissä aivan keskeisessä asemassa: hänen sanansa tekevät leivästä ja viinistä jotain muuta, kuin mitä ne arkisessa elämässä olisivat. Jeesuksen sanat luovat jotakin.

Läntisessä maailmassa on taipumus ajatella, että kirjoitettu dokumentti on pitävämpi kuin puhuttu sana. Asia ei ole aivan näin Afrikassa: puhuttu sana ei katoa, vaan saattaa elää yhteisöissä vuosisatojen ajan. Arvossapidetty vanhus saattaa, erityinen tarkoitus mielessään, kutsua luokseen lapsen tai nuoren ja antaa hänelle ruokaa tai juomaa. Kun tämä syö ja juo, vanhus alkaa kertoa hänelle yhteisön tarinaa, historiaa ja viisauksia. Puhuttua sanaa, jonka tehtävänä on rikastuttaa ja tuoda viisautta kuulijalle, ei saa ainoastaan ottaa vastaan, vaan se pitää pureskella, jauhaa hienoksi ja niellä yhdessä ruoan ja juoman kanssa. Näin kuultu sana tulee osaksi syöjää, hänen lihaansa ja vertansa, ja vuo-

rostaan synnyttää uutta elämää. Ei riitä, että sana ainoastaan kuullaan, se pitää myös syödä ja juoda.

Yhdessä syöminen luo perheen ja yhteisön. Ehtoollinen sitoo meidät toisiimme. Olemme tarkoitetut olemaan yhteydessä Jumalaan ja toisiimme. Meidän on jaettava Kristus keskenämme. Tämä ei ole mikään abstrakti asia, vaan mitä konkreettisin. Kun jaamme Kristuksen toistemme kanssa, se lisää toivoamme, iloamme, uskoamme ja rohkeuttamme. Se rakentaa meitä.

Kristittyinä olemme ennen kaikkea yhteisö, emme sekalainen ryhmä sooloviulun soittajia. Kun Jeesus otti maljan, hän kiitti Jumalaa ja sanoi: ”Ottakaa tämä ja jakakaa keskenänne.” Maljan juomista käytetään usein vertauskuvana kärsimyksestä. Otatko tämän maljan kädestäni? Meille kärsimyksen malja on nimenomaan yksityinen asia. Tässä Luukkaan kertomuksessa kuitenkin korostuu maljan jakaminen: ottakaa tämä ja jakakaa keskenänne. Kärsimys, kun se tulee kohdalle, voi halvaannuttaa. Tässä on käsky: jakakaa keskenänne. Me emme ehkä helposti näe, millaista voimaa tässä maljan jakamisessa on. Me kannamme kuormamme yksin, itkemme yksin ja huudamme yksin – kärsimyksen jakaminen on vaikeaa. Olemme individualisteja tässäkin. Emme jaa, ettemme haavoittuisi lisää, emmekä kysy, ettemme vaikuttaisi tunkeilevilta. Mutta tälläkin aterialla, tätä leipää ja viiniä jakamassa oli läsnä opetuslasten koko joukko: Jeesus jättää heille perintönsä yhteisönä. Ottakaa, jakakaa, tehkää tämä keskenänne.

Olemme yksilöllisen uskonkäsityksen vankeja. Meille on olemassa ”minun uskoni”, ”minun Jumala-suhteeni” – harvemmin puhumme ”meidän uskostamme”. Mutta juuri tässä ”meidän uskossamme” on voima: kun minä muserrun taakkani alle, kun minulta viedään usko pois, kun minä olen elävältä kuollut – silloin voin vedota toisten uskoon, toisten rakkauteen, toisten toivoon. On olemassa ”meidän uskomme”, joka voi kantaa yksittäisen uskonsa menettäneen lammaspahan pahimman yli. Jeesuksen malja on jaettavissa.

Kun Jeesus aloitti julkisen uransa, hän ensitöikseen muutti veden viiniksi. Muistamme myös ruokkimisihmeen. Kaikkein tärkein syömiseen ja juomiseen liittyvä tapahtuma on kuitenkin ehtoollinen. Kuolemansa ja ylösnousemuksensa jälkeen, kun Jeesus ilmestyy ovien takana piilotelevisille opetuslapsille, hän pyytää syötävää. Ilmestyessään opetuslapsille järven rannalla, aamiainen on odottamassa työstä palaavia kalastajia. Jeesus tunnustetaan jaetun aterian välityksellä. Kun Jeesus sanoo: tehkää tämä minun muistokseni – siinä on myös viesti: älkää unohtako minua. ■

2.4.

JUMALAN KARITSA PITKÄPERJANTAI

Liturginen väri: musta

Lk. 23:32 - 46

Virret: 67, -, 63, 75

Muuta musiikkia: Heng. kansansäv./Becker: Kärsimyslaulu (HH 38), Ekström/Sandell: Kuolema Herran tuottanut on (SK 58, RV 45), Simojoki/Kaskinen: Maksettu on (mm. NSV 2005/104), Taize: Muistathan minua (T 20)

Jeesus ja rikolliset

KALERVO SALO

Luukkaan kertomuksessa Jeesuksen kummallekin puolelle ristiinnaulittiin rikollinen. Tekstikritiikin perusteella on kuitenkin todettava, että jakeen Lk. 23:34 alkuosan kuuluminen Luukkaan evankeliumin alkuperäiseen tekstiin on hyvin epävarmaa. Rukous teloitattujen puolesta puuttuu useista merkittävistä käsikirjoituksista.

Elämänsä aikana Jeesus oli auttanut monia. Hän paransi sairaita ja herätti kuolleita. Nyt hän riippui ristillä ja oli ainakin näennäisesti avuton. Muita hän oli auttanut. Silti hän ei vapauttanut itseään ristiltä. Tällainen taittaa yleisestikin olla auttajien kohtalo. Muita autetaan, mutta omat asiat jäävät hoitamatta.

Yleisen ristiinnaulitsemistavan mukaisesti sotilaat ottivat kaikki Jeesuksen vaatteet. Häpeän tuli olla täydellistä. Kivun, pilkan ja ivan lisäksi ihminen riippui ristillä alasti. Voiko olla olemassa tuskallisempaa kuolintapaa? Syy rangaistukseen oli kirjoitettu ristin päälle. Ensimmäisille kristityille se kuitenkin ilmaisi totuuden. Jeesus on juutalaisten kuningas.

Kuvaus parannusta tekevästä ryöväristä puuttuu muista evankeliumeista. Kertomus näyttää Markuksen tekstiin päälle liimatulta. Kuva on silti hyvin kaunis, ja sitä käytetään jumalanpalveluksissamme synnintunnustuksen pohjana.

Parannusta tekevä ryöväri toruu toista, joka ei myönnä pahuuttaan ja halua tehdä parannusta. Itse hän toteaa saavansa oikeudenmukaisen rangaistuksen, katu tekojaan ja pyytää armahdusta. Luukas siis luo tehokkaan kontrastin katuvan ja katumattoman ryövärin välille. Lukija välittö-

mästi oivaltaa, kumpi tapa edustaa kristillistä toimintatapaa. Katumattomuus puolestaan edustaa väärää ratkaisua. Tässä on elämänmakuista draamaa, kuin suoraan elokuva-käsikirjoituksesta.

Katuva ryöväri todistaa Jeesuksen syyttömyyden puolesta. Jeesus ei ole tehnyt mitään pahaa. Hän myös luottaa Jeesukseen. Kertomuksessa oiotaan mutkia. Luukas ei kerro, mistä ryöväri tiesi Jeesuksen olevan syytön tai oli tullut riittävän vakuuttuneeksi Jeesuksen sanomasta.

Jeesus lupasi parannuksen tekeväälle ryövärielle paratiisiosuuden jo samana päivänä. Tässä herää tiettyjä logiikan kysymyksiä. Miten tähän lupaukseen suhtautuvat tekstit, jotka kertovat viimeisestä tuomiosta? Toisaalta taas kertomus rikkaasta miehestä ja Lasaruksesta (Lk. 16:19 - 31) sisältää myös ajatuksen ihmisen lopullisen kohtalon määräytymisestä heti kuoleman jälkeen.

Parannuksen tekevä ryöväri ja Jeesus jakavat yhteisen kohtalon ristillä, kuolemassa sekä ylösnousemuksessa. Molemmat ovat paratiisissa jo tänään. Jeesus kuoli kolme tuntia kestäneen auringonpimennyksen jälkeen noin klo 3 iltapäivällä.

Temppelin väliverho repesi kahtia. Jerusalemin temppelissä sijaitsi kangas, jonka oli määrä erottaa papeille kuuluva osa kaikkein pyhimmästä, alueesta, jonne ylimmäinen pappi sai mennä kerran vuodessa. Kukaan muu ei saanut edes nähdä tätä paikkaa. Nyt väliverho repesi ja kaikki temppelissä olleet juutalaiset saattoivat nähdä sisään kaikkein pyhimpään.

Kommentaattoreilla on vähän vaikeuksia selittää, mikä vertauskuva tähän liittyy. Pääsystä kaikkein pyhimpään ei voi olla kysymys, korkeintaan jonkinlaisesta vertauskuvallisesta kaikkein pyhimmän näkemisestä tai sen tulemisesta arkipäiväiseksi Jeesuksen kuoleman tähden. Kaikkein pyhintä ei enää tarvita.

Jeesuksen huuto kuvaa Luukkaan tapaa hahmottaa Jeesuksen kuolema. Mestari ei valita Jumalan hylänneen häntä (näin Mt. ja Mk.). Pikemminkin Luukkaan käyttämä psalmijae (Ps. 31:6) on kuin iltarukous. Jeesus jättää henkensä Jumalan käsiin levollisesti ja turvallisesti kuin illalla nukahtava. Kuoleva Jeesus tiesi kaiken tapahtuvan Jumalan tahdon mukaisesti.

Kertomuksesta puuttuu myös selkeä teologinen selitys tapahtumien perimmäisestä syystä. Luukas (tai muut synoptikot) eivät yksiselitteisesti kerro, miksi Jeesus kärsi ja kuoli. Markuksella on yksi teksti, jossa sivumennen mainitaan Jeesuksen tehtävä: hän tuli antamaan henkensä lunnaiksi kaikkien puolesta (Mk. 10:45 par. Mt.), mutta tämä selitys puuttuu Luukkaalta. Ehtoollisteksteistä ainoastaan Matteuksen versio tekee asian täysin selväksi: Jeesuksen veri vuotaa syntien anteeksiantamiseksi (Mt. 26:28). ■

3.4.

JEESUS HAUDASSA

HILJAINEN LAUANTAI

Liturginen väri: musta

Mt. 27:62 - 66

Virret: 244, -, 604, 83, 622:3

Muuta musiikkia: Löytty: Toisen päivän iltana (QV 76), Forsberg/Ellingsen: Kätkeytyinä Jumalaan (RV 627), Salminen: Tuhkasta tuli nousee (Tuhkamessu, JJ 130), Eerola: Lauantai (LV 37)

Riisuttu mies

JANI KAIRAVUO

Hiljaisena lauantaina kirkkoon tulijaa kohtaa koruton ja synkkäkin näky. Altari on riisuttu kukista ja kaikesta ylimääräisestä ja puettu mustaan, yksikään kynttilä ei luo valoaan pimeyden keskelle. Näky on puhutteleva. Nyt on lupa olla surullinen ja alavireinen.

Riisuttu altari muistuttaa Jeesuksen viimeisistä hetkistä ennen kuolemaa. Hänet oli riisuttu kaikesta mahdollisesta: elämästä, vallasta, ihmisarvosta – jopa hänen vaatteistaan heittivät sotilaat arpaa. Näennäisen totaaliseen koruttomuuteen ja voimattomuuteen kätkeytyi kuitenkin maailman suurin rikkaus. Riisutussa ja ristiinnaulitussa, runnellussa ja voimattomassa piili voitto synnin, kuoleman ja pahan vallasta.

Hiljaisena lauantaina kirkkosali, Raamatun tekstit ja musiikki johdattavat ajatuksemme paitsi Jeesuksen kärsimyksen ja hautaan, myös omaan tulevaisuuteemme. Jeesus Kristus on kulkenut edellämme saman tien, joka meidän jokaisen on määrä elämässämme kulkea. Jeesus on kokenut niin lapsuuden ilot ja nuoruusvuosien voimantunteen, ahdistuksen ja kärsimyksen kuin lähestyvän kuoleman tuskankin. Ja kuten kaikkien meidän kerran tulee, tuli myös Jeesuksen aika kuolla. Jokainen hautausmaan hauta muistuttaa Kristuksen haudasta. Jokainen hautakivi vie ajatuksemme kiveen Jeesuksen haudan suulla. Jokainen tyhjä risti hautausmaalla muistuttaa, että Jeesuksen hauta on nyt tyhjä. Meillä on toivo.

Kun ylipapit ja fariseukset olivat pitkällisen yrityksen jälkeen saaneet Jeesuksen satimeen ja painostaneet Pilatuksen langettamaan hänelle kuolemantuomion, olisi luullut heidän olevan tyytyväisiä. Vastustajat eivät kuitenkaan saa-

neet rauhaa, vaikka Jeesuksen ruumis makasi jo jäähtyneenä haudassa. Jeesuksen sanat ylösnousemuksesta kolmantena päivänä olivat alkaneet vaivata tätä uskonnollista valtaklikkiä. Muodollisesti he kertoivat pelkäävänsä opetustusten varastavan Jeesuksen ruumiin. Arvelen kuitenkin, että heissä oli erityisesti kuolinhetken voimalliset tapahtumat nähtyään herännyt myös aiheellinen pelko siitä, että Jeesus voisi ”oikeasti” ominkin avuin nousta kuolleista.

Jeesuksen kalliohaudasta tuli kohtaamispaikka, jolla saatiin todistaa ihmiskunnan historian dramaattisimpia käänteitä. Ensin Jeesuksen ruumis kannettiin sinne syvän surun vallassa; tuntui kuin kaikki toivo olisi mennyt maailmasta. Seuraavaksi ylipapit ja fariseukset marssivat paikalle sotamiesten kanssa, sinetöivät haudan suulla olevan kiven ja asettivat vartion. Kolmannen päivän aamuna saatiin kuitenkin todistaa haudalla suurinta ihmettä. Riisuttu mies, runneltu Jumalan Poika oli voittanut kuolemallaan kuoleman.

Edes pitkäperjantaina ja hiljaisena lauantaina ei kristityn suru ole lohdutonta. Ylösnousemususkossa elävinä tiedämme, että altari on puettuna mustaan vain parin päivän ajan. Ja kun on ensin katseltu mustaa, pääsiäisyönä hohtaa riemun valkoinen väri entistäkin riemullisemmin ja voimallisemmin.

Kuten pääsiäisaikaan, myös ihmisen elämään kuuluu erilaisia jaksoja. On mustia ja valkeita jaksoja: surun ja ilon, voimattomuuden ja voimantunnon aikoja.

Yltäkylläisyyden keskellä ja voimien tunnossa Jumalan läsnäoloa elämässä voi olla vaikea nähdä ja tuntea. Hiljaisen lauantai muistuttaa, että kun meillä ei ole enää mitään jäljellä, kun meidät riisutaan kaikesta ja joudumme päättämään irti elämämme ohjaksista, saatamme olla lähempänä Jumalaa kuin arvaammekaan.

”Minä tiedän, että lunastajani elää. Hän sanoo viimeisen sanan maan päällä. Ja sitten, kun minun nahkani on riekaileina ja lihani on riistetty irti, minä saan nähdä Jumalan.” (Job 19:25 - 26) ■

”Pääsiäisyönä hohtaa
riemun valkoinen väri
entistäkin riemullisemmin ja
voimallisemmin.”

4.4.

KRISTUS ON YLÖSNOUSSUT!

PÄÄSIÄISPÄIVÄ

Liturginen väri: valkoinen

Lk. 24:1 - 12

Virret: 84, 126, 85, 105, 90, 88: 3, 4

Muuta musiikkia: Händel: Soi kiitos (Arioso), Simojoki: Miksi hiivit hänen haudalleen (NSV 2005/43), Kiina/Löytty: Olkoon juhlamme loppumaton (PHL, PPT), Taize: Herramme on ylösnoussut (T 27)

Toivoa peliin

KATI ELORANTA

Muutama vuosi sitten raskaampaa suomalaista rockia soittava yhtye, Maj Karma, konserttoi Tampereella Tammerfestissä. Yhtyeen soittaessa konserttiteltalta oli täynnä melko mustanpuhuvaa joukkoa. Fanit heiluivat musiikin tahtiin ja näyttivät käsillään pirunsarvi-merkkiä. Silloin bändin laulusolisti, Herra Ylppö, ryhtyi opettajaksi: ”Ei enää pirunsarvia. Se on nykyään näin: V – voiton merkki, love and peace.”

Herra Ylppö kiteytti sanoissaan tieteen tai tietämättään kristinuskon ydinajatuksen. Meille kristityille tyhjä risti on voiton merkki ja tarkoittaa samaa: Ei enää pirunsarvia vaan rakkautta ja rauhaa. Pahan valta on voitettu ja kuolemalle voi näyttää pitkää nenää. Tämän kaiken on Jeesus mahdollistanut kuolemallaan ja ylösnousemuksellaan.

Kristinuskon ydin on ylösnousemuksessa ja iankaikkisen elämän toivossa. Tämä viesti sai surun murtamat naiset liikkeelle tyhjän haudan luota. Voisiko olla totta, että Herra elääkin? Ja sama viesti sai myös opetuslapset nousemaan surun ja pelon keskeltä rohkeiksi julistajiksi. Totta se on, Herra elää!

Mutta uppoaako ilosanoma ylösnousemuksesta ja iankaikkisesta elämästä tämän ajan ihmiseen? Pitääkö se sisällään sellaista ajatonta toivoa, joka nostaa surun, pelon, väsymyksen tai arjen rutiinien keskeltä iloon ja rohkeuteen? Onko kristinuskon ydin sitä, mitä ihmiset kaipaavatkin kuulla? Pakko tunnustaa, että nuorempana minulle itselleni usko ylösnousemukseen ei ollut se juttu, jonka vuoksi uskoin. Jeesuksen opetukset kolahtivat täysillä, mutta tietoisuus elämästä kuoleman jälkeen ei. Siinä ei ollut mitään tarttumapintaa omaan elämään, taivasasiat tuntuivat niin kaukaisilta. Tämä kaikki on alkanut elää uudella tavalla ja

vahvemmin vasta viime aikoina. Liekö syynä oma vanheneminen tai muuttunut elämäntilanne, eli perheellistyminen, en tiedä. Mutta olen huomannut, että mitä enemmän elämään ja ihmisiin kiintyy, sitä tärkeämmäksi tulee myös ajatus elämän jatkumisesta kuoleman jälkeen. Ja vielä tärkeämmäksi on tullut ajatus siitä, että on lupa uskoa jälleennäkemisen toivoon.

Usko ylösnousemukseen ja iankaikkiseen elämään on tuonut elämään uudenlaista syvyyttä ja toivoa. Kun saa uskoa taivaaseen, tulee pienen ihmisen elämästä entistä merkityksellisempi ja tärkeä. Elämä jatkuu sitten kerran taivaassa. Jollain käsittämättömällä tavalla usko ylösnousemukseen tuo myös lohtua elämän ajoittaiseen järjettömyyteen. Siihen miksi joidenkin ihmisten elämä on niin vaikeaa. Tai siihen, miksi jonkun elämä katkeaa kesken ja miksi jonkun kohtalona on kuolla unohdettuna. Koska elämä jatkuu iankaikkisuudessa, ei kenenkään elämä ole kesken katkennutta, turhaa tai merkityksetöntä. Usko ylösnousemukseen ja iankaikkisuuteen tuo elämään juuri sellaista toivoa, jota uskon ihmisten kaipaavan kuulla. Ja kyllä minusta papin pitää saada puhua myös jälleennäkemisen toivosta. Siitä, että me saamme vielä kohdata toisemme iankaikkisuudessa. Tästä toivosta puhuminen ei ole sama asia kuin katteettomien lupausten antaminen. Eli ei muuta kuin kunnolla pääsiäisen ilosanomaa jakoon, kun kerran meille on annettu näin huikea toivon näköala. Pääsiäisen juhla on heviä kamaa ilman niitä pirunsarvia.

Mutta jos ei tästä eikä omasta päästä irtoa mitään hyvää näkökulmaa, voi myös aina turvautua vanhaan kunnan kultasuuhun, eli Johannes Khrysostomokseen ja hänen pääsiäissaarnaansa. Voiko pääsiäisen toivoa enää paremmin pukea sanoiksi! Älköön kukaan valittako puutetta, sillä yhteinen valtakunta on ilmestynyt.

Älköön kukaan itkekö rikkomuksiaan, sillä anteeksiantamus on noussut haudasta. Älköön kukaan pelätkö kuolemaa, sillä Vapahtajan kuolema on meidät vapauttanut: kuoleman hallussa pitämä kukisti kuoleman. Tuonelaan laskeutuessaan hän hävitti tuonelan. Hän tuhosi sen, joka oli hänen lihaansa maistanut. ...Kristus nousi kuolleista ja hävitti voimasi. Kristus nousi kuolleista ja pahuuden hengen tuhoutuivat. Kristus nousi kuolleista ja elämä hallitsee. Kristus nousi kuolleista, eikä kukaan kuollut ole haudassa.

5.4.

YLÖSNOUSSEEN KOHTAAMINEN

2. PÄÄSIÄISPÄIVÄ

Liturginen väri: valkoinen

Lk. 24:13 - 35

Virret: 99, 475: 4, 102: 1-4, 103: 1-, 476, 93: 6, 8

Muuta musiikkia: Laitinen/Heikka: Ylösnousemusballadi (HT, PPT 73), Taize: Herra Jeesus, luoksemme jää (T 100), Niskanen: Isä, jää meitä rakastamaan (NSV 2005/90), Simojoki/Kaskinen: Pääsiäinen jatkaa saa (Jumis)

Tiellä

TIINA REINIKAINEN

Ensimmäisiä kristittyjä kutsuttiin tien kulkijoiksi. He saivat nimensä siitä, että veivät evankeliumia eteenpäin sananmukaisesti kävelen, tien päällä. Olin muutama vuosi sitten opintomatalla Kreikassa Paavalin jalanjäljissä ja ihmettelin, miten pitkiä matkoja kristityt todella kulkivat jalkaisin. Heidät sai liikkeelle sisäinen palo, ylösnoussut Kristus, joka myös itse sanoi olevansa tie. Liikkeelle lähteminen, tien kulkeminen on ollut alusta alkaen olennainen osa uskoa.

Usko on myös syntynyt tien päällä. 2. pääsiäispäivän evankeliumi Emmauksen tien kulkijoista kertoo tästä ylösnousemususkon syntymisestä. Kaksi opetuslasta vakuuttuu tuolla tiellä siitä, että Kristus on ylösnoussut. Heitä ei ole vakuuttanut sen enempää tyhjä hauta kuin mikään ihmekään, vaan itse ylösnousseen Kristuksen kohtaaminen. Siinä hetkessä, kun seurueeseen liittynyt Jeesus aterioi heidän kanssaan ja murtaa leivän, he tunnistavat hänet Ylösnousseksi.

Saarnaaja voikin kutsua kuulijansa mukaan tälle tielle matkakumppaniksi, rakentaa saarnaansa tie-teeman ympärille. Teksti antaa aineksia pohtia omaa kuvaa Jumalasta sekä uskon olemusta ristin teologian näkökulmasta. Myös sana ja sakramenteista ehtoollinen ovat keskeisesti esillä.

Kohdatessaan Jeesuksen Emmauksen tiellä opetuslapset ovat kulkeneet pitkän tien. Kotimatka Jerusalemin pääsiäisjuhlista Emmauksen kylään on vain 6,5 kilometriä pitkä, mutta sitä edeltäneet kolme päivää voivat olla pitkä aika. Nuo päivät ovat täyttyneet katastrofista, joka on särkeinyt heidän uskonsa Jeesus Nasaretilaiseen. Tuomitessaan kuolemaan ja ristiinnaulitessaan hänet juutalaiset viranomaiset ja roomalaiset ovat saavuttaneet päämääränsä. Jäljellä on opetuslasten murhe ja häpeä.

Opetuslasten kokemuksen voi jakaa kuka tahansa mene-

tyksen kokenut ja murtunut. Ihanteiden ja unelmien särkymiseen ei aina tarvita välttämättä edes mitään järisyyttä. Uskoa koetellaan elämän haasteissa tasaisempaakin tietä kuljettaessa.

Kun kuljen tuota Emmauksen tietä opetuslasten kanssa, huomaan, että heidän uskonsa este on sama kuin usein itsellenikin. Se on se kuva, joka meillä on Jumalasta. Jumala näyttää olevan täysin vastakkainen sille kuvalle, jonka järkemme luo hänestä. Jumala on kätkenyt itsensä niin syvälle vastakohtaansa – kunnian ristiin ja voiman heikkouteen, että häntä voi olla vaikea tunnistaa. Siksi juuri vaikeuksien kohdatessa kovettuminen ja katkeroituminen eivät ole kaukana. Olisi yksinkertaisempaa uskoa Jumalaan, joka panee asiat kerralla kuntoon ja järjestykseen.

Heikkouteen ja pienuuteen suostuva Jumala tulee sinne, missä uuvutaan ja murrutaan. Niin keskiajan mystiikka kuin kotoinen luterilaisuutemme korostaa voimakkaasti sitä, että kohtaamme Kristuksen kärsivissä ihmisissä. Emmauksen tien Kristus tulee tänä päivänä vastaamme eri tavoin köyhissä ja sairaisissa.

Epäuskoisten opetuslasten silmät avautuivat Emmauksen tiellä, kun Jeesus aterioi heidän kanssaan. Se muistutti Jeesuksen viimeisestä aterista opetuslastensa kanssa. Tosin nämä kaksi opetuslasta eivät sille osallistuneet. Opetuslapset pyysivät Jeesusta jäämään aterialle kanssaan, ja kun Jeesus mursi leivän, hän itse asiassa muuttui vieraasta isännäksi. Ennen aterialla Jeesus oli selittänyt heille kirjoituksia, mikä oli käänteentekevää uskon syntymisessä. Tosin opetuslapset ymmärsivät vasta jälkikäteen Jeesuksen avanneen heille kirjoitukset.

Kirjoitusten ymmärtäminen tai silmien avautuminen eivät olekaan edellytys ateriyhteyteen Jeesuksen kanssa. Usko on alusta loppuun saakka lahja, joka annetaan meille sanassa ja sakramenteissa. Koska tämä painotus nousee näin voimakkaasti 2. pääsiäispäivän evankeliumista, olisi perusteltua viettää jumalanpalveluksessa ehtoollista. Usein juuri 2. pääsiäispäivänä pidetään monessa seurakunnassa messun sijasta sanajumalanpalvelus.

Missä kohtaa Emmauksen tietä olen sitten itse tällä hetkellä menossa? Olenko tien alkupäässä, murheellisten ja neuvottomien joukossa, joiden luona Jeesus jo myös on, vaikka en häntä tunnista. Vai olenko jo kulkenut hänen seurassaan muutaman askeleen eteenpäin, vuoropuheluun antautuneena, kyselevänä tai epäilevänä. Kuulunko kenties niihin, jotka ovat löytäneet itselleen vaikka yhdenkin sanan, joka kantaa ja rohkaisee eteenpäin. Tai ovatko silmäni aenneet kohtaamaan Ylösnousseen hänen pöydässään niin, että tieni vie toisten luo.

Mitä pidemmälle tie vie, sitä enemmän irtaudun itsestäni ja omista murheistani. Sitä enemmän jää tilaa Ylösnousseelle, toivolle ja ilolle sekä kaikille niille, jotka on tielleni annettu. ■

11.4.

YLÖSNOUSSEEN TODISTAJIA

1. SUNN. PÄÄSIÄISESTÄ

Liturginen väri: valkoinen

Jh. 20:19 - 31

Virret: 449, 128, 513, 104, 232, 265

Muuta musiikkia: Taize: Rauhan saatte (T 69), Irlanti/Haapala: Tulipatsas (LJE, PPT 74), Simojoki: Täynnä rohkeutta (SS 125, PPT 75), Bengtsson/Hellström: Näin, kuinka koskit tuskaa (RV 473)

Lukon takana

KALERVO SALO

Tässä sitä ollaan kristinuskon ydinsanomana äärellä. Opetuslapset pelkäävät aivan syystä. Heitä saattaisi odottaa sama kohtalo kuin Jeesusta. Lukot tuskin pidättelevät taistelutehtäviin tottuneita sotilaita. Korkeintaan ne kykenevät pidättelemään ihmisiä, jotka mahdollisesti haluaisivat kavaltaa Jeesuksen seuraajien olinpaikan.

Lukitun oven takana ihminen kuitenkin ajattelee olevansa paremmin turvassa kuin muutoin. Opetuslasten yllätys on täydellinen. Lukitun oven läpi ei tule sotilasosasto heitä pidättämään, vaan lukkoja avaamatta rauhaa toivottava ylösnoussut Kristus.

Rauha merkitsee paitsi tavallista tervehdystä (shalom), myös toivotusta elämän kaikinpuolisesta tasapainoisuudesta. Rauhaa toivottava siunaa toisia ihmisiä. Hän tahtoo, että heidän elämässään vallitsee kaikinpuolinen sopusointu. Tämä koskettaa ihmisen taloutta, ihmissuhteita, terveyttä ja suhdetta Jumalaan. Kun ihmisellä on rauha, hänen ei tarvitse kokea fyysistä, psyykkistä tai hengellistä uhkaa. Tällaista rauhaa ylösnoussut Kristus toivotti seuraajilleen.

Jeesus jätti omilleen Pyhän Hengen. Teksti ei oikein kerro, mitä tuo Pyhä Henki merkitsee. Kyseessä on jollain tavalla Jumalan perheväkeen kuuluvien yhteinen merkki. Jumalan puolella olevilla ihmisillä yksinkertaisesti vain on Pyhä Henki.

Jeesus jätti omilleen myös vastuullisen hengellisen tehtävän. Kristityllä on valtuutus julistaa toiselle ihmiselle synninpäästö. Näin teemme jumalanpalveluksissamme ja yksityisessä sielunhoidollisessa tilanteessa. Synninpäästön saanut voi olla turvallisin mielin: hänen syntinsä on myös tässä annettu anteeksi.

Epäilevän Tuomaan tarina on kovin tuttu ja omalla tavallaan koskettava. Näin ajattelevia ihmisiä on paljon. Vakuuttavien rationaalisten perustelujen edessä ateistikin kääntyy kristityksi. Ylösnousseen naulanjäljet näkevä ja kätensä hänen kylkiinsä laittava muuttuu kyllä uskovaksi. Yksi elämän mysteereistä on se, miksi Tuomas sai tällaiset perustelut, mutta moni muu epäilijä ei saa mahdollisuutta kohdata ylösnoussutta Kristusta.

Tekstimme pitää autuaana kristittyä, jolla ei ole erityistä hengellistä kokemusta. Autuas silti on se, joka uskoo, vaikka ei näe. Tässä kai tuo uskon salaisuus oikein onkin. Tuomaalta oikeastaan ei edellytetä uskoa. Hän sai pitävät todisteet Jeesuksen ylösnousemuksesta.

Johanneksen evankeliumin varhainen versio lienee päätynyt tähän tekstiin. Luku 21 vaikuttaa lisäykseltä, jossa on hyödynnetty liitântätekniikkana kehäkompositiota: Luku 21 päättyy samaan ajatukseen kuin luku 20.

Jeesus varmastikin teki myös sellaisia tunnustekoja, joista evankeliumeihin ei ole jäänyt mainintoja. Tiedämme Jeesuksen toiminnasta vain varsin niukalti. Silti tämä ydin riittää. Jeesuksen opetukset ja toiminta muodostavat kokonaisuuden, jonka perustalle uskonelämän voi rakentaa.

Evankeliumin kirjoittamisen tarkoitus tulee selväksi. Johannes kirjoittaa, jotta hänen kuulijakuntansa uskoisi. Teos ei ole luonteeltaan kreikkalais-roomalaisen maailman henkilöhistoria, jossa kerrotaan merkittävän ihmisen elämänvaiheista. Kokonaisuuden tarkoituksena on herättää uskoa.

Evangelistan vakaumuksella on tietty sisältö: Jeesus on Kristus, Jumalan Poika. Määritelmä ei ole kovin yksiselitteinen. Dogmatiikkaa on vaikea rakentaa vain näin niukan uskon sisällön perustalle.

Ehkä usko pitääkin sisällään enemmän tiettyä elämänsuuntaa kuin täsmällisesti määriteltyjä opinsisältöjä. Ehkä ei ole uskon näkökulmasta niin tärkeää loppujen lopuksi pohtia, mitä kirjoittaja täsmälleen tarkoittaa kutsuessaan Jeesusta Kristukseksi tai Jumalan Pojaksi. Keskeisintä onkin usko. Se antaa ihmiselle elämän.

Jeesuksen nimi on mielenkiintoinen termi. Jollain tavalla antiikin ihminen on ajatellut, että tietyn nimen mainitseminen tai sen vaikutuksesta toimiminen merkitsee edustamista. Jeesuksen nimessä toimiva tekee kuin Jeesus itse vastaavassa tilanteessa. Samalla hän omaksuu itselleen Jeesuksen elämän kokonaisuudessaan, sekä hänen kohtalonsa että hänen ylösnousemuksensa. ■

18.4.

HYVÄ PAIMEN

2. SUNN. PÄÄSIÄISESTÄ

Liturginen väri: valkoinen

Jh. 10:11 - 16

Virret: 374, 127, 378: 1-5, 177, 498, 378: 6

Muuta musiikkia: Tyrjy/Tuikkanen: Kadonneen minä tahdon etsiä (SK 201), Kalenius/Kekäle: Herra on minun paimeneni (PM), Holmen: Tule kaikeksi mulle (SK; PPT 76), Hovland/Linjama: On niin onnellista olla (YK 44)

Millaisten muurien läpi Jeesuksen ääni murtautuu

KATI KEMPPAINEN

Lauma ja sen paimen on mitä tutuin vertauskuva. Kertomuksesta huokuu turva ja hoiva, vaikka lampaat tai paimen eivät ehkä sinällään ole kovin tuttu ilmiö nykyihmiselle. Viesti on kuitenkin selvä: olemme turvassa, kun vain muistamme seurata Jeesusta emmekä hairahdu väärän paimenen perään. Pienenä tyttönä pyhäkoulussa keräsin tarralampaita tauluun ja kuvittelin olevani yksi niistä. En tietenkään tullut ajatelleksi, ettei lammasmaa ole kovin imarteleva vertauskuva kristityille: lampaathan ovat herkästi paniikkiin joutuvia ryhmäsielujia, joiden törmäily voi olla tuskallista seurattavaa.

Tekstissä on mahdollisuuksia muunkinlaisiin näkökulmiin. Miltä kiinteä, samanhenkisten ryhmä näyttää siitä, joka ei kuulu joukkoon, vaikka kenties haluaisi? Onko Jeesuksella suosikkikaritoita? Välittääkö hän päseistä, jotka kulkevat omia teitään, mulkoilevat epäluuloisesti ja haastavat riitaa? Jotka haluavat seurata Jeesusta, mutta eivät halua olla porukassa mukana?

Huomioni kiinnittää myös jae 16: keitä oikein kuuluu Jeesuksen lammasmaan? Afrikka on haastanut minut kysymään, onko Kristus rajoitettu vain kristinuskon piiriin? Onko hän vain kristittyjen omaisuutta? Ilmaiseeko Kristus itseään kristinuskon ulkopuolella? Miten? Mitä tietoa tästä olisi saatavilla?

Elän maassa, jossa muslimeja on kutakuinkin saman ver-

ran kuin kristittyjä. Herään joka aamuvorhainen moskeijoiden rukouskutsuun, ja pitkin päivää kuulen saman muistutuksen useita kertoja: Jumala on suuri, tulkaa rukoukseen. Kun paastokuukausi Ramadan koittaa, siltä ei voi välttyä kukaan. Erityisesti kuun loppua kohden ilmapiiri käy päivä päivältä intensiivisemmäksi – koko yhteiskunta, kristittyineen päivineen, odottaa hartaasti uutta kuuta. Paasto on tehnyt tehtävänsä, hengellistä matkaa on tehty, yön unet kumpuavat hengellisiä viestejä. Profeetat ilmestyvät uniin – joku saattaa nähdä jopa Jeesuksen. Samalla Jeesus Jumalan Poikana on suurinta jumalanpilkkua hartaalle muslimille. Tämä ristiriitaisuus askarruttaa ja kiehtoo. Millaisten muurien läpi Jeesuksen ääni murtautuu?

Jeesuksen äänen kuuleminen ei ole itsestään selvää meilekään. Elämme maailmassa, joka on täynnä ääniä, viestejä ja sanomaa. Luen aamulla sanomalehden. Päivän mittaan kännykkäni hälyttää minut useaan kertaan. Sähköpostiviestit pakottavat reagoimaan kiireesti. Keskustelen ihmisten kanssa, luen lisää, illalla vajoan TV:n ääreen pää ja mieli täynnä asiaa, viestejä ja informaatiota. Luulen, että olen osannut seuloa ja arvioida kaikkea kuulemaani ja lukemaani, mutta ehkä en olekaan.

Tästä kaikesta on seurauksena se, että vähitellen menettän kosketuksen siihen, mitä itse oikeastaan ajattelen. Luulen, että mielessäni pyörivät ajatukset ja ideat ovat omiani, mutta todellisuudessa ne ovatkin jonkun muun. Tällä kaikella on erityisen syvä hengellinen merkityksensä. Meidän suhteemme Jumalaan, elämän lähteeseen, perustuu jollakin salatulla tavalla siihen, mitä sisällämme on. Meillä on kyky kuulla Kristuksen ääni elämässämme, mutta nykyinen maailmanmeno pitää huolen siitä, että sisintämme täyttää niin monenlainen viestintä, että tuo kykymme vähitellen näivettyy ja kutistuu.

Toinen asia ovat lisäksi äänet omasta menneisyydestämme, ehkä peräti lapsuudesta asti. Saatoimme kauan sitten kuulla sellaisia sanoja, jotka edelleen kaikuvat korvissamme, ja meitä kohdeltiin tuolloin tavalla, joka edelleen määrää tekemisiamme. Nuo äänet saattoivat olla lempeitä, ruokkivia ja turvallisia, tai saattoivat ne olla myös ankaria ja kielteisiä: älä tee tätä, varo tätä, tuo on väärin, tuosta rankaisee Jumala, kiltti tyttö ei tee näin tai pojat eivät itke. Onkin erityisen suuri haaste, että me emme erehdy pitämään näitä elämämme kaikkein varhaisimpia ääniä itsensä Jumalan äänenä.

Meissä siis on, Jumalan luomistyön perusteella, ja hänen meihin istuttamansa hengen välityksellä, ominaisuus kyetä kuulemaan paimenen ääni. Meillä itsellämme on vastuu siitä, miten vaalimme tuota kykyä ja kykenemme erottamaan sen näistä muista, väärin paimenien äänistä: maailman äänistä ja toisten ihmisten äänistä, jotka kyllä saattavat tarkoittaa hyvää, mutta jotka yhtäkaikki ovat vain ihmisten ääniä. ■

25.4.

JUMALAN KANSAN KOTI-ikäVÄ

3. SUNN. PÄÄSIÄISESTÄ

Liturginen väri: valkoinen

Jh. 16:16 - 23

Virret: 105, 130, 365: 1-6, 622, 307, 583: 3

Muuta musiikkia: Skotlanti/Bell: Tahtoisin laulaa riemuiten (UM 80), Taize: Jubilate Deo, Jumalalle kiitos (T 52), Heikkilä: Täällä Pohjantähden alla (PHL, PPT 79), Kansansäv. : Kaanannmaa (SK, PHL 30)

Koti-ikäVä ja rakkaus

JANI KAIRAVUO

Kotimaan haalenneen lipun näkeminen saa vanhan merimiehen kyyneleihin, Raita Karpo kaipaa kotiin Karjalaan, ja juoksuhaudassa valvovan nuoren sotilaan aatokset harhaillevat kauas kotiin. Koti-ikäVä lieneekin rakkauden ohella yksi suosituimmista laulun aiheista. Eikä ihme – perustavaa laatua olevia tunteitahan molemmat ovat.

Ollakseni rehellinen: mielestäni päivän evankeliumiteksti on aika hämärä. Jeesus ja opetuslapset toistelevat yhtä ja samaa lausetta kuin jossakin Monty Python -sketsissä ikään. Se tarjoaa kuitenkin yhden loisteliaan lähestymistavan Jumalan kansan koti-ikäVään: vertailun lapsen syntymään. Pääsiäistä edeltävä pitkäperjantain tuskaa voi verrata synnytyskipuihin, Jeesuksen ylösnousemusta syntymän ihmeeseen ja ylösnousemuksen jälkeistä aikaa lapsen kasvuun.

Golgatan tapahtumat saattoivat Jeesuksen läheiset murheen ja tuskan valtaan. He surivat Mestarinsa kohtaloa ja tunsivat syvää päämäärättömyyttä. Mutta kun pääsiäisilto sitten valtasi heidät, oli kaikki sitä edeltävä tuska kuin pois-pyyhkäisty. ”Mutta kun lapsi on syntynyt, äiti ei enää muista kipujaan.” Lapsen syntymän jälkeen maailma on tyystin toisenlainen kuin ennen syntymätapahtumaa: ihmiskunta on lisääntynyt uudella yksilöllä. Vastaavasti muutti Jeesuksen ylösnousemuskin maailmaa olennaisella tavalla: synnin valtaamasta maailmasta tuli nyt armahdettu, vapahduksen maailma.

Syntymä on lapselle hyvin traumaattinen tapahtuma. Hän joutuu jättämään tutun ja turvallisen kohdun ja siirtymään kokonaan uuteen maailmaan. Maailmaan, jossa kaikki on uutta ja outoa: kylmyys, valo, äänet, tuoksut –

ihän kaikki. Ei siis mikään ihme, jos tuollaisen tapahtuman jälkeen ihminen vaistomaisesti kaipaa takaisin alkutilaan, takaisin häntä kauttaaltaan ympäröivään turvallisuuteen. Aikuiselämän haasteellisissa tilanteissa muistelen vieläkin kaiholla lapsuuden aikoja, jolloin sai huolettomin mielin jättää vastuun aikuisille ja nukahtaa auton takapenkillä isän ajaessa turvallisesti. Ja kun alakulo vaivaa, huomaan nukkumaan mennessäni kääntyväni automaattisesti sikiö-asentoon ja myttääväni tyynyn kainaloon. Juuri tästä kai koti-ikäVässä pohjimmitaan on kysymys: kaipuusta tuttuun ja turvalliseen. Kaipuusta kokemukseen, ettei ole yksin. Kaipuusta siihen tilaan, jossa joku suurempi ja taitavampi kantaa vastuun minun puolestani.

Opetuslapset olivat Jeesuksen ylösnousemuksen ja taivaaseenastumisen jälkeen uudessa ja oudossa tilanteessa, vähän kuin lapsi syntymänsä jälkeen. Tuttu ja turvallinen auktoriteetti oli riistetty heiltä, oli pakko selvittää omin avuin. Eihän tämän näin pitänyt mennä! Epätietoisuus tulevaisuudesta vaivasi varmasti. Opetuslapset saivat toki turvata pääsiäisen ja helluntain tapahtumiin, mutta eivät he heti niidenkään merkitystä voineet täysin käsittää. Luulenpa, että moni haikaili takaisin niitä hetkiä, jolloin he saivat istua iltaa nuotion loimussa kalaa paistaen ja Jeesuksen juttuja kuunnellen.

Jumalan kansan koti-ikäVä on kuitenkin jotakin enemmän kuin edellä kuvatut koti-ikäVän ilmaisu. Niin karjalaisen kansan, minun kuin opetuslastenkin kaiho suuntautuu historiassa taaksepäin. Kaipaamme sitä, mikä kerran oli; sitä, minkä olemme joskus menneisyydessä nähneet ja mihin olemme tottuneet. Jumalan kansan koti-ikäVä taas on tuntemattoman kaipuuta – kaipuuta sellaiseen, mitä emme vielä ole saaneet nähdä tai kokea. Se on lujaa luottamusta Raamatun sanan antamaan lupaukseen siitä, että meille sijaa valmistamaan mennyt Jeesus tulee kerran takaisin ja noutaa meidät luoksensa Uuteen Kotiin, jotta saamme olla siellä missä Hänkin.

Kotiin kaipaava Jumalan kansa joutuu välillä vaeltamaan tuskassa ja vaivassa. Jälleennäkemisen ilo tulee kuitenkin olemaan monin verroin tuskaa suurempi. Kuta pitempi on ero Jeesuksesta, sitä suurempi riemu syntyy jälleen kohdattaessa.

Lupauksen täyttymystä odotellessa ainoa ja paras lääke koti-ikäVään on rakkaus. ■

KIRJOITTAJAT

KATI ELORANTA

Oppilaitosteologi, Tampereen seurakuntayhtymä

JANI KAIRAVUO

Seurakuntapastori, Keravan seurakunta

KATI KEMPPAINEN

Suomen Lähetysseran lähetystyöntekijä, Tansania

TIINA REINIKAINEN

Kappalainen, Pielisensuun seurakunta

KALERVO SALO

Dosentti, kirkkoherra, Leppävaaran seurakunta

VIRRET JA MUSIIKKI

HEINI KATAJA-KANTOLA

Kanttori, Ilmajoen seurakunta

LAULUJEN LÄHTEITÄ:

RV = Ruotsin virsikirja suomeksi

PM = Psalmimessu, Perussanoma Oy 2006

UM = Uusia messulauluja. Kirjapaja 2007

Jumis = Jumis! Lauluja koululaisen arkeen ja juhlaan. SLS, PTK ja Lasten Keskus 1994

PPT = Polvesta polveen täällä. Messumusiikkia veisusukupolvelle. Tampereen Hiippakunnan jp- ja musiikkityö 2008

RM = Riemumessu, the Road-yhtye. Tilaukset 0400-124298

NSV = Nuoren seurakunnan veisukirja, vuosilta 1990, 2005

T = Taize-rukouslauluja. Kirjapaja Oy 2005

SK = Siionin Kannel. Evankelinen laulukirja. Sley-kirjat Oy 1999

SV = Siionin virret. Toim. Vilhelmi Malmivaara, laajennettu. Herättäjä-yhdistys 2005

PF = Kokoomalevy Pro Fide 40 v. Matkan varrelta. FG Naxos 2006

PHL = Parhaat hengelliset laulut. Warner/Chappell Music Finland Oy ja Kirjapaja Oy 2001

LKM = Laula kaikki maa. SLS 1992

HH = Hartaisiin hetkiin. Hengellisiä yksinlauluja. Bells Publishing Oy 2007

QV = Quo vadis? Lulukirja. Otava 2005

JJ = Jalanjäljissä. Lauluja matkan varrelta. Jukka Salminen. SLS 2001

LV = Lasten virsi 1997

HT = Hartaita toivelauluja. Musiikki Fazer Musik, Helsinki 1985

LJE = Lulut jäävät elämään. Mustarastaan laulut ja muut. SLS 2001

SS = Syttyköön sydämiin. 100 laulua kuorolle. Pekka Simojoki. SLS 2003

YK = Yhteiskustannus SKML ja SKUL

A-lomien monipuolisessa lomatarjonnassa on valinnanvaraa

Ohjattuihin lomiin voi hakea lomatukea, jota myönnetään RAY-avustuksesta. Vuoden 2010 lomat julkaistaan A-lomien verkkosivuilla tammikuussa.

Kuntoremonttilomalla edistetään työhyvinvointia ja työssä jaksamista. Kuntoremonttilomaan kuuluu seurantajakso, terveystreffit.

Tsemppiloma on työuupumusta ennaltaehkäisevä ohjattu kurssi. Tsemppilomat järjestetään Ikaalisten kylpylässä.

Perhelomalla koko perhe nauttii yhteisestä ajasta, täysihoidosta ja monipuolisesta ohjelmasta. Tarjolla on kolme lomavaihtoehtoa: perinteiset perhelomat, pikkulapsiperheiden lomat ja kouluikäisten lapsiperheiden lomat.

A-lomat vuokraa lomaosakkeita ja mökkejä Vierumäeltä, Himokselta, Leviltä, Rukalta, Jerisjärveltä, Tahkolta, Punkaharjulta, Vuokatista ja Tammisaaresta. Katso vapaat viikot A-lomien verkkosivujen varauskalenterista.

INTERVAC-lomapalvelussa vaihdetaan asuntoja loman ajaksi kotimaassa tai ulkomailla.

A-lomien kautta saa jäsenalennusta kotimaan hostelleissa ja kansainvälisen hostellikortin jäsenhintaan. A-lomien verkkosivuilta löytyy myös lomatarjouksia akavalaisille kylpylöihin ja hotelleihin.

Akava-järjestöjen Lomayhdistys - A-lomat ry
Ratamestarinkatu 11
00520 HELSINKI
puh. 020 111 2770
info@a-lomat.fi
www.a-lomat.fi
www.intervac.com

**AKAVAN KIRKOLLISET AMMATILIITOT —
KYRKLIGA FACKFÖRBUND INOM AKAVA AKI R.Y.**
Perustettu 25.1.2001

**SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
FINLANDS KYRKAS PRÄSTFÖRBUND R.Y.**

www.pappisliitto.fi, pappisliitto@akiliitot.fi
Perustettu 14.1.1918

Puheenjohtaja, Pappisliitto

Jukka Huttunen
Espoon seurakuntayhtymän yhteisen seurakuntatyön päällikkö, TM
Puh. (09) 8050 2330
GSM 040 544 1695
jukka.huttunen@evl.fi

**SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO
FINLANDS KANTOR-ORGANISTFÖRBUND R.Y.**

www.skul.fi
kanttori-urkuriliitto@akiliitot.fi
Perustettu 15.6.1907

**Puheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja, Kanttori-urkuriliitto**

Mikael Helenelund
Kantor i Borgå svenska domkyrkoförsamling, FM
Puh. 040 584 9952
mikael.helenelund@evl.fi

AKIN TOIMISTO

Akavatalo, Rautatööläisenkatu 6,
00520 Helsinki
Avoimna arkisin klo 9-15
Puh. (09) 150 2453, faksi (09) 148 5875
toimisto@akiliitot.fi

LAKIMIESPALVELUT AKIN JÄSENIÄ

Puhelinpalvelu työhön ja virkaan liittyvissä lakiasioissa: ti klo 9–12 varatuomari Anna Hellén
Puh. 050 463 8699
anna.hellen@akiliitot.fi

Puhelinpalvelu yksityiselämän oikeusasioissa:

arkisin klo 10–16 Asianajotoimisto Bützow
Puh. (09) 431 531
Mainitse minkä liiton jäsen olet.

Toiminnanjohtaja

Esko Jossas, TT
Puh. (09) 150 2467
GSM 050 511 6683
esko.jossas@akiliitot.fi

Vesa Engström, teol. yo
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 597 5231
vesa.engstrom@akiliitot.fi
Pappisliiton opiskelijatyö, neuvonta opiskelijoiden harjoittelu-, mentointi- ja työllistymiskysymyksissä

Apulaistoiminnanjohtajat

Annamari Jokinen, VTM
Puh. (09) 150 2445
GSM 040 865 6630
annamari.jokinen@akiliitot.fi

AKIn neuvottelu- ja luottamusmies-toiminta, AKIn alaostastoiminta, Kanttori-urkuriliiton hallinto, kanttorien ammatilliset asiat, palvelussuhdeneuvonta

Johdon assistentti

Tuula Anttonen, HSO-sihteeri
Puh. (09) 150 2453
tuula.anttonen@akiliitot.fi

AKI-hallinnon ja johdon sihteeri, Pappisliiton hallintoelinten pöytäkirjanpitäjä, matka- ja kokousjärjestelyt, Internet-kotisivut

Merja Laaksamo, pastori, TM
Puh. (09) 150 2466
GSM 050 542 3664
merja.laaksamo@akiliitot.fi

Cruxin päätoimittaja, AKIn viestintä, Pappisliiton hallinto, opintomatkat, pappien ammatilliset asiat, palvelussuhdeneuvonta

Toimistos sihteeri

Tuija Kukkonen, yo-merkonomi
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi
Jäsenyysasiat, alaostatot, luottamusmieskurssit

Opiskelijä-asiamiehet

Paula Huju, mus. yo
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 518 4038
paula.huju@akiliitot.fi
(annukka Ruusulan vanhempainvapaan sijainen)
Kanttori-urkuriliiton opiskelijatoiminta, neuvonta opiskelijoiden harjoittelu- ja työllistymiskysymyksissä

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi

Cruxin toimitussihteeri, jäsenyysasiat, opintomatkat

Anne Taanila
Puh. (09) 150 2657
anne.taanila@akiliitot.fi
Kirjanpito ja maksuliikenne

**ERITYISKOULUTETTUIJEN
TYÖTÖMYYSSASSA**

Asemamiehenkatu 2 C,
00520 Helsinki

Puh. (09) 7206 4343 ma-to klo 12–15
Faksi (09) 272 1212
erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

Tjäreborg

Arvottava palkinto on Tjäreborgin matkalahjakortti, jonka arvo on 1 000 euroa.

**Vastaa lukijakyselyyn
ja voita upea
matkalahjakortti!**

Samalla voit antaa aihe-ehdotuksia ja vaikuttaa lehden sisältöön.

Vastaa heti lyhyeen kyselyyn osoitteessa

www.mcipress.fi/lukijapalvelu

Vastaaminen on helppoa.

1. Kirjautu osoitteeseen www.mcipress.fi/lukijapalvelu.
2. Valitse kyseinen lehti.
3. Merkitse tilaajanumero-kohtaan numerosarja 0248
4. Tämän jälkeen pääset lukijakyselyyn klikkaamalla tutkimukseen-painiketta.

Ja sitten vain onnea arvontaan!

Lukijakyselyyn voi vastata kahden viikon sisällä lehden ilmestymisestä. Kyselyyn voivat osallistua kaikki MCI Press olyn tuottamien lehtien lukijat. Voit osallistua kyselyyn jokaisen ilmestyvän numeron yhteydessä, mutta vain yhdellä vastauksella lehden numeroa kohten. Kysely ja arvonta koskevat lehtiä, jotka ilmestyvät kevätkaudella 2010. Palkinnon arvontaan osallistuvat kaikki vastanneet. Palkinto arvotaan 31.7.2010. Voittajalle ilmoitetaan sähköpostitse tai kirjeitse.

VAHVAT TYÖVÄLINEET KOTIMAAKAUPASTA!

KIRJAPAJA

PEKKA TUKEVA, ILKKA SIPILÄINEN (TOIM.)

Ympäristökasvatus seurakunnassa

Yhdessä viljelemään ja varjelemaan. Kirja antaa käytännön välineitä ja vinkkejä siihen, kuinka ympäristökasvatusta voi seurakunnassa toteuttaa. Ympäristökasvatus on tärkeä osa seurakuntien ympäristönsuojelutyötä. 28,50 €

JAAKKO MÄKELÄINEN

Mikä mukulakivi? ja muita visailuja

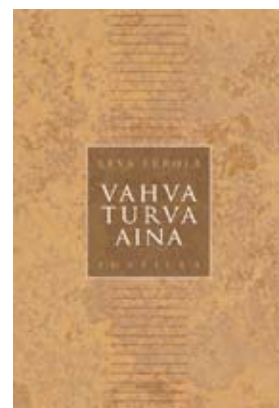
Huviksi ja viisaudeksi! Koko joukko visailuja ja kysymyksiä vastauksineen erilaisten tilaisuuksien ja tilanteiden ratoksi. Kysymyksiä on monista eri teemoista: kulttuurista, urheilusta, Raamatusta, kristinuskosta, maantiedosta, viron kielen erikoisuuksista jne. Kysymykset on ryhmitelty kolmeen eri vaikeusasteeseen. 15,20 €

EEVA EEROLA

Vahva turva aina – postilla

Postilla avaa lukijalle raamatunkohdan joka pyhäpäiväksi. Kirja alkaa adventista ja etenee koko kirkkovuoden läpi. Eerola saarnaa ihmisläheisesti Jumalan rakkaudesta ja armosta, kasteen lahjasta, Jeesuksesta auttajana ja kiusausten voittajana, kärsimyksestä ja toivosta. 38,90 €

ARTO KÖYKKÄ

Rakkaus, Jumala ja kuolema

Rakkautta on vaikea tavoittaa sanoin. Jumalaa koskevat sanat on hukattu. Kuolemasta ei saisi puhua. Kuitenkin juuri niissä on jotakin oleellista ihmiselämästä. Teos haastaa etsimään olennaista, ja samalla se kannustaa lukijaa pohtimaan omia arvovalintojaan. 25,90 €

SACRUM

Messukasukka Jeriko

Kotimainen Ateljé Solemniksen valmistama vuorillinen messukasukka. Takaosassa sama kuvio kaikissa väreissä, etuosan kuvio vaihtuu kasukan värin mukaan. Vihreässä kuviona on vihkiristi, violetissa risti, valkoisessa kristusmonogrammi ja punaisessa kyyhkynen. 80 % villa, 20 % polyamidi. 630,00 €

kotimaakauppa.fi

Hietalahdenranta 13, Helsinki (ma-pe 9-17)
p. 020 754 2350 | www.kotimaakauppa.fi

KOTIMAA-YHTIÖT

* . MK83 *

Kanttori-urkuriliiton ja Pappisliiton jäsen!

Huolehdiathan, että jäsenyytesi ammattiliitossa säilyy

Maksamalla jäsenmaksun varmistat jäsenyytesi liitossa ja Erityiskoulutettujen työttömyyskassassa. Lisäksi olet oikeutettu käyttämään liittojen tarjoamia jäsenetuja.

Kun vaihdat työpaikkaa, pyydä uusi valtakirja liitostasi.

Kun olet poissa töistä esimerkiksi hoito-, virka- tai vuorotteluvapaan, työttömyyden, jatko-opintojen tai ulkomailla työskentelyn vuoksi, pyydä liitostasi pankkisiirtolomake jäsenmaksun maksamista varten.

Liittojen yhteystiedot ovat lehden viimeisellä aukeamalla.